ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési ár:
Egész évre 14 frt, fél évre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körut 65. szám.
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnap után is.

II. év. Budapest, 1898, kedd, november 8-án. 308. szám.

„Egy kis nyomás."

Magyarországon az utóbbi időben nem volt temetés, amelyikből legalább egy kis gravamen nem nőtt volna ki. A Klapka, a Kossuth, de még a királyasszony temetésében is megtalálták azt a vádacskát, amire egy kis parlamenti hajszát lehetett épiteni. Csodaszámba ment volna tehát, ha az áldatlan Dezseőffy-ügy temetése nem hozza meg a kívánatos hajsza-anyagot. Meg is hozta. Mert az ellenzék, mely ugy tett eleinte, mintha a Dezseőffy-ügyben csak azt a becsületbevágó momentumot látná meg, hogy a miniszterelnök állitólag szószegésre akarta csábitani a nagykátai főszolgabirót, nem akart belenyugodni, hogy a Dezseőffy nyilatkozata épen ezt a gravament rontja le leghatározottabban. Látta, hogy az ügyet temetik s most a temetés formájából próbált vádat kovácsolni. Megakadt ugyanis a szeme a nyilatkozat egyik passzusán, amelyik azt mondja, hogy a miniszterelnök fenyegetőzött. Egy kis nyomással a központból. Hiszen ez ujabb vád, nevetett magában az ellenzék és készülődött a hajszára.

A miniszterelnök meg akarta előzni a hajszát és a mai ülésben maga hozta szóba az ügyet. Nem mondott ujat, de erre nem is volt szükség. Legfölebb az a passzus ment tul a Dezseőffy nyilatkozatának kommentálásán, amikor Bánffy arra az érzékenységre hivatkozott, amelylyel gróf Apponyi Albert vette, hogy egy négyszemközt tett nyilatkozatára mertek utalni. Akkor a miniszterelnök elismerte, hogy az Apponyi érzékenysége jogosult, de a négyszemközt folytatott beszélgetések egyformán respektálni valók, akár Apponyival, akár a nagykátai főszolgabiróval folytak le. Ez a kis hivatkozás mindenesetre gondolkozóba ejthette a nemzeti pártot. De a többi ellenzék természetesen vigan kovácsolhatta volna tovább a vádját, már azt tudniillik, ami a nagykátai nyilatkozat után is fennmaradt. S a szélsőbalnak az is elég lett volna. Az a kis nyomás, amelyről Dezseőffy panaszkodik. Igaz, hogy ez fölöttébb akadémikus vád lett volna, mert hiszen Lukáts Gyula képviselő lett és Dezseőffy ma is főszolgabiró, tehát Bánffy nem igen alkalmazhatta a központból azt a bizonyos nyomást — de ez a faktum nem fojthatta volna el a szélsőbal felháborodását. Másküláonben is csak akadémikus vádakon szokott a szélsőbal felháborodni.

Történt azonban, hogy a miniszterelnök után az ügy megbolygatója, Lukáts Gyula is felszólalt. S ugyanakkor, amikor éles szavakkal támadta a miniszterelnököt, kénytelen volt az igazsághoz képest megmondani, hogy Bánffy Dezső izenetet is küldött a nagykátai főszolgabirónak. Megizente ugyanis, hogy akármilyen magatartást tanusitson is a választásnál, abból „semmiféle kellemetlensége sem lesz." Tehát még a választás előtt nyugtatta meg, hogy politikai meggyőződését senki sem fogja büneül felróni. S ez, talán mindenki el fogja ismerni, már nem is tartozik a miniszterelnök kötelességei közé. De megtette. Világos tehát, hogy Dezseőffy Emilnek csak ezt az izenetet kellett volna még a maga nyilatkozatába vennie s akkor eltemeti vele az ügyet mindenestül. Ám, ha nem vette bele, mindenesetre Lukáts Gyula volt a legilletékesebb, hogy a főszolgabiró nyilatkozatát ilyen értelemben kiegészitse. Ilyenformán a Dezseőffy-ügy már nem ügy és nemcsak a szószegésre csábitás, de a központi nyomás vádja is elesett. Nem marad belőle egyéb, csak az emléke s hogy ebben a thématlan időben ő is átsegitette néhány napon az obstrukciót. Az pedig nem olyan szerencsétlenség.

De most, hogy Dezseőffy-ügy nincsen már, legalább nem fogja senki félreérteni, ha beszélünk róla. Különösen arról a központi nyomásról. Meg kell ugyanis mondani, hogy az a nyomás a politikában nem olyan erkölcstelen, ahogy alkalomadtán kikiáltják. Elég volna ennek az obstrukciós vitának anyagára hivatkozni és kitünnék, menynyire mesterséges a nagykátai nyilatkozatból vádat kovácsolni. Három hete csupa választási visszaélést mesél az obstrukció s mégis erősebben akarná hangsulyozni azt a nyomást, amelylyel a miniszterelnök a nagykátai főszolgabirót állitólag megfenyegette. Legalább következetesnek illenék lenni. Ha a Bánffy-kormány választási visszaéléseiről három hétig lehet beszélni, akkor ez a nagykátai dolog csak egy csöpp a ten-

Gugorázás.

Jó ideig kis viz volt a folyóban s most, hogy valamennyire mégis megdagadt, azonnal kezdődik a hajók járása-kelése. Sietni kell ilyenkor, mert a viz csalfa nagyon s im, ha pár araszszal alább száll, minden élet megakad rajta. Itt volna hát ez a hajó is, amit föl kellene huzatni valamelyik uradalmi part alá, hogy ott majd buzával rakodna. Erre már régen vár mindenki: az is, aki rakodná a buzát, a hajósgazda is, aki szállitaná, a hajóslegények is, akik a hajón lennének, a zsákolók is, akik a buzát hordanák, az öreg zsidó ágens is, akinek egész élete a parti mázsánál telik el, továbbá Stévóék is, a ráczok, akik nélkül semmit sem ér az egész dolog. Ők majd oly hatalmasak, mint a viz.

Stévóék az első hirre, hogy mehet már nemsokára a folyón rendesen a hajó, odahagyták a kis szerb falukat és itt pipáznak pár napja a parton. Várják a jószerencsét, mig lovaik, a sok sovány macskaló a tulsó oldalon keresgél némi harapnivaló zsombékos füvet a fövenyben. Ezek nélkül nem indulhat hájó fölfelé, mert az már ugy van berendezve, hogy a magyar hajókat szerb emberek lovai huzzák a nagy alattságnál fogva. Nagyon egyszerű ez és értik az ilyesmit Stévóék. Ha azt kiáltják nekik: Hó! akkor megállnak, ha pedig Haót! a kormányos, akkor megindulnak. Ez tisztán az ő mesterségük, meg a lovaiké, amelynél rosszabb foglalkozás talán már nincs is a világon. Azért szokás mondani a rendkivül nehézsorsu emberre: olyan az élete, mint a hajóhuzó lóé.

Stévóék hát állnak a parton és örömmel szemlélik, hogy jön már a hajósgazda feléjük. Jön is és előadja a dolgát. Stévó hallgatja az egészet, a fejében mindent összeszámol és azt mondja:

— Negyvenkét forint.

A gazda erre szó nélkül sarkon fordul és elmegy. Stévó pedig ujból nekifordul a partkorlátnak és pipál. Egymással beszélni kezdenek, azaz, hogy kázsélnak, mert szerbül megy a beszéd, mivelhogy abból nem ért más meg semmit. Nem igen szokás szerbül tudni, legföljebb némely vasárus vagy szövetet áruló boltos tart olyan legényt, aki rácz menyecskékkel el tudjon kacsalódni, ha hussütésre való serpenyőt vagy pedig tarka selyemkendőt vásárolnak (már csak inkább kendőt, mint serpenyőt). Másként nem szokás ezt a nyelvet ismerni, pedig csak egy fertályóra járásra laknak a tulsó parton a ráczok. Stévóék hát kázsélnak és igen erősködnek, hogy nem engednek a negyvenkét forintból semmit, ami a gazdára nézve igen szomoru világot jelentene.

De ezért jó, ha van gőzhajós-társaság és a gőzhajós-társaságnak egy kormányosa meg épen a parton, az aranykoronás kék sapkával a fején. A gazda ahhoz csatlakozik és beszélget vele. Mindenféle közönséges dolgokról beszélnek, talán épen arról, hogy hol kellene összeólmoztatni a kormányos pipáját, amely épen eltört a héten, de Stévóék mindezt nem hallják, ők csak látják a beszélgetést és most már megvannak ijedve nagyon. Hát gőzössel akarja bizonyosan huzatni a hajóját a gazda. Nézd el, nézd, hát akkor miből élnek? A lovacskák a tulsó parton mit fognak huzni? És miből telik kenyér a csikos tarisznyákba és miből vesz a májkó otthon magának tarka selyemkendőt? Nagy ijedelem ez és Stévóék most már annyira kázsélnak, hogy alighanem maguk sem értik egymást. Idő multán ujból elhalad előttük a gazda és odavetőleg mondja:

— Hát huszonnyolczat adok, Stévó.

— No — kap a szón Stévó — harmincz lőgyön az, gazda, aztán éjjel is mögyünk, ahogy a lovak csak birják . . .

gerben és bolondság reá annyit épiteni. Ha pedig az is égbekiáltó eset, mikor a miniszterelnök a saját jelöltje érdekében akarja kapaczitálni a főszolgabirót, akkor micsoda semmiségek lehetnek azok, amikről az ellenzék csak ugy tömegesen s mégis három hét óta panaszkodik? Vagy a csendőrök s a katonák kivonulása, a szavazatok elfojtása, sőt még a holtak feltámasztása is kisebb dolgok, mint egy kis nyomással való akadémikus fenyegetés? Nem, bizonyára nem. De az ellenzék maga is fölteszi, hogy az ő rémmeséit a publikum nem veszi egész komolyan és jobban hisz a nagykátai szolgabirónak, mint három ellenzéki pártnak.

Vallomásnak ez is eléggé érdekes. De nem ez a fontos. Amit meg kell mondani, az az igazság, hogy egy kis nyomás nélkül sohasem kormányoztak. Sem Magyarországon, sem másutt nem volt még olyan kormány, amelyik minden fegyvert eldobott volna magától s ugy ment volna az ő jól fegyverzett ellenségei közé. Sőt a királyok közt is csak egy volt, aki megtette: Imre király, mikor az Endre táborába ment. De ő akkor fegyvertelenül volt az erősebb. Máskülönben a história minden lapja tud legalább egy kis nyomásról, melyet királyok, királynők, vezérek és egyéb faktorok alkalmaztak, hogy vele bizonyos czélt szolgáljanak. Ma is, amikor a parlamentek sokkal jobban vigyáznak, akárhányszor olvashatja a közönség, hogy uralkodók meghivnak magukhoz bizonyos vezető politikusokat és természetesen épen olyanokat, akiket kapaczitálni kell valamilyen irányban. Egy óhajtást közölnek velük s az uralkodóknak egyszerü óhajtása tudvalevőleg fölér egy kis nyomással. Csak az a miniszterelnök volna tehát eltiltva ettől a fegyvertől, aki fölfelé is felelős, lefelé is felelős s akivel szemben, ahogy épen a magyar példák igazolják, az ellenzék nem riad vissza a legkiméletlenebb fegyverektől sem? Oh, jaj, micsoda pellengér volna a miniszterelnök széke, ha ellenségeivel szemben a barátait nem erősithetné! Hogy ebben a tekintetben nem lehet valami nagyon válogatós, az nagyon természetes, hiszen az ellenségei szoritják rá. Elvégre a néppártnak csak kötelessége volna szentnek lenni s azért az ő harczmodorát talán még gróf Károlyi István sem fogja példának ajánlani. Mert a néppárt legkorrektebb arisztokratái is azt fogják neki felelni, hogy a Nemzeti kaszinó erkölcsi kodexével egyetlen tótocskát sem lehet megfogni. S akármilyen szent a kodex, mégis csak a tótocska a fő. Mert ő adja a hatalmat.

Akinek tehát hatalom kell, az nem indulhat meg egy kis nyomás nélkül. Ez már igy van . . .

POLITIKAI HIREK.

A képviselőháznak délelőtt tiz órakor ülése lesz.

A holnapi ülés. A képviselőház holnap délelőtt tiz órakor ülést tart, amelyen folytatják a napirend-vitát. Még fel vannak jegyezve szónokoknak: Pichler Győző, Endrey Gyula, Kálmán Károly és Jágics József, kik közül holnap csak Kálmán Károly nem fog beszélni, mert az egy egész ülést kért beszéde számára a vitarendező bizottságtól.

Egri hangok. Heves vármegyében, ahol a helyi pártok küzdelme régibb az emberemlékezetnél, izgatottan készülnek a vármegyei törvényhatósági bizottság tagjainak választására. Különösen Egerben nagy a harcz. A város tizenhat tagot küld a bizottságba, az érseki udvarban azonban kiadták azt a jelszót, hogy egyetlen egy szabadelvüpárti jelöltnek sem szabad bejutni. A korteskedésben ennélfogva elöl járnak az érseki uradalmak tisztviselői s az érseki hajduk, akik házról-házra járnak és a kezelésük alatt levő javakból apró kedvezményeket igérgetnek: fát, vesszőt, bérletet, burgonyaföldet. Bihorpalástot nem igérhetnek, mert az, sajnos, Samassának sincsen. A főpap hivatalos lapja pedig csak ugy ontja a mérgét a szabadelvüpártra és hiveire. Ez történik Egerben, az egri érsek jubileuma után, röviddel azután, hogy az egri érsek kiváló kvalitásairól az országnak igen sokat kellett hallania. Ezt irják Egerből, ahol egy elökelő főpap kettős vagyonban duskál; földi javakban tudniillik és a Deák Ferencz barátságának emlékeiben.

A miniszterelnök nyilatkozata.

(Az országgyülésből.)

Amit a tisztelt ellenzék hetek óta olyan nagyon megsürgetett, azt ma megkapta. A miniszterelnök nyilatkozatát óhajtották, ma meghallhatták. Hogy nagyon megörültek volna vagyuk teljesedésének, alig hisszük. Mert ezzel a nyilatkozattal az ellenzék teljesen eltévesztette a tulajdonképeni czélját. Az akna, melyet a koalliczió obstrukczió hetek óta ásott, ma felrobbant, de az explozió hátrafelé történt. Dezseőffy, a nagykátai főszolgabiró ma reggeli nyilatkozatának roppantul megörült az ellenzék. Minden szélbali honatya egy-egy ujságot lobogtatva vonult be a Házba és a folyosón örömtől sugárzó ábrázattal biztatták egymást:

— No, most benne van!

Csakhogy az öröm nem tartott sokáig. Csak addig, mig báró Bánffy el nem rontotta a nagy örömet. Ez pedig az ülés folyamán megtörtént. Ez a mai ülés egyébként minden tekintetben érdekes és mozgalmas volt.

Az eleje elég biztatóan indult. Mert a napirend-vita a végét járja, a vitarendező bizottságnak különféle surrogátumokról kell gondoskodni. Ezek közé tartozik a jegyzőkönyv hitelesitése is. Mert e czimen is lehet beszélni, Polónyi Géza persze hogy felhasználja és kifogást emel az ellen, hogy Sima Ferencznek az elnök nem engedte meg szombaton, hogy ma beszélhessen. Láng Lajos, aki ma is elnökölt, megtette erre a maga megjegyzéseit, amelyekre aztán Sághy Gyula reflektált a maga módja szerint. Ez az egész vita pedig csak arra való volt, hogy Polónyiék a már szombaton elhatározott névszerinti szavazáshoz még egy névszerinti szavazást kérjenek, ugy, hogy az ülés első fele szerencsésen agyon volt ütve, anélkül, hogy az obstrukczóis szónoki készletet fogyasztani kellett volna. A két névszerinti szavazásnál az ellenzék csak 30—40 képviselővel szerepelt.

Stévó nyujtja a kezét, a gazda belecsap. Az alku meg van kötve és Stévóék most már sokkal vidámabban tekintgetnek át a tulsó part felé, ahol a száraz, sárgára aszott zsombékok között a harapni való füvet tapossák a lovak.

*

Hej, de másformán volt ez régente. A gazdák nem alkudoztak, Stévóék nem ácsorogtak a parton s a hajók nem hevertek hónapszámra dologtalanul. Még csak ugy tizenöt év előtt is mint nyüzsgött a folyó. Bögöshajó, buzáshajó, dereglye, luntra egymással keveredett, horvát hajó, szerviány hajó jött s jöttek a sekélyes vizen a könnyüjárásu marosi burcselják. Már alighanem csak egy van ezekből, mely hetivásárokra szokott jönni s egy nap alatt ér ide Makó alól. Rá is van festve a falára a neve: Futár. Biz az nem futár pedig, mert lassan jár, de nem is szerették a nagy sietséget a régi időben az emberek. Lomhán csináltak mindent, de mindig csináltak valamit. Ma minden sebesen megy, egy hétre való dolgot elvégeznek negyvennyolcz óra alatt s a többi napra aztán semmi sem marad. Ahogy a vasut megette a szekeres fuvart, a gőzös eszi apránkint a kishajóst. Pedig micsoda forgalmakat csináltak ezek. Aki igy látja a vizen feküdni ezeket a nagy usta hajótesteket, amiket lovakkal vonszoltatnak előre-hátra, el sem hiné, hogy még csak nem is oly nagyon régen Fiuméval állották összeköttetésben. A szegedi nagy sóház nemcsak az egész Alföldre adta a sót, de még Horvátországra is. Kocsin pedig csak olyan városok jöttek érte, amelynek vize nem volt. A többinek hajón vitték a kősót s igy jártak el a szegedi hajók Horvátországba. Onnan pedig hozták az olyan árut, amit idegen világokból szállitottak tengeri gályák a fiumei partra. Fölmentek a horvát vizeken, ameddig csak lehetett, ami nem is különös, mert egyméteres vizben már nagyon vigan jár a hajó. Azért ilyen szélesek és és idomtalanok. Azt lehetne gondolni, hogy ostobaságból van ez igy, pedig dehogy: észből, hogy széles teste ne sokat merüljön a teherrel. Igy járt aztán mindenfelé: vitte a kősót, hozta a czitromot, kávét és a spanyolnádat, mely utóbbiból igen sokat fogyasztottak még akkoriban az iskolák és a kocsisok. Gyerekkoromban nem is volt valamirevaló kocsis, akinek nem fiumei volt az ostornyele.

— Biz ugy — mondta egy öreg hajós a minap — odáig jártunk, hogy a tengörrel kereskedtünk. Münk fölmöntünk a Dráván, ameddig csak lőhetött, a horvátok mög odahozták kocsin a portékát a tengörpartrul. Valami hirös jó utjuk volt azoknak akkor, ugy hivták, hogy kalorina.

A Karolina-ut ez, amely Porto-Rénél éri a tengert. Ma is meg van, de már a tiszai hajóknak nincs abból semmi hasznuk. Már a Drávára szegedi hajó nagyritkán megy, esetleg néhány kisebb luntra, amely a zátonyokon kavicscsal rakodik. Nincs mit vinni, de nincs is mit hozni. Mindent a vasut hoz már, a kalorinán legföljebb csak marhákat hajtanak egyik faluból a másikba. Urrá lett a vasbika, ez a furcsa állat, amely szenet eszik s vizet iszik rá. Ezzel mérkőzni lehetetlen, mert sebes marha, olcsó marha. Ami hozni való van, mind ő hozza és kis pénzen hozza és kis pénzen viszi. Azelőtt akár pénzegységnek lehetett volna itt venni a narancsot, olyan bizonyos volt, hogy egy narancs: egy hatos. Az almát meg árultuk három hatosért egy vékával, de ugy se igen vették.

Ma meg aki észszel élő ember, termett almáiból nem is hagy télire (legföljebb karácsonyfáravalót a gyerekeknek). Mert az almát megveszik öt-hat krajczárért darabonkint, a narancs darabja pedig téli időben is négy krajczár. A vasbika ilyen, szinte alig hihető felfordulásokat csinált, mert sokkal jobb lába van neki, mint a Stévó lovainak.

Ugyanazért van most is vizi hajózás, de nem az, ami a régi. A kishajós mestersége tünőben van és haldoklik, bár néhol élesztgetik, de már nem bir a nagyhajóssal. Ambá-

A már jóval tizenkét óra után megkezdett napirend-vita során elsőnek Korniss Ferencz szólt. A tisza-eszlári pőr híres elnöke ma kevesebbé igazságosnak mutatkozott be, mert beszédében oly érvekkel tagadta meg a kormány iránti bizalmat, melyek fölött, ha ítéletet kellene neki mondania, bizonyára másként hangzanék az. Legérdekesebb különben az volt benne, hogy ő, mint a nemzeti párt tagja, az önálló vámterület hívének vallotta magát...

... Miatt beszélt, híre ment a Házban, hogy a miniszterelnök fel fog szólalni. A kormánypárti padok egyszerre megteltek és a Háznak bizonyos ünnepélyes szinezete lett.

És csakugyan, amikor Korniss leült, a miniszterelnök felállt. Az ellenzék megpróbálta, hogy nagy lármával megszavarja a miniszterelnök beszédét, de a kormánypárt oly erélyesen követelte a rend helyreállítását, hogy csakhamar elnémult minden zaj és báró Bánffy hozzáfoghatott a beszédéhez. Korniss megjegyzésére reflektált, amelyben az önálló vámterület mellett kardoskodott, pedig maga a párt mindig azt hirdeti, hogy a vámközösség híve. Mivel magyarázható az ez ellentét? És ha már az ellentétek ilyen szembeötlők egy párt körében, mennyire nagyok az ellentétek az ellenzéknek különböző árnyalatai között! Látjuk, hogy a hány határozati javaslat eddig a napirend-vita során benyujtatott, annyiféle kivánság és óhaj nyilvánul azokban. Valamennyinek tehát nem lehet megfelelni! Ilyen körülmények között nem könnyü nyilatkozni. De ez felesleges is. Hisz a kormány nyilatkozott már, hogy a vámközösséget óhajtja Ausztriával. Ebben a szellemben be is nyujtotta a törvényjavaslatokat és az urakon a sor — fordul az ellenzék felé — hogy ezekből a javaslatokból törvény legyen.

— Hát a kvóta-felemelés? sivit közbe egy kivánesi hang.

A miniszterelnököt ez a kérdés sem hozta zavarba. A kvóta! Tessék bevárni az osztrák kvóta-bizottság válaszát a magyar kvóta-bizottság utolsó elutasító határozatára, akkor majd eljön az ideje, hogy a kormány ebben a kérdésben fellépjen kezdeményezőleg. Addig a törvény is tiltja, hogy a kormány ebbe az ügybe beavatkozzék.

A baloldalon kezdtek az emberek feszeugeni. — Ezen az emberen nem lehet kifogni. No, de jött még több is, amin az obstrukció hivei ámulhattak.

— Tessék csak egészen ránkbizni, hogy mikor és mint nyilatkozzunk. Nem is az önök dolga, hogy minket nyilatkozatra birjanak, hanem a többségé, azt pedig kielégitette az eddig tett nyilatkozatunk.

Ebben a tenorban folytatta a miniszterelnök magasabb és erélyesebb hanghordozással a maga nyilatkozatát, melynek legesattanósabb része csak most következett. A miniszterelnök a beszéde végén nem tért ki a Dezseőffy-kérdés feszegetése elől sem.

— Önök cause celébret csináltak egy magánbeszélgetésből, mely köztem és Dezseőffy ur között lefolyt. Tavaly, amikor én hivatkoztam egy Apponyi gróf urral folytatott magánbeszélgetésre, nehezteltek önök, hogy magánbeszélgetéseket felhasználok. Ma pedig önök ilyenből konstruálnak ellenem vádat.

Ez a parade vágott, sujtott. Az ellenzék felszisszent. Bolgár, kezével a padra ütve, felkiált:

— Ne keverje Apponyi nevét ebbe az ügybe! Az egész baloldal zugott, a jobboldal pedig nagy lelki nyugalommal nézte az ellenzék vergődését.

Bánffy meg egyre folytatta.

— Dezseőffy főszolgabiró urral becsületszava visszavonásáról nem beszéltem, őt állásáról való lemondásra nem kényszeritettem, ellene semmiféle megtorlási intézkedéseket nem tettem. Ezért nem veszem én az önök bántó támadásait nagyon tragikusan, mert — és itt idézte Hock János szavait — a rágalom csak a kishitüeket csüggesztheti el.

Rég volt a Sándor-utczai palotában oly tomboló tetszésvihar, mint amilyen a miniszterelnök mai önérzetes szavait követte. Ezek a minden pose-tól ment, férfias, erős kijelentések nem tévesztették el hatásukat egyik oldalon sem. Az ellenzéket frappirozta ez az őszinteség. A Hoch-kiáltások elmaradtak a baloldalról, de annál lelkesebb volt az éljenzés a jobb oldalon. A beszéd nagy hatását legjobban dokumentálták az arra következő személyes kijelentések.

A Korniss Ferenczé nem tartozott a dolog érdemére. A Lukáts Gyuláé pedig csak fokozta Bánffy nagy sikerét. A miniszterelnök egyenes nyilatkozatának hatása alatt a Dezseőffy-ügy leleplezője, Lukáts Gyula is érezte, hogy neki is hozzá kell járulni az ügy végleges tisztázásához és egy beismerést tett, melynek egyenesen szenzációs hatása volt.

— Be kell ismernem — mondá Lukáts Gyula — hogy a miniszterelnök ur kijelentette, hogy Dezseőffynek politikai magatartása miatt semmiféle kellemetlensége nem lehet.

— No hát! Akkor minek beszélt — ostromolták jobbfelől. Ezzel ez az ügy lekerült a napirendről. Még csak a miniszterelnök reflektált Lukáts megjegyzéseire és kérte a Házat, hogy ne keressen ott sérelmeket, ahol nincsenek.

Még Rakovszky István próbálta a veszett fejsze nyelét megmenteni, amikor szemrehányásokat tett a miniszterelnöknek azért, hogy nem tette nyilatkozatát már régebben, de — a Dezseőffy-ügyet ezzel sem lehetett halottaiból feltámasztani.

Kubik Béla került most sorra, hogy a napirend-vitában részt vegyen. Az ő beszéde alatt a Ház hangulata nagyon izgatott volt. A haragos közbeszólások innen is, onnan is röpködtek és oly haragosak voltak, hogy két lovagias affaire is támadt. Kubik pedig miután látta, hogy szónoki babérokat tőle megtagadott az ég kegyelme, azzal vágta ki magát, hogy ő méltóságán alulinak tartja ebben a Házban beszélni. Amit a tisztelt Ház nem igen tartott magára nézve sérelmesnek, söt örült rajta,... mert ma igazán érdekesebb ülésben volt része, semhogy Kubik ékesszólásának elmaradása felett keseregni oka lett volna.

A képviselőház ülése.

Láng Lajos alelnök megnyitja az ülést. A jegyzőkönyv felolvasása kapcsán annak hitelesitése körül vita támad.

(A jegyzőkönyv hitelesitése.)

Polónyi Géza kifogásolja a jegyyőkönyvet, amely helytelenül adja vissza a mult ülésen történt inczidenst. Az elnök Sima Ferencz képviselőnek beszéde elhalasztása fölött csupán a kérdás feltevését tagadta meg s nem egyszersmind a névszerint való szavazást, mint ahogy a jegyzőkönyv állitja. Kifogásolja továbbá, hogy az elnök a kérdés feltevésének megtagadása után ahelyett, hogy felszólitotta volna beszéde elmondására, az ülést bezárta. Ezeket kéri a jegyzőkönyvben kigazitani.

Elnök hozzájárul Polónyi inditványának első részéhez, ellenben nem teheti magáévá a második kifogást.

Sághy Gyula azt vitatja, hogy az elnök helytelenül járt el a szombati ülésen.

Elnök: Két névszerint való szavazás lesz s erre való tekintettel kéri, hogy a kérdés kimerítő fejtegetésétől álljon el. (Zaj.)

Sághy Gyula kéri az elnököt, hogy felszólalásánál oly keretben mozoghasson, mint Pulszky és Gajáry tettók a szombati ülésen. (Zajos és mozgás a jobboldalon.)

Elnök: A házszabályokról most nincs szó. Tessék a tárgynál maradni.

Sághy Gyula: A házszabályokhoz akart szólani. Fentartja magának különben a szólás jogát. (Nagy zaj a jobboldalon.)

---

tor, ha birna is a dolog vége mégis csak az, hogy idő multán a nagy csuka megeszi a kis csukát.

*

Van ugy igy vontatás közben, hogy Stévó lovainak, akarva nem akarva, pihenésük akad. Nincs például a parton olyan hely, ahol huzhatnának. Például a part mocsaras, vagy agyagos, vagy meredek. Máshol ismét szirtes. Más esetben van néhol oly ereje a viznek, hogy az árral semmi módon sem birnak. Ismét más eset, hogy oly messze van a part attól a mély viztől, ahol a hajót a kormányos eresztheti, hogy a távolságot nem futja vontató kötél. Ilyen különféle helyzetek vannak az ilyen kirándulásokban. Ez nem kellemes és haragszanak a hajóslegények, mert most nehéz munka kezdődik.

Szükséges ilyenkor, hogy a csolnakba ugráljanak az emberek. A csolnakkal aztán elő kell menni a hajó orrához. Onnan a nagy láncos vasmacskát a csolnakba eresztik, amely nehéz sulyától szinte felbillen. Ezután pedig két kézre fogja ám minden ember az evezőt és bármennyire fáradt is, itten engedni nem szabad és megállni sem szabad a vasmacskával. Csak azt vinni előre, jó előre, ameddig a kötél engedi. Akkor nekiáll mind és kilökik a csolnakból. Lezuhan a vizbe a macska, az emberek pedig mennek vissza a hajóra a kötéllel, hogy megkezdjék a gugorázást.

Minden hajó orrában, mindjárt a bögö mögött áll egy deréknyi vastag derékig érő oszlop, látszólag csak azért, hogy legyen mibe belebotlani. Ez a gugora. A fejin egy rud jár keresztül. Hogy a macskától hozott kötél végét rákötötték a gugorára, keresztüldugják rajta a rudat és mindenki belekapaszkodik. Hajtják. Lassan, csikorogva forog a gugora s amint tekerődzik rá a kötél, halad előre a hajó. A viz ellen való tehervontatásnak régi furfangos szerszámja ez, még a lassan járj, tovább érsz- világból. Magamagát hajtja igy föl a hajó egész odáig, ahol a macska el van vetve. De itt megint nincsen pihenés. Megint ladikba kell ugrani, hogy hasonló módon, miként az előbb, vigyék előre a másik vasmacskát. El is viszik, levetik és visszahozván a kötelét, most az kerül a gugorára.

Most más munka jön. Az első macska kötelét a macskahuzó gépre vetik, hogy fölvonják a viz fenekéről a nehéz vasat, amely két körmével mélyen belekapaszkodott. Ezért is macska a neve. Mikor macskát kerget a gyerek és a macska a fára szalad, de a gyerek eléri és le akarja venni onnan, a macska oly erősen fogja a fát, hogy csak ugy lehet levenni onnan, ha körme alatt a fahánes kiszakad. A vasmacska is ily erővel kapaszkodik a vizfenékbe és fölhuzásához nagy erő kivántatik, mert épen nem enged; van eset rá, hogy egyik ága beletörik a földbe s ott marad a fenéken. Hajtják emberek a vasgép forgatóját, de nagyon nehezen megy és lassan, ami megismerszik az ütköző vas csattogásáról. Meg is állnak pihenni. Szélpál Mihály belefáradva a nagy munkába, köhögni kezd.

— Beteg kend? — mondja neki Várakozó János.

— Már miért? — kérdezi Szélpál.

— Hát hogy köhög kend.

— Köhög, köhög — ismétli Szélpál. — Eleven embör szokott köhödni, nem a holt.

Ez igaz. Ennélfogva ujból hajtják most a vasat, a macska a kötéllel már egészen a hajó orra alá került, no most mindjárt emelődik a nyelénél fogva. Egyszerre sebesen csattog az ütköző vas, kijött a földből a macska. A hajót azonnal megkapja a viz sodra és viszi lefelé. De tartja az első macskára vetett kötelet a gugora — Jézus és Mihály arkangyal! benne feledték a gugorában a rudat.

— Bukj le! — kiáltja a kormányos, bizonyos Báró István nevezetü, de hiába. Nem bukott le Szélpál, mert épen köhögött. Ahogy megakadt az első macska kötelén a hajó, hirtelen csikorogva fordult a suly alatt egyet a

(Két névszerinti szavazás.)

Elnök: Husz képviselőnél többen névszerinti szavazást kértek Polónyi inditványára s elrendeli a szavazást. A szavazás H betüvel kezdődik. (Felkiáltások: Hoch! Hoch!)

Elnök: Az ülést öt perczre felfüggeszti.

Szünet után megtörténik a szavazás. Ennek eredménye, hogy Polónyi inditványára 34 képviselő ellene pedig 141 képviselő szavazott. Távol volt 277 képviselő. Polónyi inditványát 107 szótöbbséggel elvetették.

Következett a **második névszerinti szavazás** afölött, hogy Molnár János interpellációját ma vagy szerdán tehesse meg.

Elnök elrendeli a névszerinti szavazást, mely R betüvel kezdődik. Öt percz szünet után történt meg a szavazás.

A szavazás eredménye az, hogy az inditvány mellett szavazott 43 képviselő, ellene pedig 139. Igy Molnár János interpellációja a mai napról elmarad.

(A napirend-vita.)

Következik a napirend-vita.

Korniss Ferencz: Kárhoztatja a kormányt, hogy a kiegyezés dolgában nem akarja felvilágositani az országot. Szóló az önálló vámterület híve. (Éljenzés a szélsőbaloldalon.) Kijelenti, hogy a napirendet nem fogadja el. (Helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.)

A miniszterelnök beszéde.

Báró Bánffy Dezső miniszterelnök: Tisztelt Ház! (Nagy zaj és mozgás a bal- és szélsőbaloldalon. Elnök csönget. Halljuk! Halljuk! jobbfelől.)

Polónyi Géza: Tisztázni akarja magát? Folytonos zaj a szélsőbaloldalon. Halljuk! Halljuk.)

Báró Bánffy Dezső miniszterelnök: Bárha a képviselő ur, aki előttem szólott, egyáltalában ujat a vitába bele nem hozott, mégis méltóztassanak nekem megengedni, hogy ez alkalommal egynehány szó elmondására itt feláll jak. (Halljuk! Halljuk!) A képviselő ur azt kivánja, azt óhajtja, amit már mondottak nagyon sokan, hogy nyilatkozzék a kormány és bárha ő, jól értettem beszédét, az önálló vámterület híve . . .

Kornis Ferencz: Igen! (Éljenzés a szélsőbaloldalon.)

Báró Bánffy Dezső miniszterelnök: . . . és annak a pártnak a nevében is beszélt . . . (Felkiáltások a baloldalon: Azt nem mondta! Az ráfogás! Folytonos zaj. Elnök csönget. Halljuk! Halljuk! jobbfelől), amely párt hive a gazdasági közösségnek Ausztriával; azt hittem, bizni akarom még ma is, mert ez egyes szónokok nyilatkozatiból nem vettem ki, hogy most már feltétlenül a külön vámterület követelésének álláspontjára helyezkedtek volna.

Ivánka Oszkár: Csavarint. (Nagy zaj.)

Báró Bánffy Dezső miniszterelnök: Ennek a pártnak tisztelt tagjai . . .

Horánszky Nándor: Ez nem sikerült! (Derültség balfelől).

Báró Bánffy Dezső miniszterelnök (Olvassa): Ötödik beadott inditványukban azt mondják, amit Wittmann János képviselő ur adott be: mondja ki a Ház, hogy addig, mig a miniszterelnök ur a gazdasági kiegyezés kérdésében kellő felvilágositást nem ad, semmiféle napirendhez hozzá nem járul. (Igaz! Ugy van! balfelől.)

Hát, tisztelt Ház, a kormány nyilatkozott, a kormány felvilágositást adott (Ugy van! jobbról. Felkiáltások balról: Mikor?), csakhogy abban rejlik a baj oka, hogy nem azt mondta, amit az urak kivántak, és főkép nem mondta azt, amit a hetedik inditványban, melyet Sima képviselő ur adott be, kivánnak, hogy már most a kormány nyilatkozzék aszerint, hogy a külön vámterület alapján fogja gazdasági viszonyainkat rendezni.

(A kiegyezés.)

Hát, tisztelt Ház, nagyon különböző dolgokat méltóztatnak kivánni s ezeknek a különböző kivánságoknak megfelelni nekünk nem lehet. (Közbeszólások balfelől: Azt ugyis tudjuk! Zaj.) Nem lehet először azért, mert a megadott körülmények közt ujabban mit nyilatkoznunk nincsen; másodszor, ha azt nyilatkoztatom ki, amit Sima képviselő ur határozati javaslata tartalmaz, akkor lehetséges, hogy a nemzeti párti képviselők között meg lesz vele elégedve Korniss képviselő ur, de azt gondoljuk, a többi képviselők még ez idő szerint nem, (Nagy zaj és mozgás balfelől.)

Hogy mennyiben sikerült, mennyiben nem, Korniss képviselő urral szemben (Nagy zaj a bal- és szélsőbaloldalon.) a beszédem elején érintett ezen ellentétből vont következtetés, azt az elmondottakból méltóztassék megállapitani.

Elnök (Csenget): Polónyi képviselő urat kérem, ne tessék folytonos közbeszólással zavarni a szónokot. (Halljuk! Halljuk! a jobboldalon.)

Polónyi Géza: Csak most kezdtem! (Zaj. Halljuk! Halljuk! a jobboldalon.)

Báró Bánffy Dezső miniszterelnök: A kormány igenis nyilatkozott, magam is szóltam, még részletesebben szólott ismételve a pénzügyminiszter ur.

A kormány álláspontja az, hogy a gazdasági közösséget, mondjuk, vámszövetséget Ausztriával (Halljuk! Halljuk!) az ország érdekében levőnek tartja, ennek létrehozatalára törekszik, az erre vonatkozó javaslatokat a Háznak beterjesztette (Zaj.), a bizottságokban letárgyaltatta s most a tisztelt uraktól függ, hogy akármelyik perczben (Zaj balfelől.) — ha a napirendre tüzendő törvényjavaslat letárgyaltatott — érdemleges tárgyalás alá is vegyük. (Felkiáltások a szélsőbalról: Akár holnap! Rögtön!)

Már most, hogy mi nyilatkozzunk arra vonatkozólag, hogy mi lesz, ha igy nem lehet, azt ez időszerint kétszeresen indokolatlannak tartom. (Halljuk! Halljuk! jobbfelől.)

Taktikailag tartom lehetetlennek azt, hogy akkor, amidőn egy egyezség van szőnyegen, amely a két kormány között létrejött, akkor, amidőn az még eldöntve nincs, hogy ezen egyezség egyáltalában létre nem hozható, már a másik alternativára vonatkozólag nyilatkozzam. (Élénk helyeslés jobbról. Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Mikor lesz létrehozva? Nagy zaj. Halljuk! jobbfelől.) Annyival inkább nem tartom indokoltnak ezt, mert, amint méltóztatnak látni, ezen javaslatok Ausztriában is bizottsági tárgyalás alatt vannak, már a részletes tárgyalásba is belementek és egyes czikkek a vámszövetségre vonatkozó törvényjavaslatban változatlanul el is fogadtattak. Óhajtjuk, reméljük, hogy ez igy menjen, kivánságunk is az, hogy érdemben változások ne álljanak elő. (Közbeszólások a szélsőbaloldalról: Hát a kvóta-felemelés?!)

Polónyi Géza: Erről tessék szólani.

(A kvóta.)

Báró Bánffy Dezső miniszterelnök: A két kormány közötti megállapodásról az idő szerint más irányu nyilatkozatnak sem lehetősége, sem szüksége fenn nem forog. (Felkiáltások a szélsőbalon: Halljunk a kvótáról!) A kvótát illetőleg, tisztelt Ház, a kormány álláspontja mindig az volt, hogy addig, amig a kvóta-bizottságok megállapodásra nem jutnak vagy a megállapodás lehetetlensége nem konstatáltatik, addig a maga részéről állásfoglalás kötelessége nem állott elő. (Helyeslés jobbfelől.)

Ez az álláspontunk ma is, tisztelt Ház. (Mozgás balfelől. Halljuk! Halljuk!) Méltóztatnak tudni, hogy a kvóta-bizottság, a magyar, a legközelebbi napokban ülést tartott és ott kijelentette, miszerint az osztrák bizottság által javaslatba hozott kvótaarányt elfogadhatónak nem tartja, sőt az ajánlatot érdemében tárgyalandónak sem. Ez a kijelentése, ez az állásfoglalása a bizottságnak itt bevégeztetett ugyan, de Ausztriában még ebben a kérdésben a megküldött nunczium alapján az ottani kvótabizottság nem nyilatkozott. Ilyen körülmények között még nem jött el az ideje annak, hogy a kormány — meghiusulván a két bizottság között a tárgyalás — itt a Házban nyilatkozatot tegyen. (Helyeslés jobbfelől. Nagy zaj és mozgás balfelől.) Igen is ismerjük a törvényt, amennyiben a bizottságok közötti tárgyalások eredményre nem vezetnek, az esetben a kormány kötelessége — mert a törvény a két Házat rendeli, de természetesen a kormány kezdeményezésére — a kormány kötelessége javaslatot tenni a Ház elhatározására nézve és ezen javaslatban kötelességének fogja tartani a kormány ebben az irányban álláspontját a tisztelt Háznak kijelenteni. Méltóztatnak tehát türelemmel lenni, ugy gondolom e tekintetben az idő nincs olyan messze. (Felkiáltások balfelől: Mikor? Zaj.) Azt mondja a tisztelt képviselő ur, hogy nem nyilatkozunk s hogy miért nem nyilatkozunk, miért akarjuk a parlament kicsinylését vagy lenézését ez által dokumentálni? Hát kérem, nem dokumentáltunk semmit, mert nem nézzük le sem a parlamentet, sem az országot, de tesszük azt, amit az ország érdekében levőnek tartunk. (Felkiáltások balfelől: Ez frázis!) Ez a mi kötelességünk. Hogy mit, mikor mondunk el, tisztelt Ház, azt méltóztassék ránk bizni. Még a tisztelt képviselő ur is, ámbár nem hallottam egészen jól, azt gondolom nem tévedek, azt mondta, hogy lehetnek esetek, ahol az ország érdekére való tekintettel bizonyos nyilatkozatot tenni nem czélszerü. Hát én nem fogadom el, hogy most nyilatkozatot tenni nem czélszerü. Azt mondom, hogy nyilatkozatot tenni nincs is szükség, nincs idejében, de akkor is, tisztelt képviselőház, nem egy képviselő vagy kettő, vagy tiz, vagy a kisebbség határozza meg, hogy a nyilatkozás ideje mikor van, hanem a többség. (Élénk ellenmondások balfelől. Nagy zaj.) A többség azt a nyilatkozatot, amelyet mindezen kérdésekre vonatkozólag tettem én, tett a pénzügyminiszter ur, igen is kielégitőnek tartja és ez idő szerint többet nyilatkozni nem tartom szükségesnek. (Nagy zaj és ellenmondások balfelől.) Kérdi a tisztelt képviselő ur (Zaj. Halljuk! Halljuk!): kellemes-e a személyes támadások egész sorozata, kellemes-e a kormánynak a bünök felsorolása? Hát én azt mondom, tisztelt Ház, hogy nem; én azt mondom, tisztelt Ház, hogy a legkellemetlenebb, a legbántóbb és mégis azt mondom, hogy változtatni a dolgon nincs módomban és ennek folytán el kell türnöm, el kell türnöm legfőképen azért, mert a legnagyobb részben ezen sértések, ezen támadások nem is jogosultak, nem is igazságosak. (Igaz! Ugy van! Jobbfelől. Zaj és ellenmondások balfelől.)

(A Dezseőffy-ügy.)

Hogy eltekintsek a többiektől, csak egyetlen egy esetről kivánok szólani, az „ugynevezett Dezseőffy-ügyről! (Halljuk! Halljuk! Mozgás.)

Tisztelt Ház! Itt a Házban Lukáts képviselő ur — én ugyan nem hallottam, mert akkor nem voltam a teremben — elmondott, gondolom, a „Budapesti Hirlap"-ra hivatkozva, egy párbeszédet, mely köztem és Dezseőffy főszolgabiró ur között lefolyt volna, amely párbeszédnek egyik és az azon napokban elhangzott beszédek szerint sérelmes pontja az volt, hogy én, daczára annak, hogy a főszolgabiró ur becsületszavára fogadta, hogy

---

gugora és nyakszirten csapta Szélpált a rud olykép, hogy a bakhoz esett, onnan lefordult, és, hogy az igazat megvalljuk, többé most már csakugyan nem köhögött.

Még csak egymásra tekinteni sem érnek rá az emberek, mert el kell kapni a gugora rudját s csak mikor ezt megakasztották, fordulhatnak a testhez. Kivülről nincs semmi baja, csak a nyaka van eltörve: már Szélpál fölfelé ezentul nem hajózik sohasem. Csak lefelé még egyszer, utoljára most, hogy ladikba teszik s a hallgatag vizen viszi egy hajóslegény hazafelé. A többi nézi, mig el nem tünnek a kanyarodónál a füzesek alatt, azután ujból a gugorához fognak, sóhajtván mindenik. Egy mázsával könnyebb a hajó (mert nyomott annyit a nagy csontjaival Szélpál) és mégis nehezebb. Persze, hiányzik Szélpál két erős karja a hajón. Hát még otthon, a kis családnál?

A viz nekifeküdt a hajónak, az emberek a gugorarudhoz nyulnak és hajtják a gugorát ázótalan. A messzi partról Stévó bebámul, kiabál is valamit, de szavát érteni nem lehet. Pedig egyre jelez:

— Haó! héj! . . .

Egy idő mulva azt mondja a kormányos:

— Ugyan, hogy nem gyógyul be a szája?

Tömörkény István.

Lukáts képviselő ur választása érdekében menjen a harczba (Felkiáltások balfelől: Nem azt mondta!), őt felhivtam volna arra (Zaj. Halljuk! Halljuk! jobbfelől.), őt felhivtam volna arra, hogy becsület . . . (Felkiáltások balfelől: Rászavazni!)

Hát, kérem, rászavazni . . . hogy becsületszavának visszavonására kapaczitáltam volna. Igaz, hogy Lukáts képviselő ur a zárt ülésnek a végén szükségesnek tartotta kijelenteni, hogy ő ezt csak a lapból olvasta, de mindazonáltal ebből a kérdésből cause célébre lett és konstruálni akartak egyesek belőle bizonyos olyan sértést, amely becsületbevágó.

Hát, tisztelt Ház, néhány hónappal ezelőtt, a japáni kereskedelmi szerződés tárgyalása alkalmával itt e Házban Apponyi képviselő ur a kormány eljárását birálat tárgyává tevén, én szükségesnek tartottam felszólalásomban azt mondani, hogy biszen kérem, ezen dolgot a képviselő urral én megbeszéltem négyszemközt egy előző időben; és akkor azon az oldalon nagy felbuzdulás volt, hogy hogyan lehet négyszemközti beszélgetéseket itt a Házban előhozni. (Igaz! Ugy van! Élénk helyeslés jobbfelől. Nagy zaj és nevetés balfelől.) És most, tisztelt Ház, mégis egy négyszemközti beszélgetés alapján, amelynek senki fültanuja nem volt, azzal vádoltattam és pedig nemcsak a lap alapján, hanem itt a Házban ismételten többek által, hogy valakit adott becsületszavának megszegésére, visszavonására kényszeritettem és szoritottam volna. Hát igaz, tisztelt Ház, hogy ebben a kérdésben a biró csak kettő lehet: én és Dezseőffy ur. Felkiáltások a szélsőbaloldalról: No ugyan szép biró! Épen a legalkalmasabb! Nagy zaj.)

Elnök: (Csenget.) Csendet kérek!

Báró **Bánffy Dezső** miniszterelnök: Azt mondottam, tisztelt Ház, a zárt ülésben, amelyről szószerinti közlések nem állanak ugyan rendelkezésre, de gondolom, elég hiteles, mert az „Egyetértés"-ből olvastam.

Tibád Antal: No hiszen! (Derültség a baloldalon. Zaj.)

Báró **Bánffy Dezső** miniszterelnök (olvassa): „Arra, amit Lukáts képviselő ur mondott, elmondja a feleletet, nem tér ki a nyilatkozat elől, miszerint a kérdéses esetről azt hiszi, Dezseőffy főszolgabirót hivatta, hogy informálja őt a választási esélyek felől. (Felkiáltások balfelől: Micsoda jogon?) Arról győződött meg, hogy nem akarja támogatni a szabadelvűpárt jelöltjét. Arra én nem is akartam kényszeriteni, ehhez jogom, eszközöm sincs. Magára a beszélgetésre nem emlékszem, annak lefolyásáról kételyeim vannak, de becsületszavának megszegésére, vagy lemondására, hogy rá akartam volna birni, az, egész határozottsággal mondom, nem áll."

Már most, tisztelt Ház, ennek a kijelentésemnek daczára azt mondotta beszédében egy másik képviselő ur, aki természetesen engemet támadott: „Mondja ki a miniszterelnök ur igy: „Becsületszavamra mondom, hogy az nem igaz, hogy én akárkit is adott becsületszavának megszegésére akartam kényszeriteni."

Hát, tisztelt Ház, én nem szoktam semmiféle hatványozott módokon kijelentéseket tenni becsületszó, vagy szentség, vagy eskü alatt. (Élénk helyeslés és tetszés a jobboldalon. Nagy zaj balfelől.) Én azt mondtam, hogy én kétségbevonom azt, hogy az illető képviselő urat adott becsületszavának visszavonására felhivtam . . . . (Felkiáltások balfelől: képviselő?) . . . vagy főszolgabiró urat — felhivtam vagy kényszeritettem volna akármilyen módon is.

Már most, tisztelt Ház, arra vonatkozólag ma, nyolcz vagy tiz nappal a dolog kezdete óta, Dezseőffy főszolgabirónak megjelenik egy nyilatkozata; elmondja ugy, ahogy körülbelül lehetett... (Nagy zaj és felkiáltások a bal- és szélsőbaloldalon: Gyalázat! Halljuk! Halljuk! jobbfelől. Elnök csenget.) . . . Én, mint a multkor már megmondtam, a dolog részleteire nem emlékszem. (Mozgás és zaj balfelől. Halljuk! Halljuk!) Abból azonban az kiviláglik, hogy Dezseőffy főszolgabiróval becsületszó adása vagy nem adása, visszavonása vagy megtartása tekintetében egyáltalában nem beszéltem és midőn a főszolgabiró urtól informácziót kértem; midőn őt arra, hogy a szabadelvű párt jelöltje mellett foglaljon állást, felkértem; midőn kijelentést tettem arra vonatkozólag is, hogy sulyt fektetek arra, hogy állást foglaljon, ő azonban e tekintetben kivánságomnak eleget nem tett, a következménye a dolognak az lett (Halljuk! Halljuk!): hogy tőlem eltávozván, ő az állásáról való lemondásra nem kényszeritettetett. (Nagy zaj a bal- és szélsőbaloldalon. Halljuk! Halljuk! jobbfelől. Elnök csenget), sőt ellenkezőleg barátai által állása megtartására hivatott fel és azóta is egyáltalában Dezseőffyvel szemben semmiféle megtorlási intézkedések vagy lépések nem történtek. (Zajos közbekiáltások a bal- és szélsőbaloldalon. Halljuk! Halljuk! jobbfelől.)

Már most, tisztelt Ház, igy állván a dolog, egyáltalában nem ismerem el jogosultságát annak, hogy itt ezen kérdésben méltóztassék konstruálni, próbálni valamely sértést, vagy becsületbeli dolgot. Itt egy dolog tárgyaltatott, amely jó dolgot talán beszélni lehet, amely dolgot helyeselni, vagy nem helyeselni is lehet. (Mozgás a bal- és szélsőbaloldalon), de amely becsületbe vágó kérdéssé nem minősitheto. (Élénk helyeslés jobbfelől, zajos ellenmondások a bal- és szélsőbaloldalon).

Felhoztam, bár nevetségesnek méltóztatik tartani, hogy előbb csak hivatkoztam is arra, hogy maga gróf Apponyi Albert képviselő ur találta sérelmesnek azt . . .

Bolgár Ferencz: Ne keverje ebbe a dologba! (Nagy zaj a bal- és szélsőbaloldalon. Halljuk! Halljuk! jobbfelől).

Báró **Bánffy Dezső** miniszterelnök: . . . hogy én egy bizonyos dologban négyszem közt folyt beszélgetésre hivatkoztam. (Zaj balfelől.) Én fentartom azon nézetemet, hogy parlamenti tárgyalás anyagát négyszemközt bizalmasan folytatott beszélgetések nem képezhetik. (Mozgás és zaj a bal- és szélsőbaloldalon.) Bocsánatot kérek, ha ezt hozzuk divatba, akkor kénytelenek leszünk mindig, minden beszélgetésünkhöz egy tanut hivni, aki azután velünk szemben állithassa, hogy te mondtad, te nem mondtad; igaz, vagy nem igaz. (Ugy van! Ugy van! jobbfelől. Zajos ellenmondások a bal- és a szélsőbaloldalon.) Ha, tisztelt Ház, oda jutunk, hogy poharazás közben, barátságos együttlét közben folytatott tréfák is szőnyegre hozatnak (Zajos ellenmondás a bal- és szélsőbaloldalon. Ugy van! Ugy van! jobbfelől.): akkor ez a tanácskozások elfajulására vezet.

Ezeket láttam szükségesnek, tisztelt Ház, ez alkalommal elmondani. Szavaimat zárom Hock János képviselő ur, az önök pártjához tartozó egyik szépszavu és széptollu férfiu egyik czikkének néhány szavával (olvassa): „A rágalom csak a kishitű csüggesztheti, mert bizony mondom, nagyon kevés jót cselekedhetnék az ember, ha a befolyásolt tömeg hangulata fölé nem emelkedhetnék." (Hosszas, élénk éljenzés jobbfelől.)

Személyes kérdések.

Kornis Ferencz kijelenti, hogy az önálló vámterület óhaja nem a nemzeti pártnak álláspontja, hanem az ő egyéni kivánsága.

Lukáts Gyula nyilatkozni óhajt a Dezseőffy-ügyben. Kijelenti, hogy ő presszionának tartja azt az eljárást, amelyet a miniszterelnök Dezseőffyvel szemben tanusitott. Az tény, hogy báró Bánffy kijelentette, hogy hajaszálase görbüljön meg a főszolgabirónak, bár nem támogatta a szabadelvűpárti jelöltet. (Felkiáltások jobbról: No lám!)

Báró **Bánffy Dezső** miniszterelnök: Lukáts Gyula képviselő ugy a hogy, emlékszik egy speciális kerület körében lefolyt részletekre. Én nem vagyok abban a helyzetben, hogy ilyen részletesen emlékezzem.

Tibád Antal: Sok ilyen eset fordul elő. (Zajos derültség a baloldalon. Halljuk! Halljuk!)

Báró **Bánffy Dezső** miniszterelnök: Abban a választókerületben a választási campagne kezdetén a szabadelvű párt jelöltet állitani nem akart, de ebből egyáltalában nem következik aztán az, hogy a választást megelőző utolsó három-négy napban jelöltet állitani ne akarjon. Következőkép ebben ne tessék keresni a sérelmet, mert nincs. Abban sem tessék sérelmet keresni, hogy én, amihez jogom van, az egyes választókerületek ügyei iránt érdeklődvén, magamat informálni akarom. (Élénk helyeslés a jobboldalon. Zajos felkiáltások a bal- és szélsőbaloldalon: Mi jogon?) Abban se tessék sérelmet keresni, hogy egyeseket (Folyton tartó zaj. Elnök csenget) a szabadelvű párt melletti állást foglalásra megnyerni kivánunk. (Zajos felkiáltások a bal- és szélsőbaloldalon: Nem szabad! Nincs joga!) Sérelem csak abban volna és lehetne, ha eljárásomnak eredménye nem lévén, aztán megtorló, vagy boszuló intézkedéseket tennék. Ezek ki vannak zárva, maga Dezseőffy sem mondja, sőt a tények egyenesen mást bizonyitanak. (Élénk helyeslés jobbról.)

Rakovszky István személyes kérdésben kér szót, mert a miniszterelnök személye megnevezése nélkül szavaira hivatkozott s azoknak olyan imputácziót adott, melyek nem valók. A miniszterelnök a zárt ülésben nem tette azt a nyilatkozatot, amelyet ma tett.

(A vita folytatása.)

Kubik Béla nem akar a napirendhez szólni, mert a közvéleményt sokkal inkább foglalkoztatja most ennél a miniszterelnök szennyese . . . (Viharos felkiáltások jobbról: Rendre!)

Sréter Alfréd: Ezt csak hallotta az elnök!

Elnök: Kérem ne tessék engem utasitani! Kubik képviselő urat rendreutasitom; de rendreutasitom Sréter Alfréd képviselő urat is!

Kubik Béla: A miniszterelnök hivatali hatalmával visszaélt s ezért két évi fogházzal sujtandó. (Kaczagás jobbról.) Két jobboldali képviselő mondta neki, hogy minden kerületben igy ment a dolog, mint Monoron.

Szőts Pál: Tessék előállni a neveikkel, ha hivatkozik rájuk.

Kubik Béla: Nem akar szemetes ládákat kiüriteni! Nem neki volna kötelessége beszélni, hanem azoknak a képviselőknek kellene ismételni nyilatkozatukat. Sokkal inkább fel van indulva e pillanatban, mint hogy beszédét elmondhatná s ezért kijelenti, hogy ilyen parlamentben méltóságán alulinak tartja tovább beszélni.

Elnök vita folytatását holnapra halasztja.

Az utolsóelőtti.

(A kvóta-üzenet.)

A magyar kvóta-bizottság ma teszi közzé az osztrák kvótakivánságokra adott feleletét egy nunczium ban, mely alighanem az utolsóelőtti, ha nem épen az utolsó, legalább egyelőre, az ily tartalmu status-iratok között. A felelet tartalma: határozott n e m. Sőt ennél is több. A magyar küldöttség nemcsak hogy egyhangulag visszautasitja az osztrák követelődzést, nemcsak egyetértően konstatálja a megegyezés lehetetlenségét, de egyuttal elég erélyes hangon meg is leczkézteti az osztrákokat, amiért olyan számitási alapot terjesztettek elő, amelyben se elv, se rendszer, se egy szikra igazságérzés sincsen. Ilyen „alap" helyett bizony sokkal egyszerübb lenne, ha azt mondták volna, hogy: „Adjatok 38·5 perczentet, mert mi annyit akarunk."

Most még az osztrákok nyilatkoznak majd s aztán — jön a korona döntése.

A nunczium ezuttal is jegyzőkönyv formájába van foglalva, azt küldik meg az osztrák bizottság elnökének.

A magyar kvóta-bizottság november 3-iki ülésén F a l k Miksa előadó a következő határozati javaslatot terjesztette elő:

A közösügyi költségekhez való hozzájárulási arány megállapitására a magyar országgyülés részéről kiküldött bizottságok harminczév óta állhatatosan ragaszkodtak azon elvhez, hogy ezen arány kiszámitásánál egyedül a monarchia két államának teherviselési képessége lehet döntő és hogy ezen teherviselési képesség megállapitására — feltétlenül megbizható alap hiányában — a legczélirányosabb eljárás az, hogy egymással szembe állittatnak a két állam egyenes és közvetett adóiból eredő brutto-jövedelmek, ezekből aztán mindkét oldalon levonatván azon jövedelmek, melyek csak átfutó tételt képeznek, vagy pedig oly adókból erednek, melyek a monarchia egyik vagy másik államában egyolda-

luan hozatták be, az ezen levonások után fenmaradó összegek közti arány képezné egyszersmind a közösügyi kiadásokhoz való hozzájárulási arányt. A magyar országos bizottságok soha sem tagadták, hogy az imént emlitett levonási tételekre nézve megdönthetetlen szilárdságu szabályok nincsenek, hogy egyik vagy másik jövedelmi tétel levonása mellett is, ellene is lehet érvelni, de épen azért ezen bizottságok ismételten és a jelenlegi magyar országos bizottság legujabban 1898. április hó 23-iki határozatában kijelentette, hogy ha az osztrák bizottság elvben hozzájárul a magyar bizottságok részéről ismételten ajánlott fentebbi alap elfogadásához, aztán birálat alá veszi egyenkint az ezen alapon megejtett számitás részleteit, megjelölve azon tételeket, melyeket vagy az egyik, vagy a másik oldalon a számitásba még felveendőknek vagy abból kihagyandóknak tart, akkor a magyar országos bizottság készségesen fog ezen az alapon az osztrák bizottsággal tárgyalásba bocsátkozni. Ily eljárást várt tehát a magyar országos bizottság az osztrák bizottság részéről azon számitásra nézve is, melyet a magyar bizottság folyó évi junius hónap végén az osztrák bizottság elé terjesztett; ezen várakozása annál inkább látszott jogosultnak, mert az imént emlitett magyar számitás csak ellenjavaslat volt az osztrák számitással szemben, melyben szintén a brutto-jövedelmek voltak alapul véve.

A tisztelt osztrák bizottság azonban ettől teljesen eltérő utat követett az ez évi október hó 11-én a két hetes albizottság együttes ülésében előterjesztett és azóta a magyar bizottság elnökségéhez hivatalosan is megérkezett számitásban, anélkül, hogy elvi álláspontja változtatásának indokolását akárcsak megkisérlette volna. Az osztrák bizottság legujabb javaslatában nem tér ugyan vissza a népességi arányra alapitott régibb számitására, de nem fogadja el a magyar országos bizottságok által minden kvótatárgyalás alkalmával ajánlott alapot, tudniillik az egyenes és közvetett adók brutto-jövedelmét a fentebb emlitett levonások mellett, hanem egészen uj alapra tér, tudniillik az egyenes és közvetett adók netto-jövedelme alapján számitja ki a kvótát. Az eszme magában véve nem uj, de ily általános terjedelemben az osztrák bizottságok részéről eddig nem lett alkalmazva. 1877. junius hó 14-én kelt izenetében az akkori kvóta-bizottság azt a javaslatot tette, hogy a teherviselési képesség összehasonlitására az egyenes adóknál a brutto-jövedelem, a közvetett adóknál pedig a netto-jövedelem vétessék alapul. Erre az akkori magyar országos bizottság junius hó 22-én adott válaszában részletesen kimutatta ezen álláspont tarthatatlanságát, a számitás részleteire nézve pedig már akkor is kifogásolta a magyar bizottság, hogy az osztrák részről előterjesztett táblázatban, mely az egyenes adók nyers jövedelmét, a közvetett adóknak pedig tiszta jövedelmét akarta kimutatni, ez utóbbinál a sör- és boradó, a zárt városok fogyasztási adója, továbbá az utvámok és fémjelzés ki voltak zárva.

E tárgygyal még bővebben foglalkozott az 1887-iki magyar országos bizottság április hó 5-én kelt izenete, mely válaszul szolgált az osztrák küldöttség részéről megujitott fentebbi javaslatra, miszerint az egyenes adóknál a brutto-, a közvetetteknél a netto jövedelem vétessék alapul. Ez izenetben a magyar országos bizottság ujból állást foglal ezen javaslat ellen már elvi szempontból is, valamint ujból kifogásolja az utvám, a fémjelzés, a zárt városok fogyasztási adója, nevezetesen pedig a sör- és boradó kihagyását, egyszersmind kimutatván, hogy az osztrák javaslatnak tulajdonképen semmi elvi alapja nincsen, hogy egyes tételek egészen tetszés szerint hol felvétettek, hol kihagyattak, amint ez épen Ausztria érdekeinek szempontjából kedvezőbbnek látszott, hogy nevezetesen az előbb emlitett közvetett adónemek is nyilván azért hagyattak ki a számitásból, mert azok Ausztriában hasonlithatatlanul bővebb jövedelmet eredményeznek, mint Magyarországban, amé természetesen — és az akkori magyar bizottság ezt nyiltan ki is mondta — nem képezhet indokot arra, hogy az illető adónem a kvóta kiszámitásának alapját képező bevételeknél igénybe ne vétessék.

Az 1898. október hó 11-én előterjesztett osztrák kvótaszámitás annyiban különbözik a tiz és husz év előttiektől, amennyiben ezen legujabb számitásban nemcsak a közvetett, hanem az összes, tehát ugy az egyenes, mint a közvetett adóknál a netto-jövedelem vétetik alapul. De ez csakis a czimlapon olvasható, mert maga a számitás a részletekben annyira minden rendszer nélkül és oly önkényszerüen történik, hogy részletes birálat tárgyát alig képezheti. Netto alatt ugyanis nemcsak a kezelési és beszedési költségekkel kevesbbitett brutto-jövedelmek értetnek, hanem az az összeg, mely tetszés szerinti levonások után fenmarad. Mig egyes, még pedig igen fontos adónemek, teljesen ki lettek hagyva, viszont, amelyekre nézve a magyar országos bizottságok ismételten és meggyőzően bizonyitották a levonás jogosultságát, Magyarország hátrányára a számitásba fel lettek véve.

Hogy mennyire befolyásolja ezen számitási önkény a végeredményt és igy a kvóta meghatározását is, mutatja azon egyetlen tény, hogy a söradó, mely kihagyatott, daczára annak, hogy a monarchia mindkét államában egyenlő tétel és eljárás szerint kezeltetik, Ausztriában az utolsó tiz év alatt 282·7 milliót, Magyarországban pedig csak 18·7 milliót hozott és igy egyedül ezen söradó kihagyása által a számitás alapjául szolgáló osztrák jövedelem oly összeggel csökkentetik, mely körülbelül tizenötödrészét képezi annak, ami ugyancsak a söradó kihagyása által Magyarország javára válik. Nem kevésbbé hátrányos és igazságtalan az osztrák számitás abban, hogy — habár ez az 1867-iki alapra való visszatérést is jelentheténe — az adóvisszatéritések és a kiviteli jutalmak a czukornál és a szesznél levonatnak, ámbár ez összegek is adószolgáltatást képviselnek. Ezen eljárás által az osztrák jövedelem 138·36 millióval, a magyar pedig csak 26·7 millióval apad, ami, mellesleg mondva, kétszeresen kárositja Magyarországot, mert az adóvisszatéritések és kiviteli jutalmak feloszlásánál ma érvényes rendszer — az ugynevezett termelési kulcs — amugy is azzal az anomáliával jár, hogy Magyarország több adóvisszatéritést, illetőleg kiviteli jutalmat fizet, mint amennyit a maga kivitele után fizetni köteles volna.

Miként már ezen néhány adatból is látható, a két bizottság álláspontja és nézetei közt a különbözetek oly lényegesek és oly messzemenők, hogy azoknak további tárgyalások utján való kiegyenlitésére nincsen kilátás. Ennélfogva inditványozom: mondja ki az országos bizottság, hogy az 1899. október 11. előterjesztett osztrák javaslatot ugy elvében, mint a számitás keresztülvitelének szempontjából elfogadhatatlannak tartja; hogy az általa és elődjei által következetesen fentartott alapnak megváltoztatására és az osztrák részről javasolt uj alap elfogadására semmi okot nem talál; hogy még el is tekintve az elvi álláspontról, a magyar bizottság nézete szerint az osztrák számitás részleteiben is hiányzik a rendszeresség és következetesség, de viszont nem egy helyütt az arra való törekvés mutatkozik, hogy a végeredmény Ausztriára nézve minél kedvezőbb legyen ott is, ahol ez nincs teljes összhangzásban az igazságosság és méltányosság követelményeivel. Mindezen okokból az osztrák bizottság legujabb számitása, a magyar országos bizottság nézete szerint, nem alkalmas arra, hogy további tárgyalásoknak alapját képezhetné és igy a magyar országos bizottság legnagyobb sajnálatára csak azon tény konstatálására szoritkozhatik, hogy a két kvóta-bizottság közt az egyetértés helyreállitása nem sikerült.

Budapesten, 1898. november hó 3-án.

Ezen javaslat egyhangulag elfogadtatván, határoztatik, hogy az elnöki uton a birodalmi tanács bizottságának átküldendő.

Falk Miksa s. k., a magyar országos bizottság előadója.

Széll Kálmán s. k., a magyar országos bizottság elnöke.

KÜLFÖLD.

A kiegyezés. Az osztrák Reichsrath kiegyezési bizottságának ma ismét tárgyalt két albizottsága, a bank- és valuta-javaslatok és a kereskedelmi és vámszövetség tárgyalására kiküldött albizottság. Az utóbbi sok módositás elvetése után eljutott a nyolczadik szakaszig, az első pedig már a huszonötödik czikket is elfogadta minden változtatás nélkül. Nevezetesebb inczidens egyik ülésen se történt. Holnap mind a két bizottság folytatja tárgyalásait.

A görög hadsereg bajai. Smolensky tábornok, hadügyminiszter a napokban az athéni helyőrség minden kaszárnyáját, gyakorló tereit és raktárait meglátogatta s mindenütt a legnagyobb rendetlenséget találta. Konstatálta a hadügyminiszter, hogy a görög csapatok a legelemibb gyakorlatokat sem tudják azonkivül semmi fegyelem sincs a hadseregben. — Ennélfogva Smolensky szigoru körrendeletet intézett az összes parancsnokságokhoz, melyben meghagyja a tiszteknek, hogy mostantól fogva minden gyakorlatot személyesen vezessenek.

A belgrádi orosz követ, Chladovszky, tegnapelőtt látogatást tett a szerb külügyminisztériumban. Belgrádban erről az eseményről ugy beszélnek, mint valami politikai szenzáczióról. Chladovszky eddig ugyanis nem érintkezett volt sem Milánnal, sem Gyorgyevics Vladán miniszterelnökkel. Tegnapelőtt a miniszterelnök, kivel az orosz követ ellenséges lábon áll, Bécsben időzött és Chladovszky felhasználta ezt az alkalmat arra, hogy a szerb külügyminisztériumban látogatást tegyen.

A Dreyfus-pör reviziója.

Páris, november 7.

A semmitőszék büntetőtanácsa ma a Dreyfus-pör reviziójára vonatkozó vizsgálattal foglalkozott. Az ülésteremhez vivő ajtókat szigoruan őrzik. Az igazságügyi palota folyósóin az beszélik, hogy a katonai biróság Picquart-t ma szabadlábra helyezi és átszolgáltatja a polgári biróságnak.

Az antiszemita sajtó napról-napra ismétli azt az állitást, hogy Dreyfus bünös. Szerinte a semmitőszék az előtte fekvő bizonyitékok alapján el fogja határozni a revizió-kérvény elutasitását.

A „Gaulois" szerint Dreyfus bünösségét bizonyitja a következő eset:

Egy Brau nevü kapitány Esterházy kéziratát megszerezte magának oly módon, hogy egy haditörténeti müve számára iratott manak levelet Esterházyval. Ebben a müben az eupatoriai csatáról volt szó, amelyben Esterházynak egyik őse részt vett. Dreyfus ezt tudta és azért Brau kapitány aláirását hamisitva, még egy levelet kért Esterházytól ebben az ügyben, mire az egy tizenöt oldalas levelet küldött a Dreyfus által megadott czimre. Dreyfus ilyen módon könnyen átpausálhatta Esterházy irását.

Erre a mesére egyetlenegy megjegyzés lehet csak, tudniillik az, hogy Brau kapitány már nem él. Lehet, hogy épen azért hivatkoznak rá, mert igy legalább nem bizonyithat azok ellen, akik visszaélnek a nevével.

Az „Intransigeant" szerint a titkos dossier-ben van Münster Elise-nek, gróf Münster párisi német nagykövet leányának egy levele, amelyben kétségtelen bizonyiték foglaltatik Dreyfus bünösségéről. Ezt a levelet Franczia-országban visszatartották és titokban lefotografálták. Az „Intransigeant" azonban többszörös tévedést követ el e közleményben. Először is gróf Münsternek nincs Elise nevü leánya. Leányát Marie-nek hivják. Ez pedig sohasem irt ilyen tartalmu levelet Berliebe.

Az „Intransigeant" hirét különben a német követség hivatalosan megczáfoltatta a lapokban.

Páris, november 7.

A szenátus csütörtökön fogja tárgyalni Delaunay interpellációját a hadsereg tiszteletének biztositására való rendszabályok tárgyában.

TÁVIRATOK.

A görög kormány lemondása.

Athén, november 7. A kormány beadta lemondását. A kamarákat e hónap 15-re összehivták.

Athén, november 7. A kormány beadta lemondását, melyet azzal indokol meg, hogy jelenleg nincsenek már olyan viszonyok, mint amelyek közt a kormányzást elvállalta. A lemondást, amelynek ügyében a miniszterelnök még annak benyujtása előtt tanácskozott a királylyal, alighanem elfogadja az uralkodó.

A párisi béketárgyalások.

Páris, november 7. Diplomatakörökben beszélik, hogy Washingtonból sürgetik a párisi béketárgyalások befejezését. Az Egyesült-Államok kormánya azt hiszi, hogy Spanyolország beleegyezik a Filippini-szigeteknek pénzért való átengedésébe.

Mac Kinley deczemberben a békét fogja hirdetni abban az üzenetében, amelylyel a kongresszust megnyitja. Az üzenetben ki fogja jelenteni, hogy az Egyesült-Államok átvették a spanyol gyarmaturalom örökségét. Egyidejüleg jegyzéket intéz az amerikai kormány az európai nagyhatalmakhoz, amelyben azoknak tudtára fogja adni, hogy az Egyesült-Államok a gyarmathatalmak sorába léptek, elhagyják eddigi tartózkodó álláspontjukat és a világ sorsára ők is akarnak némi befolyást gyakorolni. (N. Fr. Pr.)

A nápolyi bank panamája.

Bologna, november 7. A büntetőtörvényszék ma kezdte meg a végtárgyalást Favilla és tizenkét társa ellen a nápolyi bank ideval ó fiókja ügyében. A vádlottak között van Cavallini volt képviselő, Perrone kommendatore és Contadino, az Agenzia Italia igazgatója. A beidézett tanuk száma 114, a védők száma 22.

Tüz a washingtoni kapitóliumban.

Washington, november 7. Az a tüzvész, a mely a kapitóliumban gázrobbanás következtében támadt, az épület középső szárnyának csaknem egész nyugati részét pusztitotta el. Az ott lévő oklevél- és irattár csaknem egészen megsemmisült. A megsemmisült okiratok és könyvek értékét egy millió dollárnál többre becsülik, az épületben okozott kárt pedig kétszázezer dollárra.

A galiczai statárium.

Bécs, november 7. A legközelebbi napokban megszüntetik a statáriumot Galiczia azon néhány kerületében is, amelyben óvatosságból meghagyták. Pininski galiczai helytartó, aki ez ügyben Bécsben tartózkodik, néhány nappal meghosszabbitotta itt időzését.

Az angol-franczia konfliktus.

Pétervár, november 7. Az idevaló sajtó a Fashoda-ügyről és Salisbury lordnak erre vonatkozó nyilatkozatairól irva, egybehangzóan kiemeli az egész egyiptomi kérdés nemzetközi jellegét. A „St.-Petersburgskija Vjedomoszti" azt mondja, hogy Fashoda kiüritésének kérdése jó leczke egy másik, sokkal fontosabb kérdésnek, tudniillik Egyiptom kiüritésének megoldására nézve. A „Novoje Vremja" azt mondja, hogy a kontinentális hatalmak kötelesek a szultán szuverénitását megvédeni. A „Novosztí" azt mondja, hogy az egyiptomi kérdést, minthogy tisztán nemzetközi jellegű, a hatalmak kongresszusán kell megoldani, amelyben Egyiptom semlegességét az összes hatalmak protektorátusa alatt kell kimondania.

HIREK.

A forrongó képviselőház.

Tele volt villamossággal ma a levegő a tisztelt Házban. Sok mindenféle történt benne, ami mozgásba hozta az emberek vérét. Zajos, mozgalmas volt elejétől végig, ugy, hogy az ellenzéken reménykedve mondogatták:

— No, ez a hét jól kezdődik.

Amikor az ülés nagy eseménye, a miniszterelnök beszéde már elhangzott, még szenvedélyesebb lett a hangulat. Az már nem igzatottság, hanem láz volt, mely az emberekben akkor erőt fogott.

Kubik Béla, a függetlenségi pártnak ez az athléta tagja, nem volt képes nagy szerencsével e hangulat skáláján uralkodni, hanem néhány heves kifejezéssel még csak jobban iritálta az amegy is érzékeny kedélyeket.

Egyszer igy szólta el magát:

— Nem az én hivatásom, hogy én mossam a miniszterelnök szennyesét.

— Rendre! Rendre! — zudult fel az egész jobboldal.

Az elnöki pulpitus előtt csomóba verődtek össze a minden pártbeli képviselők és egy pillanatig ugy tünt föl a dolog, mintha az ideges, lármás csoportok fenyegető ellenfelekké válnának.

Az elnök perczekig csöngetett. Ekkor abból a nagy tömegből egy öreg urnak, Sréter Alfrédnek a hangja hallatszik ki:

— Az elnök az ilyeneket csak meghallhatná!

Láng Lajos ekkor mérgesen megrázza a csöngetyűt és rendreutasitja Kubikot is, az inparlamentáris kifejezésért és Srétert is, a helyén nem lévő megjegyzésért. Emellett megesett az elnökkel, hogy nem ismerve meg hirtelen Srétert, a rendreutasitást ily szavakkal vezette be.

— És rendreutasitom, hogy hivják . . . Sréter képviselőt is.

Az ekként rendreutasitott képviselő mellett állt Fáy István, a képviselőháznak egyik ujabb tagja, ki Sréterrel évődve hozzá fordult.

— Gratulálok ehhez a szüzbeszédhez. Ez nem nagyon sikerült.

— Ez nekem nem első szereplésem. Már régi tagja vagyok a Háznak és igy nem hallhattad régebbi beszédeimet.

— Csakugyan nem hallottam őket.

— A karzaton sem?

— Ott se tetszettek volna!

— Egészen az izlésed dolga, végzi Sréter az izgatott disputát, amelynek hangjában lehetett valami ami Fáy Istvánt sérthette, mert rögtön felkérte Ivánka Oszkárt és Szentiványi Árpádot, hogy kérjenek magyarázatot Srétertől.

Sréter meg gróf Tisza Istvánt és Halász Zsigmondot bizta meg az ügy elintézésével. A két fél segédei az ülés után tanácskoztak és megbeszélésük eredménye — az ügy békés elintézése lett.

Ugyancsak Kubik beszéde alatt Nagy Mihály és Lakatos Miklós között is történt egy hevesebb összeszólalkozás. Amikor ugyanis a zavar a legnagyobb volt, az ellenzék megkezdte kedvelt csatakiáltását:

— Helyre! Helyre!

Mig többen siettek helyeiket elfoglalni, Nagy Mihály ott maradt az előadó-tribün mellett.

Lakatos Miklós rákiált:

— Eredj te is.

Nagy Mihály visszafelelt:

— Nem megyek, te nem parancsolsz!

— De parancsol az elnök.

Ebből aztán kölcsönös invektivák estek, melyeket azonban később szintén békésen kimagyaráztak, ugy, hogy ebből az ügyből se támadt nagyobb baj.

Lapunk mai száma 16 oldal.

— **A király Budapesten.** Ő felsége a király ma reggel hat órakor Mária Valéria főherczegnővel együtt Gödöllőről Budapestre érkezett s délelőtt általános kihallgatást adott.

Audiencián voltak:

Gróf Zichy Géza, gróf Wolkenstein Oszvald, Succovaty Ede táborszernagy, Bolfras Ede főhadsegéd és Fabini Lajos hadtestparancsnok, valóságos belső titkos tanácsosok, herczeg Eszterházy Miklós kamarás; Bittner Vilmos altábornagy, Ratzenhofer Gusztáv altábornagy, a legfőbb katonai biróság elnöke; Láner Viktor, Sturm János, Steha Nándor, Stesser György és Wojnovich Emil vezérőrnagyok; báró Henninger Vincze kamarás, kamarai előljáró, Czögler György, Schneller Arnold, Butykay Ádám, Fadlallah el Hadak, Hanel Hugó, Sermonet Lőrincz és Udvarnoky Viktor ezredesek; Prenninger alezredes, Hoffmann Lipót és Brandner Arnold őrnagyok; gróf Béldi Ákos főispán főrendiházi tag, Csapó József kuriai biró, Horvát Jenő a budapesti királyi tábla tanácselnöke, dr. Högyes Endre egyetemi tanár, Márffy Albin miniszteri tanácsos, Neufeld Károly svéd- és norvég főkonzul, Papp Miklós királyi tanácsos pénzügyigazgató és Gerhardt Gusztáv bankigazgató.

Délután harmadfél órakor ő felsége Mária Valéria főherczegnővel visszautazott Gödöllőre. A király csütörtökön ismét a fővárosban lesz és audiencziát tart.

— **Személyi hirek.** Lajos Fülöp orleansi herczeg nejével ma Brüsselből Bécsbe érkezett. — Gróf Goluchowski Agenor közös külügyminiszter tegnap Bécsből Keszthelyre utazott.

— **Orth János anyja.** Gmundenből táviratozzák nekünk: Mária Antonia toscaniai nagyherczegnő a mai napot nagyon rosszul töltötte. Gyakran artikulálatlan hangokat hallatott. Környezetét nem ismeri már. Szivműködése azért még mindig rendes. Az orvosok csodálják az agg nő erős szervezetét, amely kemény harczot viv a bekövetkező agóniával. A család tagjai állandóan a beteg körül vannak, aki már fölvette a halotti szentséget.

— **A király ajándéka.** Temesvárról táviratozza levelezőnk: A buziási királynapok, különösen pedig a temesvári polgárok diszfelvonulásának emléke ma a királynak egy kegyes ténye által elevenül fel. Ama hódoló menet központja ugyanis a temesvári zenekedvelők egyletének szerenádja volt, mely a királynak kiváló módon megtetszett. A királyi tetszésnek külső jele egy gyönyörü arany serleg, melyet a király ama nap emlékére ajándékozott a nevezett egyletnek s mely báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter közvetitésével ma érkezett meg Telbisz Károly polgármester kezéhez. A serleg vert arányból való, 35 czentiméter magas, barna márvány talapzaton áll, fedelén az ének muzsája látható, egyik kezében lantot, másikban babérkoszorut tartva, a serleg oldalán pedig a magyar korona, alatta a király betüivel: „I. F. J." és „Buziás, 1898. szeptember 4." Báró Fejérváry, ki egyuttal Temesvár országgyülési képviselője, meleghangu levél kapcsán küldte le a király ajándékát Temesvárra.

— **A pénzügyminiszter audienciája.** Dr. Lukács László pénzügyminiszter a szokásos kihallgatást e héten csütörtökön délután 4 órakor fogja megtartani.

— **Loyola Ignácz halotti maszkja.** A pannonhalmi benczések a napokban adták vissza a jezsuitáknak Loyola Ignácznak, a jezsuita-rend alapitójának arczáról felvett viaszképmást. Amikor tizenhatodik Kelemen pápa a jezsuitarendet feloszlatta, Ricci Lőrincz, az utolsó jezsuita-generális a római jezsuita-kollegiumban őrzött viaszlenyomatot Mária Terézia királynőnek adta megőrzés végett. A maszk a királynőtől nemsokára a benczésekhez jutott, amely mostanáig Tihanyban őrizte.

— **Fackh Károly halála.** Fackh Károly lovag, kereskedelmi miniszteri tanácsos váratlan halála élénk részvétet keltett mindenfelé. Az elhunytat a bajza-utczai gyászházban ma tették ravatalra. A

gyászoló családnál egymást érték a részvétlátogatók. A „Munkás Otthon"-szövetkezet, amelynek az elhunyt elnöke volt, tegnap délután rendkivüli közgyülést tartott, amelyen elhatározták, hogy az elhunyt elnökük emlékét évenkint gyász-közgyüléssel és istentisztelettel ünnepelik meg és hogy a ravatalra koszorut helyeznek. Egyhangulag elhatározták azt is, hogy a felépitendő „Munkás-Otthon" nagy terét Fackh Károlyról nevezik el.

— **Hadjárat a poczak ellen.** El nem gondolná az ember, már tudniillik ha az ember honvédelmi miniszter, hogy honnan támadnak szakmájának ellenfelei (ki hitte volna például, hogy épen az orosz czár) és hogy hol bukkan váratlanul szövetségesre. Most például rózsaarczu menyecskéknél. Mars már sok alakban beczéztetett asszonyok által, de hogy a férj uramék ellen ilyen czélu komplott szövödjék, mint aminőt az alábbi folyamodó-levél mutat, mely báró Fejérváry Gézához érkezett finom női vonásokkal, a bérczes Erdélyből, arra még nem volt eset. Közöljük tehát mint kedvesen megirt unikumot, mely a humor iránt különben is fogékony miniszter ajkaira is mosolyt csalt, daczára az obstrukczios világnak. A szép menyecskének (bizonyosan szépnek kell lennie) a levele igy hangzik:

Nagyméltóságu Miniszter Ur!

Mindazon hölgyek nevében, kiknek férjeik tulnagy egészséggel s ebből kifolyólag felette korpulens alakkal birnak s mindezek daczára már a népfölkelőkhöz lettek beosztva, azon tiszteletteljes kérelemmel járulok Nagyméltóságod elé, hogy a népfölkelők kipróbálására, megedzésére, bár minden második évben hadgyakorlatot tartani kegyeskedjék.

Kérésem támogatására szolgáljon, hogy a birói s egyáltalán szellemi munkával foglalkozó férfiak azon pillanattól, hogy a népfelkelőkhöz lesznek áttéve, teljesen felhagynak minden edző férfias sporttal, átadva magukat teljesen a nyugalomnak és hizásnak. Ebből kifolyólag félő, hogy háboru esetén nemhogy a hazát, családot megvédeni, de szorult helyzetben még futni sem tudnának. S eltekintve a háborutól, ha a czár emberbaráti óhaja, a világbéke megvalósul, akkor is mily szégyenteljes, mily fájó képet nyujthat Árpádnak, látva, vére miként fajul s a délczeg daliás szittya levente mint alakul át jól táplált vigjátéki füszeressé.

Mindezeken mi asszonyok semmit, egyedül a hadgyakorlat segithet. Tiszteletteljes kérésem megujitása mellett, számos hölgy nevében

K—m, 1898 október 27. . . . .

A kérelem aláirójának nevét elhallgatjuk (az államtitok), de a poczakról szivesen elismerjük, hogy megszüntetése egyike lenne a legégetőbb teendőknek. Kivált a házas élet mezején.

— **A német császár utja.** Beirutból távirtozzák: A német császári pár tegnap megnézte a fényes diszbe öltözött várost. Ez alkalommal a lakosság lelkesen üdvözölte. Az uralkodó pár együtt nézte meg a Johanniták kórházát, azután Augusta Viktória császárné látogatást tett az árvaházban és a kaiserswerthi diakonisták házában. Vilmos császár megtekintette a Jacofley-zászlóalj kaszárnyáját, ahol a zászlóalj diszmenetelést végzett és a Funeretier-kaszárnyát. Este a császári pár sétakocsizást tett a fenyőfasorban. A felséges vendégek ma délelőtt Damaskusba utaztak. — Egy berlini lap megczáfolja azt a hirt, hogy a szultán ajándékba adta Vilmosnak a „La dormition de la Sainte Vierge" területet. A császár a dementáló lap szerint nagy pénzösszegen vette meg azt a földet. — A német császári pár ma délután öt órakor Damaskusba érkezett. A lakosság nagy lelkesedéssel üdvözölte a fejedelmi vendégeket. A város gyönyörüen ki volt világitva. A császári pár a legjobb egészségben van. — Az „Italie" jelentése szerint a német császári pár valószinüleg Génuában fog partra szállni és onnan vasuton utazik haza Berlinbe. Az aostai herczeg Génuába menne, hogy a császári párt Umbertó király nevében üdvözölje.

— **A nagyherczeg szinházi kalandja.** A párisi szinházakban egy idő óta igen rossz idő jár az idegenekre. Csak nemrégiben történt, hogy az Egyesült-Államoknak az 1900-iki kiállitásra kiküldött képviselőjét valamelyik szinház páholynyitói inzultálták. Most meg nem kisebb nagysággal, mint Vladimir orosz nagyherczeggel esett meg hasonló kellemetlenség. A nagyherczeg, aki egy idő óta feleségével, leányával és adjutánsával, Taticsev ezredessel Párisban tartózkodik, meg akarta nézni a Port-St.-Martin-szinházban a „Cyrano de Bergerac"-ot. Mivel a pénztárnál már minden jegy elfogyott, az ezredes az utczai jegyárulók egyikétől vett négy földszinti jegyet. A társaság elfoglalta helyét és várja az előadás megkezdődését. Alig ültek azonban néhány perczig a helyükön, odajő egy kövér ur három rettentően fölcziczomázott hölgygyel s mikor meglátta őket, rászólt a szinházi szolgára:

— Dobja ki ezeket az embereket, ezek a helyek az enyéim. Aztán odatörtetett a nagyherczeghez és gorombán fölszólitotta, hogy tüstént menjen el onnét, ha nem akarja, hogy az ölébe üljön. A nagyherczeg feleletre sem méltatta az otromba embert és nyugodtan ülve maradt. Taticsev ezredes kétségbe volt esve. A nagyherczegnők fülig elpirultak a nagy szégyentől és kimentek a vestibulebe. Mikor a három papagályszerü kisasszony mellett elhaladtak, ezek valami szemtelen megjegyzést tettek rájuk, a két hölgy azonban nem törődött velük. Közben odajött a szinházi szolga és durva hangon szólitotta föl a hozzá legközelebb álló ezredest, hogy menjenek ki a szinházból, mert a jegyeik rosszak s az utczán vásárolt jegyek érvényességéért nem felel a szinház. A nagyherczeg nyilván még ekkor sem fogta föl a helyzet komolyságát, mert nem mozdult ki a székéből. Végre aztán mikor már az előadás kezdetét jelezték, a kövér ember odament a nagyherczeghez és az ölébe akart ülni. A haragtól reszketve ugrott föl helyéről a nagyherczeg és az ezredest karonfogva, kiment az előcsarnokba, aggódva várakozó feleségéhez és leányához. Mikor a pénztár előtt elmentek, az ezredes észrevette, hogy két szinházi hivatalnok, aki már tudott az előtte ismeretlen nagyherczeg affairejéről, bárgyu, gunyos nevetéssel néz a társaság után. Az ezredes erre odament hozzájuk és rájuk szólt:

— Sokkal okosabban tennék, ha arra ügyelnének, hogy rend legyen a szinházukban, minthogy ostoba gyerekek módjára gunyolódnak látogatóik kellemetlenségén! Vladimir orosz nagyherczeg és Heléna nagyherczegnő nagyon kellemes emlékeket visznek majd haza Párisból.

— Azzal a társaság elment.

A két vigyorgó arcz egyszerre elkomolyodott és elsápadt. Az egyik hivatalnok utánuk sietett és minden beszélőképességét előszedte, hogy békés uton kiegyenlitse az affaire-t, mely rá nézve nagyon sulyos következményekkel járhatott volna. Hosszas engesztelés és ajánlgatás után végre elfogadta a nagyherczeg a köztársasági elnök páholyát, ahonnét aztán háboritatlanul nézhették végig az előadást.

— **A kalocsai sikkasztás.** Mint már röviden emlitettük, Jelenszky Gyula, kalocsai árvapénztári könyvelő sikkasztott a reábizott pénzből. Jelenszky maga jelentkezett a törvényszéknél és természetesen azonnal letartóztatták. Az elsikkasztott összeg, az eddigi vizsgálat szerint harminczegyezer forint. Jelenszky a hagyatéki tárgyalásoknál is visszaéléseket követett el, munkájáért a feleket megzsarolta s főleg a kiskorúak pénzét, amelyeket ezek lefizettek, nem szállitotta be a megyei központi pénztárba. Hogy tulajdonképen mennyi az elsikkasztott összeg, azt majd csak a kiküldött ellenőrző bizottság fogja kideriteni.

— **Képek — az alkoholizmus ellen.** A belga belügyminiszter a napokban pályázatot irt ki olyan képekre, amelyek alkalmasak visszariasztó voltukkal az alkoholizmus terjedését meggátolni. Kiván pedig a belga belügyminiszter négy képet: az egyik az alkoholista családi életét, a másik egy olyan családét tüntesse fel, amelynek házából a szeszes italok számüzve vannak; a harmadik az iszákos, a negyedik pedig a józan ember belső szerveinek képe legyen. A pályadij egyenkint ezer frank, s a nyertes müvek az állam tulajdonába mennek át. A jutalmazott képekről chromolitografiákat fognak készitení, amelyeket aztán minden nyilvános helyiségben ki fognak függeszteni. Ez a pályázat-kiirás mulatságos történetkét juttat eszünkbe:

Sir John Buoke, a hirneves angol orvos-tanár felolvasásokat tartott, amelyeken rettentő szinben tüntette föl az iszákosságot. Elriasztó például egyuttal bemutatta a józan ember egészséges gyomrával szemben az iszákos ember szétroncsolt gyomrának képét. A tudós tanár egyik felolvasása közben a hallgatóság közül fölállt egy rezesorru atyafi és odament a táblához, amelyen a két kép függött. Egy darabig nézi a képeket, aztán megcsóválja a fejét és szól:

— Hát ilyen volna az én gyomrom? Ördögadta, de utálatos! Az ember szinte megcsömörlik tőle. Erre már igazán muszáj innom egyet.

És a hallgatóság kaczagása közben előhuzta a butykosát.

— **Rejtélyes letartóztatás.** E. M. gazdag budapesti marhakereskedő különös módon került tegnap a főkapitányság börtönébe. Pár nappal ezelőtt Erdélyből hazajövet egy csinos nővel ismerkedett meg, aki utitársul szegődött hozzá. Huszonnégy órás együttlét után elváltak. A fővárosba viszatért marhakereskedő csak utóbb vette észre, hogy pénztárczájából száz forint hiányzik. A véletlen két nap mulva a pályaudvaron ujra összehozta a szép ismeretlennel. E. M. felszólitotta a bájos idegent, hogy adja vissza a pénzét, amit összejövetelük éjszakáján tárczájából kivett. A nő eleinte megbotránkozva utasitotta vissza a sértő gyanusitást, de amikor látta, hogy a marhakereskedő nem tágit, az összeg egy részét átadta s megigérte, hogy a többit postán fogja neki megküldeni. Másnap a marhakereskedőt a pénzes levélhordó helyett a rendőrség közegei lepték meg, akik egy vidéki csendőrség távirati utasitására zsarolás miatt letartóztatták. A letartóztatott adófizető polgár, aki kész lett volna bármily biztositékot letenni, még ma is a főkapitányság egyik szük czellájában ül, a rendőrség pedig kénytelen őt a betörők között fogva tartani, amig az ügyészség máskép nem intézkedik.

— **Mikor a férj odahaza van.** Horvátországból. Drenovczi községből irja tudósitónk: Bertics Fülöp idevaló gazda feleségét kikapós menyecskének ismerte az egész falu. Csak épen az ura nem tudott róla. Legutóbb Vanjur Mátyás forgolódott sokat a szép asszony körül. Tegnapelőtt éjjel is Berticsék háza körül ólálkodott. Azt hitte, hogy a gazda nincs odahaza és ez vakmerővé tette. Bekopogtatott az ablakon, ahol a szép asszony aludt.

— Milicza, én kopogok. Hozzád jöttem.

Nem jött válasz a szerelmes szavaira, aki türelmetlenül ismételte meg kivánságát.

— Milicza, ne aludj, mert én vagyok itt.

— Jövök, hangzott belülről egy hang és Vanjur várt az ablak alatt. Vesztére tette, mert a férj hallotta meg a szavát. Ki is jött egy fejszével és az udvarló fejét szó nélkül kettéhasitotta. A gyilkos véres tette után önként jelentkezett a csendőrségnél.

— **Fotografált ujság.** Antwerpenben nemrég strikeoltak a nyomdászok és betüszedők. A brüsseli „Petit Bleu"-nek erre pompás gondolata támadt. Meg akarta mutatni, hogy egy ujságot nyomdabetük, szedők és nyomdászok nélkül, szóval a Gutenberg által feltalált és később tökéletesitett nyomtatási módszer minden alkalmazása nélkül is elő lehet állitani. És tényleg mult vasárnap egy két oldalos, gazdagon illusztrált mellékletet adott, amely első pillanatra elárulta, hogy annak elkészitéséhez nem használták a legkisebbke szedést sem. Az összes kéziratokat irógépen lekopogtatták, aztán érczlemezekre lefotografálták. Az igy nyert szövegképeket érczlemezekbe bevésték, amint az a „Petit Bleu" rajzaival napról-napra történik. Az igaz, hogy ennek a mellékletnek külső formája nem valami szép. A szöveg ritka és elmosódott, ugy hogy alig lehet elolvasni és a közönség hamar félredobná, ha naponta ilyen furcsa lapot adnának a

kezébe. De tekintetbe kell vennünk az első, ugyszólván improvizált kisérlet alkalmával fölmerült nehézségeket. A fényképező-lemezek, melyek csak rajzok reprodukciója számára készültek, kicsinyek voltak a szöveghez. Többet kellett egymás mellé tenni, az összeillesztés pedig nem sikerült tökéletesen. Ezenkivül mikor a munka közepén tartottak, javitás vegett elzárták annak a kerületnek vizvezetékét, amelyben a lap szerkesztősége van; már pedig a klisséket „rögtönös leöblitéssel" kell a vizben megfürészteni és igy a szerkesztőség kénytelen volt e czélra Selters-vizet használni.

A „Petit Bleu" kisérlete mindenesetre bebizonyitja, hogy egy lapot szükség esetén tipografia nélkül is meg lehet csinálni, sőt azt sejteti, hogy egykor talán kizárólag fotografia utján fogják a lapokat és könyveket előállitani, mert az előállitásnak ez a módja sokkal olcsóbb és gyorsabb a tipografiánál.

— **A száguldó guillotine.** Szöllősy Lajos huszonnégyéves tanárjelölt ma reggel a Döbrenteyutcza mentén egy villamos kocsi elé került, mely elütötte. A fiatal ember menthetetlenül a halál fia lett volna, de szerencsére a kocsivezető rögtön fékezett. Igy is jobb lábát törte, fején is megsérült és bal füle az arczbőrével együtt leszakadt. Beszállitották szegényt az üllői-uti klinikára. A vizsgálat adatai azt mondják, hogy a szerencsétlen fiatal ember maga volt oka a balesetnek, mert — nem vette észre a közeledő villamos kocsit. (!) — Ma este hat órakor a köztemetőből jövő 124. számu villamos kocsi is elgázolt egy embert. Munkásnak látszott. A szegény ember a kocsi alatt rögtön meghalt. A rendőrség megállapitotta, hogy a kocsivezetőt nem terheli felelősség, mert az elgázolt ember részeg volt és nem figyelt a figyelmeztető csengetésre. Még nem tudják, hogy ki volt, mi volt.

— **A lovak jóltevője.** Szenzácziós találmányt mutatott be meghivott társaság előtt egy orosz mérnök Pétervárott. A találmány arra van hivatva, hogy a kocsiközlekedés történetében uj korszakot teremtsen. Olyan készülékről van szó, mely a kocsikerekekre alkalmazva, a minimumra redukéljа a surlódást. Ez által azt érte el a feltaláló, hogy egy jól megtermett ló elhuzott egy kocsit, melyre huszonhat mázsa teher volt felrakva. A kocsi sulya pedig meghaladta a tizenkét métermázsát. A feltaláló már a legtöbb országban szabadalmaztatta találmányát, melyet a jövő hét folyamán be fog mutatni az orosz szabadalmi hivatalnak. A surlódást redukáló készülék vasuti kocsikra is alkalmazható. A tegnapi bemutatónál, melyen csakis meghivottak voltak jelen, a kocsi kerekeit fakorongok fedték, melyek a készüléket elfedték. J. M. Aivas titkolja a szerkezet lényegét, mert félti jövendőbeli millióit, melyek nagyon is közel állanak már a szegény, tulcsigázott lovak jóltevőjéhez.

Napirend.

Naptár: Kedd, november 8. — Római katholikus: Gottfried pk. — Protestáns: Gottfried. — Görög-orosz: (október 27.) Nesztor vt. — Zsidó: Marcheschvan 23. — Nap kél 6 óra 39 perczkor reggel, nyugszik: délután 4 óra 15 perczkor. — Hold kél: éjjel 12 óra 9 perczkor, nyugszik délután 1 óra 21 perczkor.

A földmivelésügyi miniszter fogad d. u. 4 ó.

A horvát miniszter fogad délelőtt 8—10 óráig.

Nemzeti muzeum: Régiségek tára, nyitva d. e. 9—1-ig. Többi tárai, köztük a *néprajzi osztály* is (czillag-utcza 15. sz.) 50 krajczár belépődij mellett tekinthetők meg.

Akadémiai könyvtár nyitva 3—5 óráig.

Muzeumi könyvtár nyitva 9—1 óráig.

Országos képtár az Akadémiában nyitva 9 órától délután 1 óráig.

Technologiai iparmuzeum nyitva 9—1-ig és délután 3—5-ig.

Az iparmüvészeti muzeum, nyitva d. e. 9—2-ig.

Az iparmüvészeti társulat állandó bazárja nyitva 9—1-ig.

Szabadalmi levéltár nyitva délelőtt 9—1-ig.

Egyetemi könyvtár nyitva 9 órától 12 óráig és 3—8-ig.

A mezőgazdasági muzeum a városligeti Széchenyi-szigeten nyitva délelőtt 10—1-ig, délután 3—5-ig.

A „Hódoló diszfelvonulás" Eisenhut Ferencz óriási körképe Városliget, Andrássy-ut végén, látható reggel 9-től este 5½ óráig. Belépő dij 50 kr. Gyermekjegy 30 krajczár.

Az egyetemi füvészkert (Üllői-ut) nyitva reggel 8-tól este 5-ig.

A magyar királyi központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térképgyüjteménye (II. kerület, Oszlop-utcza) nyitva hétköznapokon délelőtt 10—1 óráig.

Tudományos támadás.

Ballagi Aladár ma az Akadémiában előadást tartott, amely tudományos körökben nagy feltünést fog kelteni.

A második osztály ülésében történt ez, amelyen Pauler Gyula elnökölt. Az értekezés czime ez volt: „Müvelődésünk képe a Nyelvtörténeti Szótárban."

A felolvasó elsőben is ismerteti a „Nyelvtörténeti Szótár"-ról irt dicsérő czikkeket. A napilapok e szép kritikái közé azonban egy ürömcsepp esett. Valaki ugyanis a „Budapesti Szemle" hasábjain felületességgel és gondatlansággal vádolta a Szótár szerkesztőit; csak Molnár Albert szótárában ötezer szó van, amelyeknek a „Nyelvtörténeti Szótár"-ban nyoma sincs.

Most, amikor az Akadémia egy uj nagy szótár kiadásának előestéjén áll, Ballagi kötelességének tartja, hogy egészen pártatlanul birálja meg a a nyelvtörténeti szótárt. Értekezése két főrészből áll: az első azzal a szó-anyaggal foglalkozik, amely kimaradt a szótárból; a másik, amelyet valamelyik közelebbi ülésen fog felolvasni, azzal foglalkozik, hogy a fölvett anyagot miként tárgyalja a nyelvtörténeti szótár.

A ma bemutatott első rész igen kemény kritikát gyakorol a szótár fölött. A szerkesztők — ugymond — ezrekre menő szókat, amiket a gyüjtők beküldtek, nem illesztettek be az őket megillető helyre. Némely szót azt se tudja, hol keressen az ember, mert egészen más fogalom alatt rejlenek. Fölsorolja azután a szótárból kimaradt szókat.

A történeti szók közül épen a magyarságot legjobban jellemző szók egyáltalában nincsenek meg a szótárban, mely ennélfogva csak igazi torzképét adja vissza a régi magyar müvelődésnek.

Mivel Magyarország kiválóan földmivelő állam, tehát a „Nyelvtörténeti Szótár" nem ismeri a *földmüvest*, kinek rossz dolga is lenne ebben az országban, mert, legalább a „Nyelvtörténeti Szótár" szerint, hire-hamva sincs itt a *termőföldnek*. Ez magyarázza, hogy, bár minden europai kultura a római cultertől, az ekevastól vette nevét, a magyar „Nyelvtörténeti Szótár"-ban nem lelt helyet az *ekevas*. És mivel a „Nyelvtörténeti Szótár" nem tud arról, hogy Magyarországon *parasztgazda* is lenne, természetesen semmi szükség *vasvillára*. S a nem létező *parasztházra* nem vethet árnyékot se az *akáczfa*, se az *eczetfa*, mert hiszen a „Nyelvtörténeti Szótár" szerint ilyesmi sohasem volt nálunk.

A magyar ember a „Nyelvtörténeti Szótár" szerint soha hirét sem hallotta a *paprikának*; a *töltött káposzta*, a *tarhonya*, a *csusza*, a *turós tészta*, a *gulyáshus* és a *tokány*, ugyszintén a *borkorcsolya*, a *poharazás*, a *bikavér* és a *borviz*, reá nézve ismeretlen fogalmak.

És ha megtekintjük az emberiség másik felét, a szépnemet, erre a Nyelvtörténeti Szótár azt mondja, hogy magyar *szépnem* nincsen e világon. Természetes, hogy *pruszlikja* sincs; nem is sejti, mi a *karton*, Isten tudja, hova lett a *kanapéja*, nincs *topánkája*, sőt *ágynemüje* sem szegénynek. Házánál éhen hal a vendég, mert, legalább a „Nyelvtörténeti Szótár" szerint, nincs *szakajtója*, amibe a tésztát tegye, melyet különben sem használhatna, mert nincs *nyujtófája*, amivel kinyujtsa, nincs *disznózsirja* vagy akár *libazsirja*, amelylyel megzsirozza, nincs a házánál *köcsög*, melyből egy kis tejet tölthetne bele s nem ismervén se a *tojás fehérit*, se a *tojás székit*, végkép le kell mondania arról, hogy valami megehetővel szolgáljon.

Ennek a felületességnek okát igazán, nyiltan megmondta Szarvas Gábor annak idején a „Budapesti Szemlé"-ben: „Bedugultak az összes források, ingyen pedig manapság senkinek sincs kedve dolgozni." Nagyon jellemző ez egy modern tudományos társaságra! Ballagi *sajnálatát fejezi ki azon, hogy az Akadémia 36,000 forintot költött erre a gondatlanul végzett munkára.*

SZINHÁZ ÉS MÜVÉSZET.

* **A Nemzeti Szinház ruhatára.** Hosszu évek óta a Nemzeti Szinházban nem volt vigjátéknak igazi, nagy sikere; a legkaczagtatóbb bohózatnak hatását is elrontotta az a rémes gondolat, hogy hogyan juthat az ember a kabátjához. A ruhatárhoz tudvalevőleg szük sikátorok vezetnek s ha valaki át is küzdötte már magát az egy négyszögméternyi nagyságu ruhatárba, itt csak ujabb harcz után kaphatta meg a botját vagy a kalapját. Ezen a boszantó állapoton végre segiteni fog a szinház vezetősége. Gróf Keglevich István intendáns beadványt intézett a szinházvizsgáló bizottság elnökéhez, Horváth János tanácsnokhoz, amelyben uj ruhatár tervrajzát terjeszti be megbirálás végett. E terv szerint az uj ruhatár a belső, oszlopos előcsarnoknak a kerepesi-ut felöli oldalán volna, a négy oszlop és a fal közötti területet foglalná el, elzárván a külső előcsarnokba nyiló középső ajtót. Ehhez képest megszüntetnék a középső bejáratot és igy a földszinti ülőhelyek elrendezése olyan volna, mint az Operában vagy a Népszinházban. Az átalakitást a karácsonyi szünet alatt végeznék el.

* **Nemzeti Szinház.** Dumas „Bünhődés" czimü szinművének szerdára hirdetett előadása P. Márkus Emilia gyengélkedése miatt elmarad és helyette Molière „Férjek iskolája" czimü három felvonásos vigjátéka kerül szinre, a főszerepekben Csillag Terézzel, Vizvárival és Mihályfival. — Molière vigjátékát, Bracco „Don Pietro Caruso" czimü egy felvonásos drámája előzi meg.

* **Az uj nemzedék.** Az országos szinmüvészeti akadémia növendékei 13-án, vasárnap tartják első nyilvános bemutató előadásukat a Várszinházban. Szinre kerül ez alkalommal „A munkások", Manuel szinműve és a „Tudós nők", Molière vigjátéka. Mind a két darabot Császár Imre tanár rendezi.

* **A zeneplaczról.** Erzsébet királyasszony emlékének van szentelve két uj dal. Az egyiket Hackl N. Lajos tanár irta (zongorára és énekre), ára 20 fillér. A másik Lichtenstein F. Lajos szerzeménye (op. 32.).

* **Növendék hangverseny.** Vasárnap tartották meg a Somogyi-féle Conservatoriumban az ezidei első tanitvány-hangversenyt, mely nagyon jól sikesült. A zongora-osztály növendékei közül nagyobbára a kimüvelési osztálybeliek vettek részt. Stilszerüen adta elő Arany Nándor Bach „Präludium és fugá"-ját, szép rythmikai érzékkel játszotta Gredig Károly Mendelssohn „Capriccio Brillante"-ját; mig Nyitrai Pál Hummel „Alleluja" szonátájával aratott élénk tetszést. Az ének-osztályban Villay Anna a „Sevillai Borbély" egy áriáját énekelte szép előadással, Kis Komáromi Hermina pedig a „Remete csengetyű"-jéből énekelt élénk temperamentummal és jó iskolázottsággal. A hegedü-osztályban Jaulausz Adolf, a fuvola-osztályban pedig Beer Sándor és Márton Károly adták jelét szép haladásuknak. A hangverseny-terem minden zugát elökelő közönség töltötte meg, amely a változatos müsor minpen számát élénk tapssal kisérte.

Feszty Árpád két képe.

A honalapitó Árpádnak nyolcz esztendeig kellett kemény tusákat vivnia, mig a Kárpátoktól az Adriáig körülbelül minden az övé lett. Ma vidám áldomásokon szeret hivalkodni a honfiui kebel azzal, hogy: „Uraim! Örömzajtól visszhangzik az egész ország, a Kárpátoktól az Adriáig . . ." Most ezer éve, hogy e borközi frázissá átvedlett történeti igazság megszületett.

Az ország ezredik születésnapja, mint tudjuk, arra ösztönözte Komárom- és Biharvármegyéket, hogy Feszty Árpáddal egy-egy nagyobb méretü vásznat festessenek cleink dicsőségéről. Feszty pedig csinált Komáromnak egy harczias képet, Biharnak egy ünnepiesen vigat. Aminthogy igaz is, hogy a honalapitás éveit kétféle események töltötték be: a csaták, amelyek pirosra festették a folyókat és a patakokat, és a „magnum áldomás"-ok, amikor győzelem hirével jött haza Budára egy-egy vitéz kapitány.

Komárom vármegyének készült „A bánhidai csata". Árpád vezér itt szemben áll Szvatopluk morva fejedelemmel, akit akkoriban a Garamig uralt az ország északnyugati része. A kép jobboldalát a magyarok lovas hada foglalja el, mig

bairól Szvatopluk emberei láthatók, dárdákkal fölfegyverkezve. Egész hevében dul a csata, amely Árpád győzelmével végződött.

A művész az egyes alakok karakterébe nem mélyedt ugyan el, de a kép azért drámailag mozgalmas. A rajz tulnyomólag szabatos és a tájkép (a bánhidai hegyvidék) elég diszkrét és hangulatos. Az egész műnek a tónusa nemesebb és egyöntetűbb, mint a másik képé, amely a szomszédságában lóg, az uj műcsarnok egyik felülről világitott termében.

Ez a másik kép pedig Zoltán eljegyzés-t énekli meg. Árpádnak a legtovább Mén-Maróthtal volt igen nehéz sora. Maróth bán a konstantinápolyi császár védnöksége alatt parancsolt a Szamos és a Maros között. Árpád követeit durván elutasitotta. A hét fejedelem végre aztán mégis csak megbékült, olyanformán, hogy gyermekeiket összeadták és Mén-Maróth halála után Árpád fia, Zoltán megkapta atyja örökéhez még a nagy Biharországot is. A fiucska emlékéhez fűződik különben a merseburgi szomoru ütközet. Mi a Feszty képén azt a jelenetet látjuk, amikor a nép lelkesen ünnepli a miniature-mátkapárt. Lombfűzéres oszlopok közt emelik izmos férfiak pajzsaikra a kis Zoltánt és a még piczikébb Hamzsát. A vásznon ott látjuk még a menyezetes hordágyon a teljesen elaggult Maróth bánt (kissé összezsugorodva), látunk virágot hintő és áldozó nőket, muzsikáló czigányokat, póznára tűzött lófejeket.

Feszty ezt a jelenetet áttette Bihar vármegyébe, bár a krónika szerint, ha jól tudjuk, Árpád nyomban elhozatta Hamzsát a Csepelszigetére és ott tartották meg a nagyszerű kézfogót. Az időtlen mátkapár a vásznon nem tetszik nékünk; emlékeztet azokra a gyermekekre, akiket Bécsben láttunk a „Venedig in Wien"-ben, ahol a mesterséges gyermekköltést mutatják be igen érdekesen. A kép különben tul van halmozva kortörténeti és szczénikai elemmel. Egy-egy kolorisztikus hatás kellemesen ötlik szembe. A tárgy kétségkivül alkalmat adhat a festőnek bizonyos szinvarázs kifejtésére és az részben indokolja azt, hogy Feszty miért festette meg ezt az ötletet.

Mint föntebb már mondottuk, a „Bánhidai csata" a kettő közül a becsesebb alkotás.

FŐVÁROS.

(Bezárják az iskolákat.) A kanyarós betegek száma, amely szeptemberben háromszázkilenczvenkettő volt, októberben ezernyolczszázhatvanhétre emelkedett. Főképen a Teréz-, Erzsébet- és a Józsefvárosban pusztitott, de a hónap végén már a Ferenczvárosban is föllépett. Ezt jelentette ma a tiszti főorvos a közegészségügyi bizottságnak, egyuttal azt is ajánlva, hogy két hétre az elemi iskolákat és a kisdedóvókat mind a négy kerületben zárják be, amit a bizottság helyeslésseel is fogadott. A tiszti főorvos már, mint ahogy jeleztük is, a mult héten javasolta ezt az intézkedést, de a polgármester a bizottság megállapodásától tette függővé a pedagogiai szempontból nagyon fontos kérdés megoldását. A kanyarón kivül erősen terjed a vörheny is, ez azonban sokkal kisebb számban fordult eddig elő. Szeptemberben kétszázhatvanegy, októberben pedig háromszáznyolczvanhat. De a tiszti főorvos mind a két járvány számadatait hamisnak tartja, mert sokszor előfordul, hogy a szülők maguk is eltagadják a betegséget, csakhogy a dezinficiálás kellemetlenségeitől menekúljenek. Az értekezleten inditványozták azt is, hogy három hónapra az összes kisdedóvókban és a népiskolákban szüntessék be az oktatást a bizottság azonban ehhez nem járult hozzá s igy a polgármester csak a veszélyeztetett kerületekben rendeli el a kisdedovodáknak november kilenczedikétől november huszonharmadikáig való bezáratását.

(Négyezerháromszázhatvanegy katona.) Annyi van összesen a főváros hat kaszárnyájában. Fizetnek pedig a 6,112.600 forint áru épületért lakbér fejében 135 121 forintot évenkint, néha még ennél is kevesebbet. Ha a főváros a befektetett óriási pénzt csak négyszázalékos kamatra helyezné is el, 244.504 forint évi jövedelmet kaphatna, s igy a 4361 katona 109.423 forintjába kerül a fővárosnak, ami fejenkint 25 forint és néhány krajczárnak felel meg. A tanács számitotta ezt ki a közgyülés utasitására, amely most ezeket a kiadásokat redukálni akarja.

(Hálafelirat a Hentzi-szobor miatt.) Kasics Péter köztörvényhatósági bizottsági tag ma azt az inditványt terjesztette be a főváros szerdai közgyülésére, hogy a köztörvényhatóság hálafeliratban köszönje meg ő felségének a királyné szobra elhelyezésére vonatkozó elhatározását. Az inditvány fölemliti az általános örömet, amelyet a királyné szobrának a Hentzi-szobor helyére való felállitásának hire okozott és a következőképen végződik. „A nemzet és a király közös gyásza szülte ezt a legnemesebb királyi elhatározást, melyről lehetetlen néma hallgatással megfeledkeznie annak a fővárosnak, mely épen felséges urunk alkotmányos uralkodása alatt fejlődött hatalmas székvárossá."

(Kórházi ügyek.) A szent János- és a szent Rókus-kórház felügyelő-bizottsága ma délelőtt ülést tartott. Elhatározta, hogy a szent István-kórház különszobáit átalakittatja rendes betegszobákká, továbbá, hogy a szent János-kórház megfigyelőosztályán a betegápolók és ápolónők fizetését felemeiteti.

VIDÉK.

* **(Parczelláczott birtok.)** Gróf Tisza István országgyülési képviselő a főváros közelében levő Puszta-Kovácsin fekvő s több ezer hold terjedelmű birtokát, melyet eddig maga kezelt, apró parczellákra osztva, az ottani kis gazdáknak tizenkét évi időtartamra igen kedvező feltételek mellett bérbe adta.

* **(Szalavszky Gyula diszpolgársága.)** Pozsonyból táviratozza tudósitónk: a városi közgyülés a ma visszalépő Szalavszky főispánt, Taller polgármester inditványára, a város körül szerzett érdemei elismeréseül diszpolgárának választotta.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— **Titoktartás mellett** . . . . Benke vizsgálóbiró a minap három nőt tartóztatott le. Az egyik Tusák Mórné szülésznő; azok közül való, akik apróhirdetéseket tesznek közé ezzel a refrainnel: titoktartás mellett... A másik Jakobson Anna orfeuménekesnő, s a harmadik Szalma Anna kaszirnő. Titoktartást igénylő bűncselekménynyel vannak vádolva mind a hárman. A bünpörbe egyébként néhány fiatalember is bele van keverve, akiket azonban szabadlábon hagytak. A három letartóztatott nő a vizsgálóbiró határozata ellen a törvényszékhez felebbezett, amelynek vádtanácsa ma délben Baráth Zoltán biró előadása mellett helybenhagyta a letartóztatást elrendelő végzést.

— **Fegyelmi ügy a táblán.** Ez év márczius-ában Sárváry Ferencz nagyszalontai betétszerkesztő albirót áthelyezték a félegyházai járásbirósághoz. Márczius 24-én kellett volna átadni a hivatalát utódjának, de az albiró már 18-án engedelem nélkül elhagyta állomását, és uj hivatalát is a kelleténél jóval később foglalta el. A hivatalos kötelesség vétkes megszegéséért az albiró ellen megindult a fegyelmi eljárás s a királyi tábla Sárkány József táblai alelnök elnöklésével és Nyeviczkey Antal táblai biró előadása mellett ma délelőtt rosszalásra itélte Sárváry Ferenczet.

Tarnóczy sajtópörei.

(Esküdtszéki tárgyalás.)

Emlékezetben lesz még az a bünpör, melynek során Tarnóczy Gusztáv volt gépgyárost, a később Amerikába szökött Lazarovics Mihály panaszára, sikkasztásért vád alá helyezték. A pörben tizezer forint értékű váltókról van szó. A mikor a vád alá helyezés megtörtént, több lap politikai tőkét akart csinálni a dologból, azon az alapon, hogy ugyanaz a Tarnóczy kerül sikkasztásért a vádlottak padjára, aki a hirhedt nyitrai választást csinálta, mint a választás elnöke. Tarnóczy az esettel foglalkozó lapok közül a „Budapesti Hirlap", a „Hazánk" és az „Alkotmány" ellen sajtópört inditott s e hármas panasz ügyében ma együttesen tartották meg az esküdtszéki tárgyalást.

(Az inkriminált czikkek.)

A „Budapesti Hirlap" vezérczikkének „Nemezis" volt a czime s a többek közt igy szólt Tarnóczy felől:

„Tudatában volt, hogy sikkasztó s azért lett választási elnök, mert legalkalmasabbnak vélte a honpolgárok politikai jogának tömeges elsikkasztásával takarni honfitársai elsikkasztott pénzét. Tarnóczy, a rossz fecskendőgyáros, Tarnóczy, az uzsorás, Tarnóczy, a sikkasztó nem más, mint az igazságtalan, embertelen, erőszakos, hamis választást vezető nyitrai elnök."

A czikket báró Kaas Ivor irta, de vele állt ma az esküdtek előtt a lap felelős szerkesztője, Csajthay Ferencz is, aki a czikkbe néhány szót beszurt.

A „Hazánk" czikke 1897. junius 29-én iródott „Arató fegyenczek" felirással. A többek közt azt mondja Tarnóczyról, akit időközben felmentettek, hogy

„szüzi tiszta és ártatlan, mint ama bizonyos szopós galamb s most már a szabadelvüpárt biztosan megválasztja disztagjának".

Ezért a czikkért dr. Kacziány Géza került az esküdtek elé.

Érdekes históriája van az „Alkotmány" bevádolt közleményének. A Lazarovics-féle bünpörben ott szerepelt Hartmann Manó pénzágens is, aki ellen Tarnóczy nyilatkozatot tett közzé. Erre másnap válasz jelent meg az „Alkotmány"-ban, amelyet a szerkesztőség néhány kommentáló sorral látott el. A Hartmann nyilatkozata azt állitja Tarnóczyról, hogy alattomosan kibujni próbál, amihez hozzáteszi a lap, hogy Tarnóczy már régóta ott tart, hogy vele tisztességes ember nem fog kezet s ő csak afféle liberális gentleman. A bevezető sorokért Hartmannon kivül perbe idézte Tarnóczy a lap felelős szerkesztőjét, Dugovich Imrét és a lap volt munkatársát, báró Proff Kocsárdot.

(A biróság megalakulása.)

A mai esküdtszéki tárgyaláson Tarnóczyval szemben e szerint hat vádlottnak kellett volna állani, de Proff, akinek a vádlevelet nem kézbesithették, nem jelent meg. A többiek megjöttek mind s megjelent Tarnóczy is. A tárgyaláson Zsitvay Leó elnökölt, szavazóbirák Cseke Kálmán és Madarassy Béla, jegyzők Radich Gyula és Börcsök Andor. A panaszos Friedmann Bernát kiséretében jelent meg. báró Kaas és Csajthay védőjüknek Vaisz Sándor ügyvédet kérték fel, Hartmann védője pedig Guthi Soma volt. Kacziány és Dugovich nem vallottak védőt. Az esküdtszék megalakitásánál csak Tarnóczy és Kacziány élt a visszavetés jogával s ilykép az esküdtszék tagjai lettek:

Bálint Ferencz, Czigler István, Sperer János, Rambovszky Jenő, Eckert László, Gerster Kálmán, Emich Gusztáv, Szolnoky Károly, Zsigmondy Béla, Mihályi Gyula és Palóczy Antal rendes tagok, Sebestény József póttag.

Az elnök legelőbb kihallgatta a vádlottakat az általános kérdésekre.

(A vádlottak.)

Báró *Kaas* Ivor 56 éves evangélikus vallásu nős, családos, hirlapiró. A „Pesti Naplónál" volt házkutatásból kifolyólag nyolcz napi fogházat szenvedett el.

Csajthay Ferencz római katholikus, 36 éves, nős, büntetlen hirlapiró, felelős szerkesztője a „Budapesti Hirlap"-nak.

Dugovich Imre 36 éves, római katholikus, nős, családos, büntetlen hirlapiró, volt felelős szerkesztője az „Alkotmány"-nak.

Báró *Proff* Kocsárd nem jelent meg.

Hartmann Manó 49 éves, zsidó, nős, kereskedelmi ügynök és

Dr. *Kacziány* Géza evangélikus vallásu, nős, tanár és hirlapiró, a „Hazánk" munkatársa; sajtó- és párbajvétségért büntetve volt.

Erre a vádlevelek és az inkriminált közlemények felolvasása következett.

Zsitvay elnök, miután végére értek a felolvasásoknak, sorra veszi a „Nemezis" czimü czikket. Báró Kaas Ivor kijelenti, hogy a czikket ő irta, illetőleg — szokása szerint — tollba mondta.

Elnök: A kézirat és a megjelent czikk közt, nemde, van némi eltérés.

— Egy kitétel, amelyet Csajthay szerkesztő szurt be.

— Hogyan született meg a czikk?

— Szokás a lapunknál, hogy a vezérczikkirók naponta megbeszélik az irandó czikk tárgyát s aztán valakit megbiznak annak a megirásával. Én a czikkemért teljes mértékben elvállalom a felelősséget, de a közbeszurásért Csajthay ur is elvallalja.

Dr. *Vaisz* Sándor: Valami elvi ellentét, vagy csak a történiai igazság kedvéért történik ez?

— Csak a történiai igazság kedvéért.

Csajthay Ferencz kijelenti, hogy a deleg tökéletesen ugy áll, mint a báró mondotta. A közbeszurás nem a bárótól eredő lévén, ezért mint felelős szerkesztő ő vállal felelős é[illegible]et.

Az „Alkotmány" czikke tekintetében Dugovich Imre vallja, hogy a czikkért felelősséget vállal, de nem a nyilatkozatért, melyet postán kaptak s amelyet szerinte csak Hartmannak állt érdekében megirni, mert ő volt az, kit Tarnóczy az előtte való napokban megtámadott.

Hartmann: Nekem semmi tudomásom a nevemben megjelent nyilatkozatról. Lehet, hogy misztifikáczió.

Felolvassák az irásszakértők véleményét. Kempner Miklós szakértő szerint az irás nem a Hartmanné, ellenben Zubriczky szakértő a kéziratot Hartmanntól eredőnek mondja.

Következik az „Arató fegyenczek" czimü czikk. Mekkérdeztetvén, dr. Kacziány Géza ugy a szerzőséget, mint az érte való felelősséget magára vállalja.

(A bizonyitó eljárás.)

Erre a valódiság bizonyitása jött sorra. Dr. *Friedmann* bemutatja azokat az okiratokat, amelyek szerint a nyitrai választás dolgában Tarnóczy ellen folyt bünvádi eljárást a biróságok jogerősen megszüntették s jogerősen felmentették Tarnóczyt a Lazarovics-féle bünpörben is. Ha a vádlottak bizonyitani akarnak a törvény korlátain belül, ezt nekik megengedi.

Dr. *Vaisz* Sándor védő nem ellenzi az itéletek felolvasását, hadd bizonyitson mindenki s Tarnóczy is, amit csak tud. De mivel a „Budapesti Hirlap" czikke annak a biroi határozatnak hatása alatt iródott, amely Tarnóczyt sikkasztásért vád alá helyezte, kéri ennek a vádhatározatnak a felolvasását. Dr. Kacziány az ügyészség felebbezéseinek a felolvasását is kéri.

Dr. *Friedmann* ellenzi a vádhatározat felolvasását, mert van azóta itélet, amely Tarnóczynak fényes elégtétellel szolgál. Erre dr. Vaisz szemére veti a panaszosnak, hogy nem valami liberálisan viselkedik, annál kevésbbé, mert hisz védenczeinek czikke ép a vádhatározat ötletéből iródott. De csak hadd olvassák fel azokat a felmentő itéleteket is, majd kitünik, hogy bizony Tarnóczy részére azokban az elégtétel nem olyan nagyon — fényes. Dr. Kacziány is ragaszkodik kéréséhez, különben ugy tünnék fel, mintha a panaszos ügyvédje valamin ugy suttyomban szeretne átesni.

A biróság, miután hosszan tanácskozott, megengedte a bizonyitást a büntetőtörvénykönyv 263. szakaszának 2. és 4. pontjai alapján. Ehhez képest felolvassák a vádhatározatot, de annak csupán a rendelkező részét, továbbá az itéleteket, mindezt a Lazarovics-ügyre vonatkozóan. Felolvassák továbbá a nyitrai választásra tartozó beszüntető végzéseket, ellenben mellőzik az öreg Lazarovics levelét, melyet a panaszos mutatott be s nem olvassák fel az ügyészségi felebbezések indokait, miknek a felolvasását dr. Kacziány kérte, ez utóbbit azért nem, mert a vádhatóság bejelentett volt ugyan felebbezéseket, de azokat irásban nem indokolta.

(A verdikt.)

A vád- és védőbeszédek a budapesti sajtóbiróságnál megrögzött szokás szerint a késő éjszakába nyultak bele s már rég elütötte az éjfélt, mikor az álmos és kimerült esküdtek itélkezésre visszavonultak.

Félórai tanácskozás után hirdette ki az esküdtszék elnöke az egyhangu verdiktet, amely az összes vádlottakat nem vétkesnek mondja az ellenük emelt rágalmazás és becsületsértés vádjában.

A sajtóbiróság a felmentő verdikt alapján természetesen szintén fölmentő itéletet hozott. A biróság tagjai a vádlottak, védők és esküdtek csak hajnalhasadás felé vetődtek haza.

SPORT.

+ **Alag jövője.** A magyar lovaregylet most kezdte meg a budapest-alagi országut épitését, mely tizenkét öl szélességben az alagi versenytérnél kezdődik. Ez ut Rákospalotát érintve, a budapesti Hungária-ut torkolatáig fog vezetni. Az épitési költségre a lovaregylet százhuszezer forintot szánt. Az országut tavaszra elkészül s akkor a villamos vasutat épitteti ki a lovaregylet. Az uj villamos minden félórában fog közlekedni Budapestről s közvetlen összeköttetést létesit majd a versenypályával. Alagon szaporán épitik a házakat és villákat. Mindezek a körülmények azt mutatják, hogy néhány év mulva a budapesti legitim lóversenyeket is Alagon fogják megtartani.

+ **Agárverseny.** Szatmár-, Szabolcs- és Zemplénmegye notabilitásaiból alakult agárversenyegyesület e hónap 3-án, 4-én, 5-én és 6-án tartotta meg Mátészalkán agárversenyét. Az első dijat, egy ezüst billikomot, Péchy László Sárkány-a nyerte, a második dijat Orosz Miklós rájai földbirtokos Lidi nevü kutyája szerezte meg. A versenynapok közben az egyesület tagjai tánczestélyt rendeztek. Jelen voltak gróf Hugonnay Béla főispán és neje, Nagy László alispán és neje, Ilosvay főszolgabiró nejével és Blanka leányával, Rába László nejével, Ferenczy földbirtokos nejével stb. stb.

EGYESÜLETEK.

⁂ **A nemzeti szövetség uj elnöke.** Az országos nemzeti szövetség küldöttség utján felkérte ma herczeg Eszterházy Miklóst, Sopron vármegye örökös főispánját, hogy fogadja el a szövetség egyik elnöki tisztségét. A küldöttség tagjai voltak dr. Komlóssy Ferencz, dr. Lehóczky Antal országgyülési képviselők, Herczegh Mihály, dr. Kiss János egyetemi tanárok, Ilosvay Lajos müegyetemi tanár stb. Herczeg Eszterházy elfogadta a szövetségben a társelnökséget.

⁂ **Az első cseléd otthon.** A Mártha-egyesület választmánya ma délután lovag Falk Zsigmond elnöklése alatt értekezletet tartott s elhatározta, hogy az első cseléd otthont, azok közül amelyeket az egyesület tervez, november tizenkilenczedikén nyitja meg a Szabolcs-utczában. Az intézetben a hely nélkül levő tisztességes cselédek naponkint negyven krajczárért kapnak szállást és teljes ellátást. Az egyesület elnöke báró Daniel Ernőné és védnöke gróf Károlyi Lajosné.

⁂ **Az orvosok szövetsége.** A budapesti orvosok szövetsége holnap délután hat órakor az orvosegyesület helyiségeiben ülést tart. Dr. Babarczi-Schwartzer Ottó ujonnan megválasztott elnök beköszöntő beszédet mond, dr. Friedrich Vilmos pedig javaslatot tesz a betegsegitő pénztárak ügyében.

⁂ **Gyermekvédő kongresszus.** A nemzetközi gyermekvédő kongresszust tudvalevőleg a jövő évi szeptember hónapban Budapesten tartják meg. A kongresszus előkészitő bizottsága most küldte szét a kongresszuson való részvételre szóló felhivását. A kongresszus részvételi dija egyenkint öt forint, mig működő tanitóknak s nevelőknek, valamint tanintézeteknek két forint ötven krajczár.

ÜZENETEK A KÖZÖNSÉGNEK.

K. L. *Homonna.* Ad 1. Br. K. I. a B. H.-nak vezérczikk irója, de azonkivül az Esti Ujságnak és a Hazánknak is dolgozik. Ad 2. Czégeket nem ajánlhatunk. Hirdetnek azok mindig valamelyik lapban.

Őrsvezető, *Ercsi.* Irjon az „Athenaeum" könyvkiadóhivatalának. Onnan megküldik majd a hiányzó mellékletet, mely nyilván a könyvkötő hibájából maradt ki a kötetből.

P. A. *Szeged.* Albrecht főherczeg hagyatéka — ingó és ingatlan együttvéve — körülbelül husz millió forint értékü.

K. J. *Csácza.* A posta-segédtisztek fizetése a kinevezés idején hatszáz forint és a helyi viszonyokhoz mért lakbér. Fölviheti ezer forint fizetésig és segédellenőri rangig.

Sch. V. *Lugos.* Multkori üzenetünkben elég világosan megirtuk, hogy a tercz bemondása a quart előtt nem szabályos. Hogy renonce-nak tekintik-e, megállapodás dolga.

G. Olga. *Munkács.* Puskin születésének százados évfordulója 1899-ben, május 26-án lesz, az ünnepségek azonban, amelyeket ennek az eseménynek az örömére rendezni fognak, nem tartatnak meg mind ezen az egy napon. Moszkvában például egy egész hétig ünneplik a legnagyobb orosz költő emlékét. Az egyetemen népszerü felolvasásokat tartanak róla, emléktárgyaiból alkalmi kiállitást rendeznek s a szinházban diszelőadásban kerül szinre Csajkovszkynak Puskin Anyégin Eugénjéből készült operája.

„Reménykedő" *Baja.* — **S. D.** *Miskolczi előfizető.* — **Sch. S.** *Kis-Czell.* — **B.** *Mezőtelegd.* — **H. J.** *Oroszlámos.* — **N. M.** *Nagy-Szalanta.* — Uj előfizető *Német-Ujvár.* — **M. O.** *Déva.* — **5796.** számu előfizető *Budapest.* — **Tatai József** *székesfehérvári előfizető.* — **Sch. S.** *Mezőkövesd.* — **Ifj. D. J.** *Bocsár.* — **S. D.** *M.-Ujvár.* — **Kl. M.** *Kaba.* — **T. G.** *M.-Gyán.* — **H-l olvasókör.** — **H. M.** *Vezekény.* — **Dr. B.** *Ada.* — **G. E.** *Budapest.* — **Sch. A.** *Vönöczk.* Sorsjegyeik nincsenek kihuzva.

NYILT-TÉR.

A legnagyobb gavallérok

is viselhetnek **feltünő olcsó árért** készen kapható uri ruhákat, ha szükségleteiket nálunk szerzik be. A **mesteri szabást** czégünk elökelő hirneve biztositja, a munka kivitelét pedig az üzlet képe elárulja. **Méret utáni megrendelésekre külön szövetraktárunk van,** kizárólag tiszta gyapju- s valóban gyönyörü mintáju kelmékből.

Karácsonyi és Társa

férfi-szabók

IV. ker., Muzeum-körut 39.

GLOGOWSKI és TÁRSA
BUDAPEST,
Erzsé bet-tér 19.
REMINGTON
irógépet
díjmentesen, vételkötelezettség nélkül, az ország bármely részében bemutatok.

RÉVAI TESTVÉREK
IRODALMI INTÉZET RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
KÖNYVKIADÓHIVATALA
összes üzleti helyiségeit helyszüke miatt
VIII., Üllői-ut 18. szám alá
külön az intézet czéljaira épült nagy könyvesházba tette át.

MIKSZÁTH KÁLMÁN
Katánghy-Naptár-a
1899-re,
melyet az ORSZÁGOS HIRLAP elő fizetői **ingyen** fognak megkapni
hirdetések közlésére a legalkalmasabb.
Hirdetéseket elfogad:
az Országos Hirlap kiadóhivatala
VIII. ker., József-körut 55. szám.

Sportkedvelőknek

és akik télen is kerékpározni óhajtanak és mindazoknak, akik egészségi szempontból mozgást kénytelenek csinálni, erre igen alkalmas és ajánlatos a

Velodrom Tatersall Kerepesi-uton

5000 négyszögöl nagyságban 7 óra reggeltől 7 óra estig nyitva van. Előfizetések mérsékelt árban varrógép és kerékpár üzletemben elvállaltatnak. Mély tisztelettel

Herbster Károly Károly-körut 9.

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági táviratok.

New-York, november 7.

	nov. 7. cents	nov. 5. cents.
Buza deczemberre	73⅞	73⅛
„ májusra	71⅜	71
Tengeri deczemberre	31⅞	37⅝

Chicago, november 7.

	nov. 7. cents	nov. 5. cents
Buza deczemberre	66	65
Tengeri deczemberre	31⅞	31⅝

Mezőgazdaság.

A dunántuli jégkárosultak. A dunántuli jégkárosultak felsegélyezésére alakult országos bizottság annak idején memorandumot intézett a kormányhoz, támogatást és segélyt kérve a jégkárosultak részére. E memorandumra vonatkozólag ma Lits Gyula országgyülési képviselő, mint az országos bizottság elnöke, báró Bánffy Dezső miniszterelnöktől a következő leiratot kapta: „A jégkárosultak bajainak orvoslása tárgyában hozzám intézett beadványra van szerencsém Nagyságodat értesíteni, hogy az elnöklése alatt álló segélybizottság első beadványa folytán, melyet ezen segélybizottság julius 25-én nyujtott át a kereskedelmi miniszter urhoz, mint a kormány akkori képviselőjének, a szükséges intézkedéseket megtettem. A memorandumot egyúttal közöltem az összes szakminiszter urakkal, felkérve őket, hogy a hatáskörükbe eső intézkedéseket tegyék meg és az ügy aztán miniszter tanácsban is behatóan tárgyaltatott. Az első sorban érdekelt földmivelésügyi miniszter is már jóval az állandó bizottság megalakulása előtt intézkedett, hogy a veszprém- és fehérmegyei jégkárosult kisgazdák igen kedvező feltételek mellett vetőmaggal láttassanak el, ezen vetőmagkölcsönt azonban a kisgazdáknak csak igen csekély része vette igénybe. — A jégkárosult kisgazdák őszi és a jövő tavaszi vetőmag szükségletének biztosítása érdekében pedig a földmivelésügyi miniszter ur a miniszter tanács felhatalmazása alapján utasította az érdekelt megyék főispánjait, hogy a vetőmag kölcsönre szorult és azt igénybe venni óhajtó kisgazdák az igényelt vetőmag minőségének és mennyiségének megjelölésével mielőbb jegyzékbe vétessenek és a kimutatások augusztus 14-ig hozzá felterjesztessenek, hogy azok alapján a vetőmag leszállítása iránt intézkedhessék. Az elemi csapások következtében munkanélkül maradt munkásoknak állami munkálatoknál való elhelyezése iránt nevezett miniszter ur szintén gondoskodott."

Ipar- és kereskedelem.

Bőrgyárak üzemredukciója. Hír szerint a budapesti összes bőrgyárak és a vidéki nagyobb bőrgyárak közül is számosan, tetemesen korlátozták üzemüket. Az üzemredukció egyértelmű elhatározása következtében most kevesebb munkás dolgozik a bőrgyárakban s további munkakorlátozás is várható. Az üzemredukció okául a rossz üzletmenetet, a készletek túlságos nagyságát és a raktárak túltömöttségét mondják, amihez még a bőrárak hanyatlása is hozzájárul. Másrészről azonban azt állítják, hogy az üzemkorlátozással a bőrgyárak a nyersbőrtermelőket akarják megpuhítani, miután az utóbbi időben a nyersbőrök ára valamivel emelkedett.

Budapesti konzum-sertésvásár. nov. 7. A ferenczvárosi petroleum raktárnál levő székesfővárosi konzum-sertésvásárra 1898. nov. 5-én érkezett 183 drb. Készlet 343 darab, összes felhajtás 526 drb. Elszállíttatott budapesti fogyasztásra 220 drb, elszállíttatlan maradt 306 drb. Napi árak: 120—180 kilós 47—49 kr, 220—280 kilós 46—49 krajczár, 320—380 kilós 48—49 kr, öreg nehéz 46—48 krajczár, malacz 38—40 krajczár. A vásár hangulata lanyha volt.

Kőbányai sertésplacz, nov. 7. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronkint 400 kilogrammon felüli sulyban) — krajczárig. Közép (páronkint 300—400 kilogramm sulyban) — krajczárig. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) 47½—48 krig. Közép (páronkint 251—320 klgrig terjedő sulyban) 48—49 kr. Könnyü (páronkint 250 klgrig terjedő sulyban; 49—50 kr. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 klgr. felüli sulyban 47·5—48 krajczárig, közép (páronkint 240—260 kilogramm sulyban) 47—47·5 krajczárig Könnyü páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) 46,5—47 krajczárig. Sertéslétszám: 1898. nov. 5. napján volt készlet 39832 darab, nov. 6-án felhajtatott 523 db, november 6-án elszállíttatott 1427 darab, november 7-ére maradt készletben 38928 darab. A bizott sertés üzlet irányzata csendes.

Bécsi vágómarhavásár. november 7. A mai vásárra felhajtatottak: 2743 darab magyar, 515 darab galiczai, 241 darab bukovinai, 631 darab német, összesen 5130 darab vágómarha. Grenge felhajtás, változatlan árak. Jegyzések: Magyar hizóökör I. minőségü 36—39 frt, kivételesen — frt. II. minőségü 31—35 frt, III. minőségü 26—30 frt; galiczai hizóökör I. minőségü 36—38 frt, kivételesen — frt, II. minőségü 31—35 frt, III. minőségü 27—30 frt; német hizóökör I. minőségü 38—40 frt. kivételesen 41 frt, II. minőségü 33—37 frt. III. minőségü 28—32 frt. legelő ökör 22—28 forint, bika és tehén 27—34 forint.

BUDAPESTI GABONATŐZSDE.

Budapest, november 7.

A készáru üzlet hangulata ma sem volt kedvező. Buzából elkelt körülbelül 25.000 métermázsa, kizárólag magyar származásu áru, amelyért átlag öt krajczárral alacsonyabb árakat fizettek. A többi czikkben nagyon gyér volt a forgalom, változatlan árak mellett.

A határidőpiaczon a már huzamosabb idő óta észlelhető pangást ma sem váltotta fel élénkebb forgalom.

Krajczáros árfluktuációk után zárul este a buza 9 forint 48 krajczáron, a rozs 8 forint 18 krajczáron a tengeri 4 forint 63 krajczáron, a zab 5 forint 94 krajczáron egyenlegként, tehát a kenyérmagrak néhány krajczárral olcsóbbodtak.

A következőkben közöljük ama gabonarakományok jegyzékét, amelyek a mult héten elhagyták a vaskaput. A buzával megrakott és Budapestre irányitott uszályok ezuttal sem tesznek többet mintegy 40.000 métermázsánál.

Uszály-szám	irányitva	tengeri	buza	köles
636	Budapestre	508	—	—
654	Bécsbe	360	—	—
365	Budapestre	—	—	300
649	Bécsbe	480	—	—
367	Budapestre	—	—	300
299	„	—	306	—
111	„	—	248	—
235	Bécsbe	301	—	—
248	Budapestre	322	—	—
178	„	300	—	—
7098	„	—	427	—
65150	Bécsbe	—	—	—
44	Budapestre	304	—	559*)
176	„	303	—	—
329	Passauba	—	310	—
425	Budapestre	378	—	—
360	„	300	—	—
5705	„	—	448	—
426	„	315	—	—
23	„	305	—	—
A	Budapestre	—	400	—
643	„	243	—	—
646	Bécsbe	—	250	—
650	„	—	250	—
197	Budapestre	—	—	307
366	„	—	301	—
347	„	301	—	—
5707	„	—	490	—
5740	„	—	485	—
6596	„	—	530	—
316	„	303	—	—
473	„	—	—	—
70	Passauba	—	307	300
63	Budapestre	—	—	—
1	„	347	—	314
65135	„	—	520	—
244	Győrbe	—	—	—
47	Bécsbe	—	300	312
5729	Budapestre	—	307	—
65164	Passauba	—	478	—
65176	Bécsbe	5006	—	—
6569	„	—	—	607**)
300	Regensburgba	—	300	—
394	Zimonyba	305	—	—

A külföldi piaczokon a hangulat lanyha. Tegnap Amerika egy és egynyolczad centig terjedő árcsökkenést jelzett. Ma Berlinből és Londonból szintén nyugodt irányzatról értesitettek, mig Párisban az árak husz centimest, Liverpoolban ötnyolczad pennyt vesztettek.

Előfordult készáru-eladások.

Buza. *Tiszavidéki:* 200 mm. 80 k. 10.50 frton, 100 mm. 80 k. 10.40 frton vegyes, 100 mm. 80·7 k. 10.45 frton vegyes, 100 mm. 79·6 k. 10.45 frton vegyes, 100 mm. 79·8 k. 10.55 frton, 700 mm. 80k. 10.42½ frton, 850 mm. 77·5 k. 10.42½ frton 100 mm. 79·5 k. 10.47½ frton, 200 mm. 79 k. 10.45 frton, 600 mm. 79 k. 10.35 frton sárga, 100 mm. 79 k. 10.27½ frton vegyes, 100 mm. 78 k. 10.25 frton vegyes, 100 mm. 78 k. 10.32½ frton, 3900 mm. 77·4 k. 10.35 frton, 100 mm. 76 k. 10.20 forinton.

Kalocsai: 2400 mm. 76 k. 10.20 forinton.

Fehérmegyei: 350 mm. 76 k. 10.20 frton.

Pestvidéki: 400 mm. 79 k. 10.47½ frton. 100 mm. 78·5 k. 10.30 frton, 500 mm. 78·5 k. 10.30 frton, 300 mm. 78·3 k. 10.27½ frton, 200 mm. 77·3 k. 10.27½ frton, 200 mm. 78 k. 10.25 frton, 100 mm. 77·5 k. 10.17½ frton vegyes, 100 mm. 70 k. 9.15 frton vegyes.

Tolnai: 4600mm. 76·8 k. 10.15 frton.

Bácskai: 2200 mm. 74·3 k. 9.85 forinton, 2000 mm. 74 k. 9.70 frton.

Dunai: 15000 mm. 76 k. 7.70 frton. Mind három hónapra.

Rozs. (uj) 200 mm. pestvidéki Budapest par. 8.10 frton készpénzben.

Zab. (uj) 100 mm. Budapest 5.90 frton, 150 mm. Budapest 5.80 frton, 100 mm. Budapest 5.75 frton, 200 mm. Budapest 5.70 frton készpénzben.

Tengeri. (ó) 400 mm. oláh Budapest 5.50 frton, 200 mm. Versecz 5.42½ frton, 100 mm. Temesvár 3.50 frton készpénzben.

Árpa. (uj) 200 mm. takarmány Budapest 6.65 frton készpénzben.

Hivatalos készárujegyzések.

Áru	ó vagy uj	faj	hektolitrenkinti suly kilogrammban	100 klgr. készpénz-ára frtól	frtig	hektolitrenkinti suly kilogrammban	100 klgr. készpénz-áru frtól	frtig
Buza	uj	tiszavid.	74	—.—	—.—	75	9.70	9.85
			76	9.90	10.—	77	10.05	10.10
			78	10.15	10.25	79	10.30	10.35
			80	10.40	10.45	81	—.—	—.—
„	„	pestvidéki	74	—.—	—.—	75	9.65	9.80
			76	9.85	9.95	77	10.—	10.05
			78	10.10	10.20	79	10.25	10.30
			80	10.35	10.40	81	—.—	—.—
„	„	fehérm.	74	—.—	—.—	75	9.70	3.85
			76	9.90	10.—	77	10.05	10.10
			78	10.15	10.25	79	10.30	10.35
			80	10.40	10.45	81	—.—	—.—
rozs	„	elsőrendu	70—72	8.10	8.15			
		másodr.	——	8.05	8.10			
árpa	„	takarm.	60—62	6.20	6.50			
„	„	szeszfőz.	62—64	6.80	7.60			
„	„	sörfőzésre	64—66	7.80	8.70			
zab	uj	—	39—41	5.75	6.10			
tengeri	ó	bánsági	—	5.50	5.55			
	„	másnemü	—	5.15	5.50			
	ó							
repcze	„	káposzta	—	12.25	12.75			
		másnemü	—	—.—	—.—			

Hivatalos határidőjegyzések.

Áru	Határidő	Déli tőzsde zárlata november 5-én pénz	áru	november 7-én pénz	áru	Leszámoló árfolyamok
buza	. . október	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
„	. . november	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
„	. . márczius	9.54	9.55	9.47	9.49	—.—
rozs	. . október	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
„	. . november	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
„	. . márczius	8.17	8.20	8.14	8.16	—.—
tengeri	. október	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
„	. . november	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
„	. . május	4.64	4.66	4.63	4.64	—.—
zab	. . október	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
„	. . november	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
„	. . márczius	5.93	5.94	5.94	5.96	—.—
repcze	. augusztus	12.65	12.75	12.60	12.70	—.—

Előfordult határidőkötések.

Délelőtt. *Buza* márczius 9.48—51—45—50—9.48 frton. *Rozs* márczius 8.12—11—8.15 forinton. *Tengeri* május 4.63—62—65—4.64 frton.

Délután. *Buza* márczius 9.47—48—46—9.48frton. *Rozs* márczius 8.16—8.18 frton. *Tengeri* május 4.64—4.63 frton. *Zab* márczius 5.93—5.94 frton. *Repcze* augusztus 12.70—12.75 frton.

Raktárállomány:

Közraktár: Buza 274000 mm. Rozs 2700 mm. Árpa 41000 mm. Zab 8200 mm. Tengeri 8200 mm. Liszt 9300 mm.

Raktárház: Buza 20283 mm. Rozs 2526 mm.

*) 207.
**) 207.

Árpa 103 mm. Zab 1112 mm. Tengeri 303 mm. Liszt 1?2 mm.

Silos: Buza 12000. Tengeri 500.

Gabonaforgalom:
1898. november 6.

	érkezett	elszállittatott
	méter mázsa	
buzából	29125	3345
rozsból	1418	—
árpából	10301	1096
zabból	2770	4267
tengeriből	666	1089

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.

Budapest, november 7.

Az értéktőzsde szilárd irányzattal indult és nemzetközi papirok árfolyama emelkedett. Utóbb azonban kedvezőtlen külpolitikai hirekre gyengülés állott be és az árfolyamok olcsóbbodtak. A helyipiaczon csekély üzlet volt.

Az *előtőzsdén*: Magyar hitelrészvény 384.75—386.—, Jelzálogb. 246.25—247.25, Leszámitoló bank 259.——258.50, Osztrák hitelrészvény 354.20—355.10, Osztrák magyar államvasut 353.60—357.50. Közuti vaspálya 369.50—370.— Rimamurányi 264.75—266.75 forinton.

A déli tőzsdén előfordult kötések: Koronajáradék 97.92·5—97.97·5, Kereskedelmi bank 1418—1420, Salgótarjáni kőszénbánya 610—611, Közuti vasut 369.50—370, Villamos vasut 227.50—229.50. Magyar hitelrészvény 384,50—385.—, Magyar ipar- és kereskedelmi bank 98, Magyar jelzálogbank 247.25—247.—, Magyar leszámitoló bank 258.50—258.75, Rimamurányi 263.75—265.25, Osztrák hitelrészvény 354.——354.60, Osztrák-magyar államvasut 356.10—357.10, Magyar általános kőszénbánya 74, Ujlaki téglagyár 236—240.

Dijbiztositások: Osztrák hitelrészvényekben holnapra 2.——2.50 forint, 8 napra 4.——5.— frt, november utóljára 6.50—7.50 forint.

Délután 1 óra 30 perczkor zárulnak:

	nov. 7.	nov. 5.
Magyar aranyjáradék	119.10	119.10
Magyar koronajáradék	97.80	97.70
Magyar hitelrészvény	384.75	384.25
Magyar ipar és keresk. bank	99.—	98.50
Magyar jelzálogbank	246.50	245.75
Magyar leszámitoló bank	258.50	258.50
Rimamurányi vasmű	264.—	265.75
Osztrák hitelrészvény	354.20	354.20
Déli vasut	69.—	68.50
Osztr.-magyar államvasut	356.30	355.—
Közuti vaspálya	368.50	368.75
Villamos vasut	228.—	229.—

Délután 4 órakor zárulnak:

	nov. 7.	nov. 5.
Osztrák hitelrészvény	353.70	353.80
Magyar hitelrészvény	384.25	383.50
Osztr.-magyar államvasut	356.20	354.75
Leszámitoló bank	258.50	258.75
Rimamurányi vasmű	264.—	265.75
Közuti vaspálya	358.50	368.75
Villamos vasut	228.—	229.—

TERMÉNY- ÉS ÁRUTŐZSDÉK.

Budapest, november 7. Termények csak kis tételekben kerültek forgalomba. Az árak változatlanok maradtak.

Hivatalos jegyzések.

Faj		Ár 100 kilogrammonkint Pénz frt	Áru frt
Disznózsir ingyen hordó	budapesti	56.—	57.50
	vidéki	—.—	—.—
Szalonna	magyar la légenszáritott vidéki	—.—	—.—
	városi légenszáritott, 4 darabos	49.50	50.—
	" " 3 "	50.—	50.50
	füstölt	56.—	57.—
Szilva Kész áru Zsákkal együtt tengeranyi tara súly helyett	bosniai, 1897. évi nuance-minőség	—.—	—.—
	" " " 120 darabos	8.—	8.50
	" " " 100 "	9.75	10.25
	" " " 85 "	16.50	17.—
	szerbiai, " " nuance-minőség	7.75	8.25
	" " " 100 darabos	9.50	10.—
	" " " 85 "	15.25	15.75
Szilva Határidőre Minőség kilogrammonkint	bosniai nuance-min.	—.—	—.—
	" 120 darabos	8.—	8.50
	" 100 "	9.75	10.25
	" 85 "	16.50	17.—
	szerbiai, nuance-min.	7.75	8.25
	" 100 darabos	9.50	10.—
	" 85 "	16.50	17.—
Szilvaiz Kész áru Ingyen hordó	szlavóniai 1897	15.—	15.25
	szerbiai 1897	12.—	12.25
Szilvaiz Határidőre Ingyen hordó	szlavóniai	—.—	—.—
	szerbiai	—.—	—.—
Heremag	luczerna magyar, 1898	50.—	56.—
	vörös apróezemü 1892	42.—	45.—
	vörös középszemü 1898	46.—	48.—
	vörös nagyszemü 1898	50.—	52.—

Budapesti vásárcsarnok.

Budapest, november 7. A vásári forgalom: *Husnál* forgalom szilárd, árak változatlanok. *Baromfinál* lanyha, árak csökkentek. *Halban* lanyha, árak emelkedtek. *Tej- és tejtermékeknél* lanyha, árak változatlanok. *Tojásnál* lanyha, árak változatlanok. *Zöldségnél* lanyha. *Gyümölcsnél* lanyha, árak szilárdak. *Füszereknél* csendes. Időjárás: derült, enyhe. A központi vásárcsarnokban nagyban eladott élelmi czikkek hivatalos árjegyzése a következő: *Hus.* Marhahus hátulja I. 50—54 frt. II. 46—50 frt. Birkahus hátulja I. 35—40 frt, II. 34—38 frt. Borjuhus hátulja I. 62—68 frt, II. 60—64 frt. Sertéshus Isőrendü 50—52 frt, vidéki 40—45 frt. (Minden 100 kil nkint.) Kolbász füstölt 60—80 kr (kilónkint). Sertészsir bordóval 58·0—58·5 frt (100 kilónkint). — *Baromfi (élő).* Tyuk 1 pár 1.20—1.70 frt. Csirke 1 pár 0.60—1.20 frt. Lud hizott kilónkint 45—55 kr. — *Különfélék.* Tojás 1 láda (1440 drb) 38·0—39·5 frt. Sárgarépa 100 kötés 1.60—4.00 frt. Petrezselyem 100 kötés 1.60—4.00 frt. Lencse m. 100 kiló 7—9 frt. Bab nagy 100 kilo 7—9 frt. Paprika I. 100 kiló 30—60 frt, II. 20—28 frt. Vaj I. rendü kilónkint 0.75—0.80 frt. Téa-vaj kilónkint 0.95 1.10 frt. Burgonya, rózsa, 100 kiló 1.70—2.00 frt. *Halak.* Harcsa (élő) 0.80—1.00 frt 1 kiló. Csuka (élő) 0.80—1.00 frt 1 kiló. Ponty dunai 0.50—0.60 frt.

Szesz.

Budapest, november 7. Finomitott szesz nagyban 54.25—54.50. Finomitott szesz kicsinyben 54.75—55.—. Élesztő szesz nagyban 55.——55.25, Élesztőszesz kicsinyben 55.50—55.75. Nyersszesz adózva nagyban 53.25—53.50. Nyersszesz adózva kicsinyben 53.75—54.— Nyersszesz adózatlan (exknt.) 14.——14.50. Denaturált szesz nagyban 21.——21.50. Denaturált szesz kicsinyben 22.——22.25. Az árak 10.000 literfokonkint hordó nélkül, ab vasut Budapest, készpénzfizetés mellett értendők.

Bécs, november 7. *Kontingens nyersszesz* azonnali szállitásra 18.— forintig kelt el. Zárlatjegyzés 17.50—18. forint.

Prága, november 7. *Adózott trippló-szesz* nagyban 53.25—53.50 forint, adózatlan szesz 17.—17.1/8 forinton azonnali szállitásra kelt el.

Trieszt, november 7. Kiviteli szesz tartályokban szállitva, 90% hektoliterenkint nagyban 12.— forint.

KÜLFÖLDI GABONATŐZSDÉK.

Bécs, november 7. Az irányzat lanyha volt; buza tavaszra 9.35—9.33—9.37 forinton, tengeri május-juniusra 4.90 forinton köttetett.

Hivatalosan jegyeztetett:

Buza tavaszra 9.35—9.36, rozs tavaszra 8.10—8.12, tengeri május-juniusra 4.90—4.92, zab tavaszra 6.16—6.17 forinton.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDÉK.

Bécs, november 7. Az előtőzsde szilárd volt. Államvasut a bevételi kimutatásra, Alpesi bánya és Prágai vasipar fedezeti vásárlásokra emelkedett. Länderbank párisi számlára vásároltatott. A déli tőzsde gyengült és a zárlat is gyenge maradt.

Az előtőzsdén: Osztrák hitelrészvény 354.35—355.—, Anglo-bank 155.50, Union-bank 293.—, Osztrák-magyar államvasut 356—357.50, Déli vasut 68.—, Alpesi bánya 179.50—180.30, Fegyvergyár 195.50—196, Tramway 573—570, Prágai vasipar 851—855, Májusi járadék 101.15, Osztrák koronajáradék 101.50, Török sorsjegy 57.60—58.20 Dunagőzhajózási 454—456 forinton.

A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészvény 354.—, Anglo-bank 155.50, Bankverein 264.25, Union-bank 292.—, Länderbank 225.25, Osztrák-magyar államvasut 356.62, Déli vasut 69.—, Elbevölgyi vasut 261.50, Észak-nyugoti vasut 246.—. Török dohányrészvény 123.—. Alpesi bánya 179.20, Májusi járadék 101.15 Török sorsjegy 57.80, Német márka 58.92 forinton.

Délután 2 óra 30 perczkor jegyeztek: 4·2%-os papirjáradék 101.15, 4·2%-os ezüstjáradék 100.75, 4%-os osztrák aranyjáradék 119.65, Osztr. koronajáradék 101.45, 1860. sorsjegy 140.—. 1864. sorsjegy 196.25, Osztrák hitelsorsjegy 200.—, Osztrák hitelintézeti részvény 353.63, Angol-osztrák bank 155.50, Union-bankrészvény 292.50, Bécsi Bankverein 164.25, Osztrák Länderbank 225.25, Osztrák-magyar bank 908.—, Osztrák-magyar államvasut 356.—. Déli vasut részvény 69.—, Elbevölgyi vasut 260.50, Dunagőzhajózási részvény 454.—. Alpesibányarészvény 178.80, Dohányrészvény 123.—, 20 frankos 9.54½, Császári kir. vert arany 5.72, Londoni váltóár 120.60. Német bankváltó 58.90. Tramway 570.—. Az irányzat gyengült.

Bécs, november 7. A déli tőzsde zárlata után jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 353.37, Anglo-bank 155.50, Bankver. 264.50, Union-bank 292.—, Länderbank 225.50. Osztr.-magyar államvasut 356.25, Déli vasut 69.—, Elbevölgyi vasut 260.75, Északnyugoti vasut 246.—, Török dohányrészvény 122.50, Alpesi bánya 178.80, Májusi járadék 101.15, Töröksorsjegy 57.75, Német márka 58.93 forint.

Frankfurt, november 7. (*Zárlat.*) 4·2%-os ezüst-járadék 85.30, 4%-os osztrák aranyjáradék 101.35, 4% magyar aranyjáradék 101.40, magyar koronajáradék 98.30, osztrák hitelintézeti részvény 249.—, osztrák-magyar bank 770.—, osztrák-magyar államvasut 301.—, déli vasut 61.75, bécsi váltóár 169.52, londoni váltóár 204.47, Párisi váltóár 80.75, bécsi Bankverein 222.50, Union-bank részvény 249.—, villamos részvény 135.—. 3% magyar arany-kölcsön 87.45. Alpesi bánya részvény 153.50, 4·2% papirjáradék —.—. Az irányzat szilárd.

IDŐJÁRÁS.

A m. kir. országos meteorologiai intézet távirati jelentése 1898. november 7-én reggel 7 órakor

Állomások	Légnyomás mm. 700 +	A hőmérséklet Celsius szerint	Csapadék mm.	Állomások	Légnyomás mm. 700 +	A hőmérséklet Celsius szerint	Csapadék mm.
Árvaváralja	—	+ —	.	Pola	64.5	+ 19.6	.
Selmeczbánya	71.4	+ 03.2	.	Lesina	62·7	+ 17.9	22
N.-Szombat	70·7	+ 04.2	1	Sarajevo	65.4	+ 11.1	.
Magyar-Óvár	71.5	+ 08.2	2	Torino	67.0	+ 12.0	17
O-Gyalla	70.2	+ 02.3	—	Florencz	64·0	+ 16·0	.
Budapest	69.7	+ 06·1	.	Róma	60·9	+ 15.6	.
Sopron	70.0	+ 05·0	5	Nápoly	60.8	+ 16.4	26
Herény	70.2	+ 05.4	.	Brindisi	62.7	+ 18.9	2
Keszthely	70·5	+ 05.8	.	Palermo	60.5	+ 16.0	13
Zágráb	70.8	+ 10.5	.	Malta	58.6	+ 13.4	.
Fiume	65.8	+ 14.2	.	Zürich	68.1	+ 05.9	.
Cirkvenicza	65.8	+ 14.2	.	Biarritz	62.7	+ 13.0	.
Pancsova	67.0	+ 12.2	.	Nizza	60.0	+ 09.0	.
Temesvár	68.1	+ 09.8	.	Páris	65.9	+ 06.3	.
Arad	67.0	+ 09.5	.	Kopenhága	70.0	+ 09.0	.
Szeged	68.1	+ 09.6	.	Hamburg	71·0	+ 02.0	.
Szolnok	69.4	+ 08.4	.	Berlin	71.0	+ 01.3	.
Eger	69.8	+ 07.4	1	Christiansund	62.8	+ 05.8	37
Debreczen	69.9	+ 08.1	.	Stockholm	60.0	+ 06.0	.
Késmárk	72.8	+ 03.0	4	Szent-Pétervár	61.0	— 01.0	2
Ungvár	70.1	+ 08.0	10	Moszkva	60.0	— 00.0	.
Szatmár	69.9	+ 06.8	9	Varsó	60.0	+ 00.0	.
Nagy-Várad	69·5	+ 09.4	.	Kiew	65·1	+ 05.9	4
Kolozsvár	69.4	+ 09.3	.	Odessza	—	+ —	.
Nagy-Szeben	67·1	+ 10.4	.	Sulina	61.3	+ 14.9	.
Bécs	71.5	+ 05·2	1	Szófia	60.0	+ 06.0	.
Salzburg	69·4	+ 05.0	11	Konstantinápoly	64.3	+ 13.8	.
Klagenfurt	69.2	+ 05·	2				

A barométeres maximum nyugatról hirtelenül Közép-Európába vonult. Keletről határolja a régi depresszió, mely északról Közép-Oroszországba ereszkedett le, nyugatról pedig egy uj atlanti depresszió.

Csapadék volt Ausztriában, Olaszországban és Európa északi szélén. A reggeli hőmérséklet Németországban sülyedt.

Hazánk északi felében tegnap még néhány helyen esett az eső, délen pedig többnyire száraz volt az idő. A barometer erős emelkedésével a szelek az északi negyedből élénkültek, egyuttal lehülés állott be az északi megyékben. Egyebütt az idő megmaradt enyhének.

Derült, száraz, hüvösebb idő várható.

VIZÁLLÁS.

— November 7-én. —

Folyó	Vizmérés	Vizállás reggel (czentiméter)	Áradás v. apadás	Folyó	Vizmérés	Vizállás reggel (czentiméter)	Áradás v. apadás
Inn	Schärding	+ 060	>	Tisza	M.-Sziget	+ 060	<
Duna	Passau	+ 185	>	"	Tisza-Ujlak	— 021	<
"	Bécs	— 098	>	"	V.-Namény	— 041	<
"	Pozsony	+ 142	<	"	Csap	— 153	<
"	Komárom	+ 160	<	"	Tokaj	— 034	<
"	Budapest	+ 111	<	"	Szolnok	— 100	>
"	Kresi	—	—	"	Csongrád	— 149	>
"	Paks	+ 038	>	"	Szeged	— 004	>
"	Mohács	+ 121	>	"	Titel	+ 108	>
"	Ujvidék	+ 131	>	Szamos	Dés	— 020	<
"	Zimony	+ 120	>	"	Szatmár	— 046	>
"	Pancsova	+ 021	>	Latorcza	Munkács	— 042	>
"	Báziás	+ 080	>	Laborcza	Homonna	+ 008	<
"	Orsova	+ 169	>	Ung	Ungvár	—	
Morva	Hohenau	+ 074	>	Ondava	Bártfa	+ 030	>
Vág	Zsolna	+ 008	>	Bodrog	Zemplén	+ 093	<
"	Szered	+ 020	>	Sajó	Zsolcza	+ 136	<
Nyitra	Érsekujvár	—	—	Hernád	H.-Németi	+ 052	>
Rába	Sárvár	+ 040	>	Berettyó	B.-Ujfalu	— 012	<
"	Győr	+ 170	>	Seb. Kőr.	Csucsa	+ 090	>
Dráva	Zákány	+ 016	>	"	Nagyvárad	— 015	<
"	Eszék	+ 188	>	F.-Körös	Belényes	+ 035	<
Száva	M.-Szerdah.	+ 050	>	Feh. Kör.	Borosjenő	— 012	<
"	Zágráb	+ 079	>	Ket.-Kör.	Békés	+ 012	>
"	Sziszek	+ 148	<	K.-Kör.	Gyoma	+ 020	>
Kulpa	Mitrovicza	+ 200	>	Maros	Gy.-Fehérv.	+ 034	<
Una	Károlyvár.	+ 110	>	"	Arad	— 140	>
Verbász	Novi	— 030	>	"	Makó	— 028	>
Boszna	Banjaluka	— 000	>	Temes	K.-Kesztély	— 008	>
Drina	Doboj	+ 030	>	Bega	Temesvár	— 066	>
Duna	Zvornik	—	—	"	N.-Becskerek	— 046	>

Jelek magyarázata: * = Jegenvis; + = 0 felett; — = 0 alatt < = árad; > = apad; ? = kétséges.

Megjegyzések: Jelentékenyebb csapadékot csak az ország északkeleti részéről jeleztek; maximum 32 mm. Szinevér-Polyanán.

A Duna Bécstől Budapestig és Gombosnál árad, egyébb helyeken apad. — A Tisza felső szakasza Tokajig árad, T.-Füredtől Titelig apad. — A Dráva felső szakaszán apad, alsó szakaszán árad. — A Száva egész hosszában apad.

Felelős szerkesztő: Kálnoki Izidor.

A budapesti értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1898. október 7-én

Állampapirok.

	pénz	áru
Aranyjáradék	119 —	119 50
Koronaértékü jár. adómentes 4%	97 50	98 —
Koronaért. jár. adómentes 3½%	84 —	84 50
1886. évi államvasuti ... 4½	120 —	121 —
1889. évi ... 4½	100 —	101 50
Vaskapu kölcs. ar. ...	99 50	99 50
1870. évi nyer. ...	161 50	162 50
Magyar regále-kárt. kölcs.	100 5.	101 50
Horvát-szl. ...	100 ...	101 50
Magyar földtehermentési kötv.	97 25	97 25
Horv.-Szlavon.	97	98
Tiszai és szegedi nyer.-kölcs.	138 50	139 50
Aranyjáradék adóm. osztr.	120	120 50
Koronaértékü jár. ... osztr.	101 25	101 75
Államsorsjegyek 1854.	165 —	166 —
1860. egész	140 —	141 —
1860. ötöd	158 50	159 50
1864.	195 50	196 50
6% Bolgár állami zálogkölcs.	109 50	110 50
3% Szerbiai nyer.-kölcs. 100 fr.	31 50	32 50
3% ... félnub.	32 50	33 50
4½% Budapesti főv. kölcs.	103	104 —
4% ...	97 75	98 75
4% Temes-bégavölgy visszab. t.	97 50	98 50

Záloglevelek.

	pénz	áru
4½% Belvárosi takarékpénztár	100 25	101 25
4½% Egyes. budap. főv. tak.	100 25	101 25
5% Kisbirtokosok orsz. földhit.	101 —	102 —
4½% ugyanaz 50 évre	102 50	103 —
4% Agrarbank szövökötvény	98 —	99 —
4½% ugyanaz járadékjegy	99 75	100 75
4½% Magy. földhit.-int. papirban	100 —	101 —
4% ugyanaz	97 25	98 25
4% ugyanaz szab. és talajjav.	96 75	97 75
4½% Magy. helyi érd. vas. kötv.	99 —	100 —
4% ugyanaz koronaérték	94 50	95 50
5% Magyar jelzáloghitelbank	100 —	102 —
4½% ugyanaz	100 —	100 50
4% ugy. közs. k. 110 frt visszaf.	100 —	100 50
4% ugyanaz nyer.-kötvény	121 50	122 50
4% ugyanaz osztrák felülbély.	122 50	123 50
3% ugyanaz	20 —	21 —
4½% Magy. orsz. közp. tkptár.	100 25	101 25
4½% Magy. tkptárak közp. jelz.	100 75	101 75
4½% ugyanaz közs. kötv.	100 —	101 —
4% ugyanaz	95 —	95 50
4% Osztr.-magy. bank 40 évre	100 20	101 20
4½% Pesti hazai e. tkpt. közs.	96 50	97 —
4% ugy. zálogiev. kor. ért.	98 25	99 25
4½% Pesti m. keresk. bank	100 —	101 —
4% ugyanaz	98 25	99 25
4½% ugy. közs. közv. vf. 110 frt	105 —	106 —

	pénz	áru
4% ugyanaz visszaf. 210 kor.	99 —	100 —
5% Aradi polg. tkptár. 40 évre	100 —	100 50
5% Erdélyr. m. jelzáloghitelb.	100 —	101
4½% ugyanaz	98 50	99 50
4½% Horv.-szlav. orsz. jelz.-b.	100 50	101 25
5% Nagyszebeni ált. takarékp.	103	— —
5% Nagyszebeni földhitelintéz.	104 50	105 —
3% Osztrák földhitelint. ny. k.	120 50	121 50
5% Temesvári első tkpénztár	100 —	101 —
4½% ugyanaz	99 25	100 —

Elsőbbségek.

	pénz	áru
4½% Adria m. kir. tengerhaj.-r.	100 —	101 —
4% Budapesti közuti vasp. r.-t	97 40	98 40
4% Bpest villamos városi vasut	98 50	99 50
4% Budapest-pécsi vasut	96 50	97 50
4% Kassa-od vasut 1889. ezüst	99 —	100 —
4% ugyanaz 1889. arany	120 —	121 —
4% ugyanaz 1891. ezüst	99 —	100 —
4% ugyanaz 1891. arany	120 —	121 —
5% Magy.-gácsorsz. vas. II. kib.	102 —	103
4% ugyanaz ezüst	98 50	99 50
5% Magyar ny. vasut 1871. kib	103 —	104 —
4½% Magy. vas. elsőbbs. kölcs.	118 50	120 50

Részvények.

a) Bankok

	pénz	áru
Budapesti bankegyesület	101 —	102 —
Első magyar iparbank	170 —	171 —
Fiumei hitelbank	80 —	81 —
Fővárosi bank-részv.-társaság	82 —	83 —
Hazai bank részvénytársaság	103 —	110 —
Hermes magy. ált. váltóüzl. r.-t.	115 —	120 —
Horvát-szlavon orsz. jelzálogb.	115 —	117 —
Magyar általános hitelbank	334 75	335 25
Magyar ipar- és keresk. bank	99 —	99 50
Magyar jelzáloghitelb.	245 50	247 —
Magy. leszám.- és pénzv.-bank	258 50	259 —
Osztrák hitelintézet	350 25	351 40
Magyar kereskedelmi r.-t.	200	200
Magyar takarékp. közp. jelz.-bja	503 —	505 —
Osztrák-magyar bank	910 —	920 —
Pesti magyar kereskedelmi bank	1418 —	1420 —
Unionbank	293 —	294 —

b) Takarékpénztárak.

	pénz	áru
Belvárosi takarékpénztár	102 —	104 —
Budapest III. ker. takarékpénzt.	121 —	123 —
Budapest-Erzsébetvár. takarékp.	84 —	86 —
Bpesti takpnt. és orsz. zálogkölcs.	224 —	225 —
Egyesült budapesti főv. tkptár.	1165 —	1167 —

	pénz	áru
Magyar általános tkpénztár	315 —	320 —
Magy. orsz. központi tkpénztár	803 —	808 —
Pesti hazai első takarékptár.	3150 —	3200 —

c) Biztositó társaságok.

	pénz	áru
Bécsi biztositó társaság	210 —	220 —
Bécsi élet- és jár.-bizt. intézet	270 —	280 —
Első magyar ált. bizt. társaság	3350 —	3400 —
Foncière pesti biztositó intézet	103 —	105 —
Lloyd magyar viszontbiztositó t.	88 —	90 —
Magyar jég és viszontbiztositó r.-t	69 —	71 —
Nemz. baleset- munkásbizt. r.-t.	137 —	140 —
Pannonia viszontbizt. intézet	850 —	875 —

d) Malmok.

	pénz	áru
Concordia gőzmalom r.-t.	300 —	310 —
Első budapesti gőzmalom r.-t.	700 —	705 —
Erzsébet gőzmalom társaság	289 —	291 —
Luiza gőzmalom részv.-társaság	171 —	172 —
Pesti hengermalom-társaság	600 —	610 —
Pesti molnár és sütők gőzm. r.-t.	245 —	245 —
Pesti Victoria-gőzmalom	134 —	136 —

e) Bányák és téglagyárak.

	pénz	áru
Budapest-szt.-lőrinczi téglagyár	170 —	175 —
Egyesült tégla-és czementgy. r.-t.	88 —	90 —
Északm. egyes. kőszénb. és ipv.	131 —	133 —
Felsőmagy. bánya és kohó r.-t.	102 —	104 —
István téglagyár részv.-társaság	78 —	79 —
Kassa-somodi kőszb. r.-t. id. elis.	24 —	26 —
Kőbányai gőztéglagyár-társulat	730 —	735 —
Kőszénbánya-és téglagyár r.-t.	325 —	330 —
Magyar asphalt részv.-társaság	210 —	212 —
Magyar ált. kőszénbánya r.-t.	75 —	76 —
Magyar keramiai gyár részv.-társ.	151 —	154 —
Salgótarjáni kőszénbánya r.-t.	609 —	612 —
Ujlaki téglagyár és mészégető r-t.	239 —	240 —

f) Vasművek és gépgyárak.

	pénz	áru
Első magy. gazdasági gépgyár	160 —	165 —
„Danubius" m. hajó-és gépgy. r.-t	96 —	97 —
Ganz és t. vasönt. és gépgyár	2185 —	2200 —
„Nicholson" gépgyár	107 —	110 —
Rimamurány-salgot. vasmű r.-t.	264 —	264 50
Schlick-féle vasönt. és gépgy. r.-t.	213 —	216 —
Weitzer J. gép- és vaggongy. r.-t.	238 —	240 —

g) Különféle vállalatok

	pénz	áru
„Athenaeum" irod. és nyomd. r.-t.	375 —	380 —
Franklin-társulat	272 —	275 —
Kosmos-műintézet	90 —	95 —
„Pallas" irod. és nyomdai r.-t	190 —	195 —
Pesti könyvnyomda részv.-társ.	1500 —	1350 —
Általános vaggonkölcs. társulat	630 —	640 —
Budapesti ált. villamossági társ.	110 —	111 —
Első magyar betüöntöde r.-t.	145 —	147 —

	pénz	áru
Első magy. gyapjum. és bizt. r.-t.	420 —	430 —
Első magyar részvényserfőződe	1325 —	1335 —
Első magyar sertéshizlaló r.-t.	235 —	255 —
Első magy. szállitási váll.	110 —	114 —
Első magyar szálloda r.-t.	235 —	240 —
Első pesti spodium és csontl. gy.	135 —	[illegible]
Fiumei rizsh. és rizskem. gyár	1506 —	1516 —
Gschwindt-féle szeszgyár	465 —	475 —
Kőbányai király serfőző	45 —	46 —
Kőbányai polgári serfőző r.-t.	80 —	82 —
Magy. czukoripar r.-t. B. elöjogos	150 75	151 75
Magyar fém- és lámpaáru-gyár	133 —	130 —
Magyar villamossági r.-t.	132 —	133 —
Nemzetközi villamossági társ.	313 —	[illegible]
Nemzetközi waggonkölcs. r.-t.	802 —	810 —

h) Közlekedési vállalatok.

	pénz	áru
Adria m. kir. teng. haj. r.-t.	213 —	217 —
Budapesti alagut-társulat		—
Budapesti közuti vaspálya	369 50	[illegible] 50
Ugyanaz élv. jegy	260 50	255 —
Budapesti villamos városi vasut	218 —	220 —
Bpest-ujpest-r.-palotai villam. v.	68 —	70 —
Első cs. k. szab. dunagőzh. társ.	418 —	[illegible]
Kassa-oderbergi vasut	138 —	[illegible]
Magyar-gácsországi vasut	212 —	216 —
Magyar nyugoti vasut	213 —	219 —
Máramarosi sóvasut els. részv.	97 75	97 —
Déli vasut	69 —	69 50
Osztrák-magyar államvasut	355 30	356 [illegible]

Sorsjegyek.

	pénz	áru
Bazilika-sorsj. osztr. felülbély.	6 60	7 —
Bécsvárosi nyer.-kölcs. 1874. évi	171 —	176 —
Budavárosi sorsj. osztr. felülb.	62 25	63 25
Jó-sziv egy. sorsj. osztr. felülb.	4 —	4 30
Magy. vör.-ker. sorsj. o. felülb.	11 75	11 50
Olasz vör.-ker. sorsj. osztr. felülb.	11 50	11 —
Osztrák vörös-kereszt sorsjegy	19 50	20 —
Osztrák hitelintézeti sorsjegy	199	201 —
Pálffy-sorsjegy	63 25	64 25

Pénznemek.

	pénz	áru
Arany	5 70	5 75
20 frankos vagy 8 frtos	9 54	9 56
20 márkás	11 77	11 81
Ném. bir. v. egyenért. bankj. 100 m.	58 87	59 07
Franczia bankjegy (100 frank)	47 50	47 77

Váltók árfolyama (látra)

	pénz	áru
2½% London 10 font sterl.	120 55	120 95
4% Német bankpiaczok 100 m.	58 90	59 10
5% Olasz bankpiaczok 100 lira	43 85	44 05
2% Páris 100 frank	47 57	47 70
4% Svájczi bankpiaczok 100 frank	47 35	47 [illegible]
5½% Szentpétervár 100 rub.	127 —	128 57

SZINHÁZAK.

Budapest. 1898. kedd, november 8-án.

NEMZETI SZINHÁZ

Évi bérlet 156. Havi bérlet 6.

A mama.

A gróf Teleki alapitványból 100 arany pályadijjal jutalmazott eredeti vigjáték 3 felvonásban. Irta Szigligeti.

Személyek

Mogoriné	Vizváriné
Cili, leánya	Csillag T.
Herki Ákos	Császár
Esztike	Nagy I.
Szegfü Tivadar	Ujházi
Ormi Béla	Dezső
Ugri Miska	Vizvári
Egy ur	Abonyi
Inas	Faludi
Pinczér	Magas
Szobaleány	Dóri M.

Kezdete 7 órakor.

MAGY. KIR. OPERAHÁZ

Évi bérlet 120. Havi bérlet 6.

A király mondta.

Vig opera három felvonásban. Szövegét irta Gondinet Edmund. Forditotta Huszár Imre. Zenéjét szerzette Delibes Leo.

Személyek:

Benoit	Kertész
Moncontour	Hegedüs
Miton	Mihályi
Merlussac báró	Komai
Gautru, tőkepénzes	Varady
Pacôme	Dalnoki
Flarambel	Kaczér M.
La Bluette	Hilgermann
Javotte	Ábrányiné
Moncontour	Válent V.
Phyloméle	Payer M.

Kezdete 7 órakor.

MAGYAR SZINHÁZ.

A krokodilus.

Operett 3 felvonásban. Irta: Walther Oszkár. Forditotta: Faragó Jenő. Zenéjét szerzette Ferron Adolf.

Személyek.

Özv. Möllené	Kövesi A.-né
Lili	Ledofsky
Saibe Theo	Sziklay
Wille F	Girieti K.
Schlauch	Szent-Miklóssy
Schneller	Palaszthy
Triebelné	Láng F.
Bingsheim báró	Halasi B.
A szinigazgató	Nátran
A rendező	Fessenyei
Prömper	Heben A.
Klex	Boross E.
Mari	Simon M.
Pinczér	Kardos
Levélhordó	Kunosi E.

Kezdete 7 órakor.

VÁRSZINHÁZ.

Zárva.

NÉPSZINHÁZ.

Bibliás asszony.

Operette 3 felvonásban, 4 képben. Szövegét irta Antony Mars és Maurice Hennequin. Forditotta Heltai Jenő. Zenéjét szerzette Victor Roger.

Személyek:

III. Ernő	Németh
Chatellerault	Szirmai
Beaugency herczeg	Solymosi
Pontbichet	Lubinszky
Trenitz gróf	Kovács
Celestin, kamarás	Tollagi
Öreg beriő	Ujvári
Jolivet	Vámai
Pontgibaud	Horváth M.
A polgármester	Horváth V.
Chatellerault Edith	Küry Klára
Thea, táncosnő	Z. Bárdi
Maréchalné	M. Csatai
Sarah Paulson	Gazsi M.
Paméla	Hummel L.
Carmen	Makkos E.
Teréz	Velemné

Kezdete 7 órakor.

VIGSZINHÁZ.

806. szám. 806. szám.

Aeneas papa.

Bohózat 3 felv., 4 képben. Irta Arthur W. Pinero. Angolból forditotta Mikály József.

Személyek:

Aeneas Posket	Hegedüs
Agatha, felesége	Lánczy I.
Cis Farringdon	Góth
Carlotte Verrinder	Berzétei
Lukyn, ezredes	Gál
Horace, kapitány	Tapolczai
Beattie Tomlinson	Varsányi I.
Bullamy	Gyöngyi
Achille Blond	Győző
Izidor, pinczér	Bárdi
Wormington	Balassa
Messiter	Szerémy
Lugg, rendőrbiztos	Kazaliczky
Lans, kávéscsaládos	Magyari
Wyke, inas	Rónaszéki
Popham	Boross F.

Kezd 7 és fél órakor.

KISFALUDY SZINHÁZ.

Otthon.

Szinmű. Irta Sudermann Herman. Forditotta: Márkus Miksa.

Kezdete 7 órakor.

Szinházi müsorok.

	Nemzeti Szinház	M. kir. Operaház	Vigszinház	Népszinház	Magyar Szinház	Vár Szinház
Szerda	Pietro Caruso Bünhődés	—	A hálókocsik ellenőre	Bibliás asszony	Tiz év A báránykák	—
Csütörtök	Bánk bán	Lammermoori Lucia	Aeneas papa	A czigánybáró	A gésák	—
Péntek	Himfy dalai	—	A végrehajtó	Bibliás asszony	A gésák	—
Szombat	Sok hühó semmiért	Alár	Aeneas papa	Bibliás asszony	A garasos kisasszony	A király mondta
Vasárnap d. u.	Széchy Mária	—	Őrült vagy szent	Két tacskó	Corignanék válópőre	—
Este	A hol unatkoznak	Sevillai borbély Tous, les trouis	A végrehajó	Ingyenélők	A garasos kisasszony	—

Legujabb és legnagyobb látványosság Budapesten.

Grand Café **Hanusz Béla** nagy kávéháza

Budapest, VII., Erzsébet-körut 53. (fürdő-palotában.)

Szombaton, november 5-én,

déli 1 órakor nyilt meg.

Legfényesebb és legpazarabb berendezés. 18 amerikai billárdasztal egy teremben. Lefkovits-Testvérek czég hazai, kizárólag szabadalmazott gyártmánya. **A világ összes lapjai. Játéktermek. Különszobák. Erkélypáholyok. Pálmakert. Mintaszerű kiszolgálás**

Számos látogatást kér

Hanusz Béla

kávéház-tulajdonos.

Képes levelezőlapok

legnagyobb választékban, vegyitve (csak legujabb fajták.

I. sz. vegy. 25 drb Budapest látképe . frt 1.—
II. sz. 25 drb. Külföldi látkép . . . . . . frt 1.—
III. sz. 25 drb. müvészi levelezőlap . . . . frt 1.50
IV. sz. 25 drb. legfinomabb különféle levelező-lap frt 2.50

Albumok nagy választékban 1 frttól 5 frtig. Postán 20 kr. porto hozzáadásával bérmentve, vagy utánvétellel

KANITZ C. és FIAI

Budapest, Berettya-utcza 12.

Fontos önvédelemre.

Buldog g-Nemesis

6 lövetü revolver csak

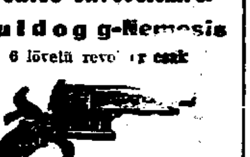

4 frt

Bőrtaska, szijjal és töltényekkel 5 fr. Vadászfegyverek nagy választékban.

FÖLDESSY L.

puskaműves Budapest, Muzeum-körut 3. Vidéki szétküld és utánvet vagy pénz előzetes beküldése mellett. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Finom női fehérnemüeket és

menyasszonyi kelengyéket

jutányos árban, legnagyobb választékban ajánl

Kanitz Ferencz és Tsa

szepességi vászonraktára

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utcza 11.

Csak fiatal embereket

érdekelhet tudni, hogy

a párisi dr. Boiton Injektio Oriental

már néhány napi hasznalat után elmulasztja még a legidültebb és legelhanyagoltabb bajokat, is. — **fölösleges** tehát **Copaiva-balzsammal kisérletezni**, mert ezek csak a gyomrot rontják de a bajt nem gyógyitják meg.

Főraktár: Zoltán Béla gyógyszertárában Budapest

V., Széchenyi-tér és Nagykorona-utcza sarkán,

hol üvegenkint **1 frtért** kapható.

FOGAK 2 forinttól, hanélkül, hogy a gyökeret el kellene távolitani, szájpadlással s *anélkül* is (hidmunka). Foghuzás fájdalom nélkül. (Cocain-injectio.) Igen tartós fogtömés. — ***Fogkoronák*** gyökerekre illesztetnek, melyek a szájpadlást *fölöslegessé* teszik. 825

Fogorvos dr. NEUFELD,

Budapest, Kossuth Lajos-u. 4. Dreher-palota.

Vasár- és ünnepnapokon délután 4—5-ig.

Huzás már 1899. január hó 4-én.

Sorsjegyeket ajánl:

A BUDAPESTI UJSÁGIRÓK EGYESÜLETÉNEK

sorsjáték kezelősége.

Budapest, IV. ker., Kossuth Lajos-utcza 1. sz.

Fodor V. és Társa
A m. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusitója
Budapest, V., Dorottya-utcza 11. sz.

Főrosi bank r.-t.
Budapest, V., Erzsébet-tér 1. sz.

Az

osztálysorsjegyeknek

első huzás már

november hó 17. és 18-án

történik, amelyhez sorsjegyek kaphatók

Egy egész	Egy fél	Egy negyed	Egy nyolczad
6 frt.	3 frt.	1 frt 50 kr.	75 kr.

-ért.

Ráfizetés által a sorsjegyeken esetleg a VI. osztálynál

EGY MILLIÓ KORONA

nyerhető. Huzás után megküldöm a jegyeket; nagyobb nyereményt megtávirazom. Vidék megrendelésekre különös gondot fordít

Ifj. Schön Ármin BUDAPEST, Erzsébet-körut 48. sz.

Gyengeségi állapotok

impotentia ellen páratlan sikerü gyógyhatásnál fogva legmelegebben ajánlják

Dr. Mitzger Tivadar

hirneves

hydro-elektrotherapiai

rendelő-intézetét

BUDAPEST,

VI. ker., Teréz-körut 44. sz., I. em.

Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán honorárium teljes gyógyulás után fizethető

Rendelés délelőtt 8—1-ig, délután 2—8-ig.

Idős és fiatal emberekeknek

ajánlatos tanulságul dr. Müller egészs. tanácsos uj bővitett kiadásban megjelent műve a

megzavart ideg- és nemi-szervezetről

és ennek radikális gyógyitásáról. Bérmentes küldés 60 krért bélyegekben.

Curt Röber, Braunschweig.

Makulatura-papir

olcsón kapható, Czim a kiadó hivatalban.

Önműködő csapda

patkányfogásra 2 frt, egérfogásra 1 frt 50 kr. Felügyelet nélkül éjszakánként 40 fogható. Szag nem marad. Beállitás nem szükséges. Mindenütt legjobb siker. Szétküldés utánvétellel.

M. Feith Wien, II., Taborstrasse 11 b.

Földbirtokosok figyelmébe.

Az Országos Jelzálog Biztositási Iroda"

Budapest,

VII., Erzsébet-körut 15.

által olcsó jelzáloghitel nyerhető, esetleg **életbiztositással** kapcsolatosan is, ugy, hogy a **kölcsön csak addig képez tartozást, mig a kölcsönvevő él vagyis a birtok tehermentesen száll át az örökösökre. Bővebb felvilágositás és prospektus ingyen.**

Budapesti és bécsi katonakórházakban, valamint számos katona-ezredeknél nyert hő tapasztalat folytán ezen orvostudor legmelegebben ajánlható.

Számtalan köszönetnyilvánitások és elismerések bel- és külföldi betegel részéről.

Titkos betegségeket,

a legelhanyagoltabb **hugyosöfolyásokat**, hajakoros sebeket, **syphilist**, az önfertőztetés rossz hajait.

Elgyengült férfierőt

az orvos-világ által legujabban olyannyira felkarolt és hatásában páratlan sikerü

Elektromassage

által magömlést, nőknél fehérfolyást, betegeskedés nélkül, bármely női bajokat, a legmakacsabb **bántalmakat**, valamint ifjúkori bűnök következtében beállott ideg- és ennek utókövetkezményeiben szenvedő **hátgerincz-bajt** gyógyit 10 évi szivi és 15 évi katona-orvosi tapasztalat után a legujabb gyógymód szerint alaposan és biztos sikerrel

Dr. KAJDACSY

v. cs. és kir. ezredorvos.

Lakik: Budapesten, Váczi-körut 4. sz. I. em.

Bejárat a lépcsőnél.

Rendel: Délelőtt 9-től 4 óráig, este 7 órától 8 óráig. Nőknek ugy mint férfiaknak külön be- és kijárat. Külön várótérem. Levelekre azonnal díjtalanul válaszoltatik, gyógyszerekről is gondoskodva lesz.

KOLOZSVÁRI SZERETETHÁZ

sorsjegy

ára 50 kr.

6 sorsjegy ára . . . 2 frt 50 kr.
12 sorsjegy ára . . . 5 frt — kr.

2000 nyeremény

82.500

kor. értékben.

Huzás visszavonhatatlanul

1898. évi november hó 15-én.

Sorsjegyek, míg a készlet tart kaphatók: **a sorsjáték rendező-bizottságánál Kolozsvárt**, továbbá **Kormos Gyula és társa** bankházánál, **Budapest, Dorottya-utcza 5. sz. és minden sorsjegyelárusitónál** helyben és vidéken.

100.000 sorsjegy 50.000 nyeremény

Osztálysorsjegyek

a III-ik sorsjáték I. osztályára

kaphatók eredeti árakon:

1 nyolczad sorsj.	— frt 75 kr.	1 fél sorsjegy	3 frt
1 negyed „	1 „ 50 „	1 egész „	6 „

Főnyeremény az I-ső osztályban 60.000 kor.

Huzás már november 17. és 18.

Főnyeremény a VI. huzásnál

esetleg **egy millió.**

Sorsjegyek megrendelhetők utánvétellel, vagy a pénznek utalványnyal való beküldése által is. 14161

REDLICH DÁVID

főelárusitó

Budapest, IV., Kecskeméti-utcza 11. szám.

A sorsjegyek fele nyer.

A sorsjegyek fele nyer.

100.000 sorsjegy 50.000 nyeremény

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Minden szó 2 krajczár.

Vastagabb betükből szedve 4 krajczár

Kiadóhivatal:

VII. kerület, József-körut 65. szám.

Előrefizetendők készpénzben, levélbélyegekben vagy postautalványon.

ha a hirdető czimét is [illegible] a kiadóhivatalban, vagy a választ poste-restante kéri, akkor minden közlés után még 30 krajczár kincstári bélyegilleték is fizetendő. — Czélszerü az apró hirdetést postautalványon beküldeni s a szöveget az utalvány szelvényére irni; esetleg közönséges levélben is lehet a szöveget s a levéljegyeket beküldeni. Mindenki könnyen kiszámithatja az apróhirdetés árát.

LEVELEZÉS.

V. Gy. 25—X-B. poste-restant levelemre miért nem válaszolt, ha n a megadott czimen — szülőföldig Ibolyafalónak Kedves. 2197—1

Harmatnak levele van. 2295—1

Pistike. Várom az általad kilátásba helyezett könyvet és valószinüleg jövő héten teljesitem kivánságod. — Eddig nem tudathattalak mert akadályozva voltam. Csókollak 2259—1

Szórakozásnak levele van a kiadóhivatalban. — 2292—1.

Marta. Comprend pas silence, malgré deux notice. Ecrivez qu que mot. Pense toujour a vous 2287—1

Rezsike. Egész más ember vagyok mióta ismét láttam és közönséesmet fogadta. Boldog vagyok, hogy itt van és igen kérem adjon alkalmat a találkozásra. Semmi és senki által nem lesz most már az a dolog akadályozva. Meg kell tennem. Könyörgöm ne utazzon haza. Szerencséssé tenne két három sorral. Csókolom kezeit. A. A. 6752—1

6. Bár még igen haragszom magára, de azért holnap elmehet oda. Képzelem mennyire örül most, de higyje el, hogy most bocsátok meg magának utoljára, többet nem. Hát jöjjön el okvetlen és ott majd a továbbiakat megbeszéljük. Üdvözlöm. 6728—1

Bertuska. Majdnem mindennap irok és soraimra nem válaszolsz. Most már igazán kérlek hogy irj. Vagy talán nem olvasnád leveleim? Értesitsd mindenről, sokszor csókoló M.—ot. 6730—1

HÁZASSÁG.

Önálló 29 éves komoly kereskedő házasság czéljából óhajt megismerkedni egy csinos, középtermetü fiatal intelligens leánynyal 2000 frt hozományra reflektál. — Szives levelet a kiadóba kérek és „Komoly szándék" jelige alatt kérem azt e helyen jelezteim. 6698—2

Igen jó és biztos állású 28 éves fiatal ember szeretne megismerkedni egy komoly, intelligens fiatal leánynyal, házasság czéljából. 3—4000 frt hozományt kiván. Csak komoly leveleket vesz figyelembe, melyeket „Komoly" jelige alatt kér a kiadóhivatalba. 6363—2

ÁLLÁST KERES.

Házmester, izr. 42 éves, gáz- és vizvezeték-, telefon- és telegrafkezelő állást keres egy nagyobb házban. Ajánlatok „Házmester" czim alatt kéretnek a kiadóhivatalba. 6710—3

Fiatal hölgyek mellé társalgónőnek vagy felolvasónőnek, esetleg elemi iskolába járó leánykák mellé nevelőnőnek, ajánlkozik jobb izraelita családhoz intelligens szülőktől származó fiatal kisasszony. Remek kézimunkák késztitéséhez ért és kezdőknek zongora órákat is képes adni. Czime a kiadóhivatalban. 6366—3

Házmester, ki már több nagyobb házban volt mint ilyen alkalmazva és évadékkal rendelkezik egy nagyobb házban keres ily állást. A vizvezeték és légszesz jókarban tartását elvállalja. Szives eveleket a kiadóhivatalba kér „Házmester" jelige alatt. 6604—3

Gazdasági számtartó, keresk. elmileg is gyakorolt, német-magyar levelező, nagyobb gazdaságban állást keres, hol a gazdasági belső teendőket is elvégzi. Ajánlatok „Gazdasági számtartó" jelige alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 6578—3

Bármilyen irásbeli munkák végzését, levelek másolását, vagy czimszalag irását elvállalja szerény igényü fiatal ember. Czim a kiadóhivatalban. 6654—3

Gyakorlott épitész állást keres. Szives megkeresését a kiadóhivatalba kér „Épitész" czimen. 6680—3

ÁLLÁST KAPHAT.

Okleveles óvónő kerestetik pusztára egy kis leány mellé, ki az elemi iskolai tantárgyakat s tanitani képes. Zongorázni tudók előnyben részesülnek. Ajánlatok a kiadóhivatalba intézendők „Óvónő 100" jelige alatt. 6742—4

Előkelő fővárosi szabó-mühelyben tisztességes házból való tanulóleány azonnal felvétetik. Czim a kiadóhivatal. 6455—4

Szakácsnő, ki már nagyobb uriházaknál volt alkalmazva, vidéki urasági házhoz kerestetik. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kérek. 6662—4

Nagy confectió-üzlet keres ügyes segédet, ki az eladásban és kirakatrendezésben jártas. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kér „Szorgalmas" jelszó alatt. 6472—4

OKTATÁS.

Egy igen előkelő aristokrata családhoz egy fiu mellé a VI., VII. és VIII. oszt. fögymnasiumi tanulmányok magán uton való folytatására, nyilvános vizsgára való előkészitéssel kerestetik három évre egy róm. kath. nevelő, (nőtlen vagy nős) igen előnyös feltételek mellett, ki a német nyelvben is jártas. A tél és tavasz folyamán Bécsben, hol esetleg egyes tantárgyakra kisegitőül külön tanárok adhatnak órákat. A felvétel esetében az állás azonnal elfoglalandó. Jelentkezők felhivatnak, hogy minősitésüket igazoló okmányaikat netaláni ajánló leveleikkel együtt nov. hó 12-ig Garai Benő ügyvédhez (Budapest, Akadémia-utcza 10. sz. alatt) terjeszszék be. 6995—5

Correpetitornak ajánlkozik gymnasiumi vagy kereskedelmi iskolai tanulóhoz egy kereskedelmit is végzett joghallgató. Czim a kiadóhivatalban. 6416—5

HÁZ- ÉS TELEK-ELADÁS.

Bérház. Alkalmi vétel. A VII. kerület egyik legélénkebb és legszebb utczájában levő sarokház, mely 7000 forintot jövedelmes 75.000 forintért, továbbá a Károly-körut közelében egy 14 évig adómentes ház, mely közel 15.000 forintot jövedelmez 162.000 forintért eladó. Reich Ignácz VII., Miksa-utcza 15. földszint. 7001—7

ELADÁS.

Balaton-Almádi és felső-eörsi szöllőgazdaságomból egy fél millió amerikai-, európai gyökeres és sima vessző, valamint oltvány eladó. Kivánatra árjegyzékkel szivesen szolgálok. Suly László Veszprémben. 2291—8

Méz. Legfinomabb pergetett csemegeméz 5 kilós postacsomag bérmentve 2 frt 80 kr, hófehér lépesméz 4 kgr. bérmentve 4 frt 80 kr. Országos Méhészeti Egyesület. Budapesten, IX., Köztelek, továbbá központi vásárcsarnok, fősor, ahol üvegekben és kimérve is lehet kapni. Kitünő hamisitatlan méh-viasz szobapadló fényezéshez 1 kgr. 1 frt 75 kr. 6999—8

Gyümölcsöt, Mohács-Margitta, Szigeti-termést, mely télen át tartós, a következő árak mellett szállitok, utánvétellel: 100 drb. szercsika-alma 2 frt, 100 drb jeges-alma 2 frt, 100 drb bőr-alma 2 frt, 100 drb óriás-alma 3 frt, 100 drb császár-körte 2 frt ab Mohács. Rendelményénél kérem az utolsó vasuti-, vagy hajó-állomást megnevezni. Perlesz Fülöp Mohácson. 6927—8

Bor, kiforrva, 200 hl. rizling, 100 hl. kövi dinka, 19—21 mustfokos, eladó Nyiregyházán, Mezey Pál termelőnél. 2227—8

Elegáns menyasszonyi ruha olcsó áron eladó Czim a kiadóban. 2088—8

Amerikai szőlőtelepitők figyelmébe a legjobb gyökeres fás szőlőojtványokat; gyökeres és sima amerikai szőlővesszőket árjegyzék szerint ad el Elek Árpád Sajó-Szent-Péteren. 2249—8

VÉTEL.

Kályha, maidingi vagy cserép, jó karban levő megvételre kerestetik. Ajánlatok „Kályha" jelige alatt és az ár kitüntetésével, a kiadóhivatalba kéretnek. 6726—9

KIADÓ SZOBÁK.

Teljes ellátást kaphat két fiatal ember ez idei tanévre egy tisztességes izr. családnál, közel az Erzsébet-körut és a Barcsay-utczához. Czim a kiadóban. 5914—10

KIADÓ BOLTHELYISÉGEK.

Irodának, ***müihelynek, divatszalonnak, egyleti helyiségnek, vivótermnek, magániskolának vagy nagy lakásnak*** alkalmas nagy helyiség 1-ső emeleten azonnal kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 3662—17

Nagy bolthelyiség a József-körut legnagyobb forgalmu helyén kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 4706—17

Dohánytőzsde a főváros legélénkebb helyén közbejött családi körülmények miatt átadó. Ajánlatokat „Kitünő forgalom" czimen közvetit a kiadóhivatal. 6676—17

KÜLÖNFÉLE.

Köhögésnél, rekedtségnél vegyen 30 krért Réthy-féle Pemetefü-czukorkát. 1537—18

Egy tisztességes család hajlandó (2 évestől kezdve) fiu- vagy leánygyermeket teljes ellátás:a csekély fizetésért elfogadni. — Czim e lap kiadóhivatalában. 6734—18

Lakást kiadni és bérelni leggyorsabban lehet a „Háztulajdonosok Lapja" kiadásában megjelenő Lakás Közvetitő ujság által, melyben a kiadó helyiségek kerületek szerint vannak kihirdetve. Kapható minden tőzsdében és a kiadóhivatalban: Szondy-utcza 42/c I. emelet. 2275—18

Nekünk bemutatott számtalan megbizható hiteles köszönetirat folytán ezen negyedszázad óta fennálló rendelő-intézet a legmelegebben ajánlható.

TITKOS BETEGSÉGEKET,

hugycsőfolyásokat és sebeket, az önfertőztetés utóbajait, az elgyengült férfierő, magömlések, a bujakór utókövetkezményeit, nőknél fehérfolyást, bármennyire idültek is, valamint mindazon női betegségeket, melyeknek a magtalanság egyik főokozója és bárbetegségeket gyógyit uj gyógymód szerint, biztos sikerrel, gyorsan és alaposan.

Dr. GARAI ANTAL

orvos-, sebész-, szemész- és szülésztudor v. cs. kir. ezr.-főorvos

Budapest, Belváros, IV. ker., Kigyó-utcza 1. szám. II. emelet. Bejárat a lépcsőnél.

Rendel naponta délelőtt 10 órától egész délután 4 óráig, este 7 órától 8 óráig.

Dijazott levelekre legnagyobb figyelemmel válaszoltatik és gyógyszerekről is gondoskodva lesz.

Nőknek külön várószoba.

Ugyanott megjelent és a szerzőnél: Dr. GARAI ANTAL-nál megrendelhető:

NÉPSZERÜ UTMUTATÓ.

Már a 12-ik kiadásban megjelent a nemi betegségek és azok észszerü gyógykezeléséhez ezen könyv, volt ára 1 frt 20 kr., most csak 90 kr. A könyv postai bérmentes elküldésére, 1 frt beküldése mellett bérmentve, vagy 90 kr utánvét mellett.

A könyv tartalma: I. Az ivarszervek leirása. II. A nemi élet ébredése. III. Az önfertőzés és az éjjeli magömlések IV. Hugycsőtakar-tripper és hugycsőszükület. V. A bujakór (syphilis). VI. A fehérfolyás. VII. Elgyengült férfierő. VIII. Női magtalanság. X. Az ivarszervek megbetegedéseinek főoka a prostitutio

Butor

jó szolid kivitelben előnyös

részletfizetésre.

Náthán Ignácz

kárpitos- és asztalos-butor egyedüli főraktára

VII. ker., Erzsébet-körut 23. sz. a.

Árjegyzékek vidékre ingyen és bérmentve.

958. sz. **BON** 028. szám

Polgár Sándor

egyet. gyakorlott kötszerész

Budapest, Erzsébet-körut 50. sz.

köteles ezen utalvány beküldése mellett minden megrendelőnek 15%, azaz tizenöt százaléknyi árkedvezményt adni, az eredeti

F. Berguerand fils

párisi különlegességek (övszerek) gyártmányaiból. Kimeritő képes árjegyzék dijmentesen zárt levélben küldetik. Kivágatott: az „Országos Hirlap"-ból. 569

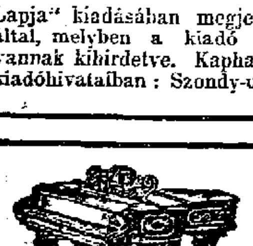

10 forint egy zongora

hangolása és karbantartása egész évre.

Egyszeri hangolás 2 forint.

Sternberg Ármin és Testvére

cs. és kir. udvari szállitók.

Zongoratermek:

Kossuth Lajos-utca 22. (Károly-körut sarkán)

ZENEPALOTA.

Hirdetések felvételnek lapunk kiadóhivatalában VIII., József-körut 65.

Nyomatott az ORSZÁGOS HIRLAP körforgógépén Budapest, VIII., József-körut 65. szám.